

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
В Л А Д А
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА**

*Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел: +387 (0) 51/338-478, факс: +387 (0) 51/338-844,
E-mail: mup@mup.vladars.rs*

**Извјештај о раду
Министарства унутрашњих послова Републике Српске
за 2023. годину**

Бања Лука, фебруар 2024. године

САДРЖАЈ

УВОД	4
I - РУКОВОЂЕЊЕ МИНИСТАРСТВОМ	5
1. Стратешко планирање.....	7
2. Информисање и односи са јавношћу	10
3. Међународна и међуполицијска сарадња и ЕУ интеграције	12
3.1. Међународна и међуполицијска сарадња.....	12
3.2. Европске интеграције	14
4. Структура кадрова и кадровски послови	16
4.1. Структура кадрова	16
4.2. Кадровски послови	16
5. Законитост у раду Министарства	17
5.1. Унутрашњи поступци.....	18
5.2. Дисциплински поступци	18
II - ПОЛИЦИЈСКИ ПОСЛОВИ	19
1. Сузбијање и спречавање криминалитета	19
1.1. Општи криминалитет	21
1.1.1. Кривична дјела против живота и тијела.....	23
1.1.2. КД против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета	25
1.1.3. Имовински криминалитет.....	27
1.1.4. Високотехнолошки криминалитет.....	30
1.1.5. Остала кривична дјела општег криминалитета	34
1.1.6. КД почињена кривична дјела на штету чланова породице.....	35
1.1.6.1. Случајеви насиља у породици.....	35
1.1.6.2. Кривична дјела извршена унутар породице.....	38
1.1.7. Криминалитет малољетника и насиље међу малољетницима.....	38
1.1.7.1. Вршњачко насиље.....	41
1.1.7.2. Малољетничка делинквенција	40
1.2. Злоупотребе опојних дрога	42
1.3. Привредни криминалитет и корупција	44
1.3.1. Корупција.....	48
1.3.2. Финансијске истраге	49
1.4. Сузбијање и спречавање организованог криминалитета.....	50
1.5. Процесуирање ратних злочина и борба против тероризма и екстремизма... 54	
1.5.1. Ратни злочин	54
1.5.2. Тероризам и екстремизам	55
1.6. Остали послови криминалистичке полиције.....	56

1.6.1. Оперативна и техничка подршка у раду криминалистичке полиције	56
1.6.2. ПДЗ прегледи, потјернице, потраге и објаве.....	58
1.7. Смртно страдала лица.....	59
2. Специјална антитерористичка јединица.....	60
3. Прекршаји	61
3.1. Прекршаји у области јавног реда и мира	61
3.2. Прекршаји у области оружја и муниције	66
3.3. Преглед прекршаја у осталим областима	67
4. Безбједност саобраћаја на путевима.....	68
4.1. Саобраћајне незгоде и посљедице	69
4.2. Предузете мјере и радње полиције на повећању безбједности саобраћаја.....	73
5. Остали послови полиције	76
5.1. Обезбјеђење личности и објеката	77
5.2. Заштита од пожара и експлозија	78
5.3. Мигранти	79
III - ОСТАЛИ УНУТРАШЊИ ПОСЛОВИ	82
1. Информатички послови и комуникације	82
2. Нормативни и управно-правни послови	84
2.1. Нормативни послови.....	84
2.2. Управно-правни послови и послови надзора.....	85
3. Материјално-финансијски и имовински послови	87
4. Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање кадрова	90
ЗАКЉУЧАК	93

УВОД

Министарство унутрашњих послова Републике Српске (у даљем тексту Министарство) је у 2023. години реализовало планиране послове и задатке из Годишњег плана рада Министарства за 2023. годину, а тиме и дио циљева постављених у стратешком документу Правци развоја Министарства унутрашњих послова Републике Српске.

Безбједносни изазови са којима се Министарство сусреће у свом раду су најчешће очекивани и препознати у донесеним стратешким документима, те је одговор на те изазове увијек правовремен и одговарајући.

Приоритетне активности Министарства у извјештајном периоду су биле усмјерене на очување повољног стања безбједности у Републици Српској, кроз:

- Откривање и сузбијање криминалитета, с посебним акцентом на кривична дјела организованог криминалитета, те кривична дјела у вези са злоупотребама опојних дрога;
- Расвјетљавање тежих кривичних дјела из претходних година;
- Праћење и прикупљање оперативних сазнања о лицима и догађајима који се могу довести у везу са вјерски или етнички мотивисаним тероризмом, укључујући и истраге усмјерене на КД у вези са илегалним оружјем;
- Организовање и спровођење мјера и радњи на смањењу мигрантске кризе на територији Републике Српске;
- Превенцију и спречавање вршњачког насиља и малољетничке делинквенције;
- Превенцију и адекватан одговор полиције у области безбједности саобраћаја у циљу смањења броја саобраћајних незгода и посљедица по учеснике, посебно броја смртно страдалих лица;
- Стални развој концепта полиције у заједници;
- Праћење и обезбјеђивање јавних скупова ради заштите живота, права, слободе и личног интегритета лица, имовине, заштите јавног реда и спречавања свих облика незаконитог поступања;
- Стално побољшање квалитета пружених услуга грађанима;
- Успостављање и унапређење сарадње са партнерима у Републици Српској, БиХ, државама у окружењу и шире;
- Стално унапређење организационог, правног и стратешког оквира и
- Стално унапређење људских и техничко-технолошких ресурса Министарства.

Приликом израде Извјештаја коришћени су годишњи извјештаји свих организационих јединица, као и статистички подаци садржани у прописаним електронским евиденцијама Министарства.

I - РУКОВОЂЕЊЕ МИНИСТАРСТВОМ

Министарство унутрашњих послова Републике Српске има јасно дефинисан пут стратешког развоја.

Мисија Министарства је да ефикасним кориштењем расположивих ресурса, у сарадњи са појединцима и заједницом, штити уставом утврђени поредак, грађане и имовину, обезбјеђује владавину права, спречава, открива и истражује кривична дјела, одржава јавни ред и мир и доприноси безбједности саобраћаја на путевима.

Визија је да ће Министарство као савремена, демократска, одговорна и ефикасна полицијска служба сузбијањем свих облика криминалитета и незаконитих поступања гарантовати безбједност уставног поретка, грађана, институција и имовине. Дјелујући као модеран и савремен сервис грађана учиниће Републику Српску бољим мјестом за живот.

Основни предуслови за остваривање мисије, визије, те достизање постављених вриједности, су *начела* која се испољавају кроз: законитост у раду, професионализам, транспарентност, недискриминацију, интегритет, политичку неутралност, одговорност, поштовање људских права и друго.

Циљ је стварање оптималне платформе за квалитетно обављање одговорних полицијских и безбједносних задатака кроз системска, економична и ефикасна улагања.

Министарством унутрашњих послова Републике Српске руководи министар, а полицијским активностима, односно оперативним пословима, руководи директор полиције¹.

У планирању, организовању, субординацији и координацији, контроли и праћењу, те процјењивању резултата, организационе јединице Министарства су непрекидно 24 часа, учествовале и руководиоцима обезбјеђивале тачне информације за доношење исправних и благовремених одлука у безбједносно сложенијим случајевима и догађајима у БиХ, као што су: прослава Дана Републике, обиљежавање Дана српског јединства, слободе и националне заставе, обезбјеђење комеморативног скупа Дана сјећања на жртве усташког злочина – геноцида у концентрационом логору Јасеновац, обезбјеђење комеморативног скупа у Сребреници, обезбјеђење бициклическе трке Београд – Бања Лука, обезбјеђење тениског турнира Српска Опен 2023 и други).

Са циљем смањења опасности и ублажавању посљедица од почињених кривичних дјела и прекршаја, полиција својом организационом структуром и расположивим људским потенцијалима настоји бити присутна на ризичним мјестима и у кризним ситуацијама како би правовремено спријечила што више незаконитих понашања.

Повремено је, према указаној потреби, остваривана сарадња са оперативним

¹ Закон о полицији и унутрашњим пословима (Службени гласник РС, бр. 57/16, 110/16, 58/19, 89/19, 55/23).

центрима других безбједносних агенција у БиХ, као и са оперативним центрима држава у окружењу.

Успјешно су реализовани оперативно - стручни послови којима се обезбјеђује: заштита уставног поретка од насилног угрожавања и промјена, те безбједност Републике Српске; заштита живота и личне безбједности; људска права и слободе, заштита свих облика својине; спречавање вршења кривичних дјела и прекршаја, откривање кривичних дјела и прекршаја, проналажење, лишавање слободе и предаја извршилаца кривичних дјела и прекршаја надлежним органима; одржавање јавног реда и мира; заштита личности и објеката који се посебно обезбјеђују; идентификација лица предмета и трагова, криминалистичко – техничким методама; безбједност и контрола саобраћаја на путевима и безбједност у другим областима саобраћаја; пружање помоћи ради отклањања посљедица којима се угрожава безбједност лица и имовине у већем обиму; пружање помоћи другим органима; право на јавно окупљање у складу са законом; контрола промета експлозивних материја и запаљивих течности и гасова; заштита од пожара; контрола превоза опасних материја и контрола кретања наоружања и војне опреме.

Такође су успјешно реализовани и остали унутрашњи послови: управно - правни, аналитички, информатичко - комуникациони, материјално - финансијски и имовински послови, послови полицијске обуке и стручног оспособљавања и усавршавања, послови који се односе на агенције за обезбјеђење лица и имовине и приватну детективску дјелатност и израда законских и подзаконских аката из области унутрашњих послова.

У оквиру аналитичко - извјештајних послова вршено је прикупљање, обрада, оцјена и анализа релевантних података о стању безбједности у цјелини и по областима на територији Републике Српске, сачињавање су документалистичке информације, пресјеци и прегледи за интерно и екстерно информисање. Континуирано се ради на поређењу статистичких података у електронским базама и достављеним извјештајима о раду организационих јединица Министарства, са циљем добијања тачних података. Сачињен је и план обука за запослене који се баве пословима аналитике, гдје су номиноване теме са циљем примјене јединствене методологије приликом сачињавања информација и извјештаја уважавајући релевантност, тачност, поузданост, правовременост, досљедност, упоредивост и јасноћу сваког података.

Од најзначајнијих аналитичких активности издвајамо сачињавање: Извјештаја о раду Министарства унутрашњих послова Републике Српске у 2022. години, Упоредног прегледа показатеља стања безбједности у Републици Српској и ФБиХ у 2022. години, Упоредног прегледа показатеља стања безбједности са државама у ЕУ, Информације о стању безбједности у Републици Српској у периоду 2017-2022, 39 периодичних информација, преко 50 кратких информација о стању безбједности по надлежностима полицијских управа и полицијских станица, 259 прегледа безбједносних догађаја – билтена, 234 одговора на упите интерних и екстерних корисника и друго.

Јединица за интерну ревизију је, на основу Стратешког плана рада интерне ревизије за период 2021-2023. године, те Годишњим планом рада Јединице за интерну

ревизију Министарства за 2023. годину планирала четири појединачна ревизијска ангажмана и то: три редовна и један накнадни ревизијски ангажман - ревизију реализација препорука.

Појединачни, редовни ревизијски ангажмани су засновани на стратешким циљевима: јачање ефикасности и ефективности система финансијског управљања и контроле и унапређење активности Министарства у оквиру сљедећих процеса рада: Попис имовине и обавеза, Лична примања и накнаде и Јавне набавке, који су препознати као процеси са високим и средњим ризиком. Циљеви наведених ревизијских ангажмана су: провјера, усклађеност са законским прописима, испитивање ефикасности система финансијског управљања и контрола. За наведене ревизијске ангажмане дефинисан је обим ревизије и то: Попис имовине и обавеза – процедура пописа имовине и обавеза у ПУ Мркоњић Град за 2022. годину, Лична примања и накнаде – преглед, контрола и усклађеност исплаћених накнада – једнократне помоћи за прву половину 2023. године, Јавне набавке – преглед, контрола и усклађеност.

Све планиране ревизије из Годишњег плана за 2023. годину, односно 3 (три) редовна ревизијска ангажмана су обављена и то:

- Ревизија пописа имовине и обавеза у ПУ Мркоњић Град;
- Ревизија лична примања и накнаде – једнократне помоћи у случају смрти члана уже породице и
- Ревизија јавне набавке – реализација уговора закључених путем отвореног поступка у 2022. години.

Планиран је и обављен један накнадни ревизијски ангажман – ревизија реализација препорука.

У 2023. години дато је укупно седам препорука и шест сугестија.

Накнадним ревизијским ангажманом - ревизија реализације препорука обухваћен је преглед појединачних ревизијских ангажмана и препорука датих у истим, за пресјек стања од 29.07.2022. до 13.10.2023. године, те је након праћења и прегледа реализације за укупно осам препорука утврђено да је статус свих осам препорука реализован. Достигнут је адекватан систем интерних контрола, а степен реализације препорука је висок.

Примјећено је подизање свијести о схватању улоге и сврхе постојања функције интерне ревизије у Министарству, што представља одређени напредак у односу на претходне године.

1. Стратешко планирање

Министарство је успјешно реализовало активности које се односе на стратешке анализе, израду, праћење, имплементацију и вредновања стратешких докумената. Анализирани су документи и извјештаји од стратешког значаја за Министарство и достављана су стручна мишљења на стратешке документе других субјеката. Поред тога

сачињавани су периодични извјештаји о степену имплементације стратешких докумената на нивоу Министарства, Републике Српске и Босне и Херцеговине.

У складу са Одлуком Владе Републике Српске Министарство је сачинило Средњорочни план рада Министарства унутрашњих послова Републике Српске 2024 - 2026. година и Годишњи план рада Министарства унутрашњих послова Републике Српске за 2024. годину, чиме је заокружен оквир планирања рада Министарства за текућу годину.

Од активности стратешког карактера које се односе на припрему, спровођење и мониторинг стратешких докумената, истичемо сљедеће:

- **Супротстављање сајбер криминалитету.** Сачињени су и усвојени: Акциони план за борбу против сајбер криминалитета у Републици Српској 2023-2024. година, Акциони план за заштиту дјете од сексуалног злостављања и искориштавања у Републици Српској 2023-2024. година и Акциони план из области дигиталне форензике у Републици Српској 2023-2024. година, који представљају основ за реализацију Стратегије за борбу против сајбер криминалитета у Републици Српској 2020-2024. године². Министарство унутрашњих послова је носилац и координатор имплементације Стратегије за борбу против сајбер криминалитета у Републици Српској 2020-2024. године, те је сачинило извјештај о реализацији наведених акционих планова за 2022. годину.
- **Борба против корупције.** У току је израда Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2023-2029. године³, која ће представљати интегрисани, мултисекторски стратешки документ и послужити као оквир у којем ће се развијати систем превенције и борбе против корупције у Републици Српској. На нивоу БиХ, основана је Радна група за израду Стратегије за борбу против корупције БиХ 2024-2028. година и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције БиХ 2024-2028. године у којој учествују представници Министарства унутрашњих послова и Министарства правде⁴.
- **Супротстављање организованом криминалитету.** Представник Министарства је као члан учествовао у раду радне групе за израду Стратегије за борбу против организованог криминала у БиХ 2023-2026. године⁵. Министарство је израдило Акциони план Министарства унутрашњих послова Републике Српске за борбу против организованог криминалитета 2023-2026. година, у ком су преузети стратешки циљеви и конкретизоване активности из Стратегије.

² Сва три акциона плана Влада Републике Српске је усвојила Закључцима на сједници одржаној 27.04.2023. године.

³ Влада Републике Српске је на 11. сједници, одржаној 09.03.2023. године, донијела Одлуку о изради Стратегије борбе против корупције у Републици Српској за период 2023-2029. године.

⁴ Савјет министара Босне и Херцеговине је на 29. сједници, одржаној 20.11.2023. године, донио Одлуку о именовању Радне групе за израду Стратегије за борбу против корупције БиХ 2024-2028. година и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције БиХ 2024-2028. године.

⁵ Стратегију је Савјет министара БиХ усвојио 24.02.2023. године.

- **Супротстављање тероризму и екстремизму.** Министарство унутрашњих послова је у јануару 2023. године Влади Републике Српске упутило Информацију о усвајању Стратегије Босне и Херцеговине за превенцију и борбу против тероризма (2021-2026) са приједлогом даљих активности, која је усвојена. Израђен је и усвојен Акциони план Владе Републике Српске за превенцију и борбу против тероризма 2023-2026. година, и формирано је Координационо тијело Владе Републике Српске за надзор над спровођењем Акционог плана Владе Републике Српске за превенцију и борбу против тероризма 2023-2026. година.
- **Супротстављање трговини људима.** Реализоване су активности из Акционог плана Владе Републике Српске за супротстављање трговини људима 2020-2023. година. Одржани су састанци са представницима шест Регионалних мониторинг тимова⁶; са представницима Међународне организације за миграције; са представницима НВО које се баве питањем трговине људима у Републици Српској и другим. Министарство безбједности БиХ формирало Радну групу за израду Стратегије супротстављања трговини људима у БиХ за период 2024-2027. година у којој су именована два представника Министарства. Представник Министарства је и члан Мониторинг тима за праћење спровођења Стратегије супротстављања трговини људима у БиХ 2020-2023. година.
- **Сузбијање насиља у породици и насиља међу половима.** Реализоване су активности из Стратегије за сузбијање насиља у породици у Републици Српској 2020-2024. година. Представници Министарства су учествовали у раду Радне групе за израду Нацрта закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Републици Српској, коју је формирало Министарство породице, омладине и спорта.
Насиље међу половима – равноправност полова. Гендер центру Републике Српске је достављен Приједлог мјера и активности за израду Акционог плана за спровођење препорука из Извјештаја „GREVIO“ комитета за БиХ у Републици Српској за период 2024-2025. година.
Након прибављања сагласности ентитетских влада, на сједници Савјета министара БиХ усвојен је Гендер акциони план за БиХ 2023-2027. година. Гендер центар Владе Републике Српске је одређен за Координационо тијело које прати спровођење овог документа, а представник Министарства је именован за члана Координационог одбора Републике Српске.
- **Супротстављање вршњачком насиљу.** Министарство унутрашњих послова је сачинило План мјера и активности за превенцију вршњачког насиља и малољетничке делинквенције 2023-2027. година. У сарадњи са Министарством породице, омладине и спорта предвиђена је израда обједињеног Протокола о поступању у случајевима насиља, злостављања или занемаривања дјете и Протокола о поступању у случају вршњачког насиља.

⁶ Мониторинг тимови су организовани у Требињу, Источном Сарајеву, Приједору, Бањалуци, Добоју и Бијељини.

- **Спречавање и сузбијање злоупотребе опојних дрога.** Остварена је сарадња са представницима институција и организација који чине Комисију за сузбијање злоупотребе опојних дрога у Републици Српској, као и са другим надлежним тијелима и међународним организацијама које се са различитих аспеката баве питањем дрога. Сачињен је Извјештај о реализацији стратешких мјера и активности на сузбијању злоупотреба опојних дрога током 2022. године. Активно се учествовало у изради: Извјештаја о спроведеним активностима и раду Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за 2022. годину и Оперативног плана за спровођење стратешких активности и раду Комисије за сузбијање злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за 2023. годину.

Обиљежени су Међународни дан борбе против злоупотребе и кријумчарења дрога (26. јуни) и Мјесец борбе против болести зависности (15.11 – 15.12) у медијима и дистрибуцијом промотивног материјала.

Одржан је састанак са представницима Европског центра за праћење дрога и зависности од дрога (*European Centre for Drugs and Drug Addiction/EMCDDA*) на тему прикупљања и размјене података у области сузбијања злоупотребе дрога (пројекат IPA-8).

У току је израда Стратегије надзора над опојним дрогама и сузбијања злоупотребе опојних дрога у Републици Српској за период 2024-2030. године. Именовано је Тијело за израду Нацрта стратегије којим предсједава припадник Министарства унутрашњих послова. Сачињена је Анализа стања у области дрога за период 2018-2022. године.

У оквиру размјене података, током 2023. године, Министарство унутрашњих послова је Канцеларији Уједињених нација за дроге и криминал (*United Nations Office on Drug and Crime/UNODC*) и Европском центру за праћење дрога и зависности (*European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction/EMCDDA*), доставило анализе и статистичке податке за 2022. годину.

2. Информисање и односи са јавношћу

У складу са транспарентношћу и праксом свакодневног информисања јавности о безбједносним догађајима евидентираним на територији Републике Српске, као и проактивним дјеловањем Министарства о свим појавама, које су од интереса за јавност, представницима медија из Републике Српске, БиХ и шире, свакодневно су презентоване сервисне и актуелне информације о стању безбједности на територији Републике Српске. У 2023. години дато је 2.339 саопштења за јавност и 1.885 сервисних информација. Одговорено је на 966 захтјева медијских кућа и 840 упита грађана, НВО и других. Организовано је 480 конференција за новинаре (редовних и ванредних), као и других догађаја који су захтјевали медијско праћење.

На интернет страници Министарства (www.mup.vladars.rs) свакодневно су презентоване бројне активности Министарства, сервисне информације, стратешки

пројекти, резултати оперативних акција које су организоване у циљу спречавања организованог криминала, питања од интереса грађана и друго. Укупно је на интернет страници објављена 3.141 информација. О интересу јавности свједочи податак да је WEB страница Министарства забиљежила 1.298.000 посјета. Свакодневно се ажурира и енглеска верзија WEB странице, коју су посјетила 1.204 грађанина. Настављена је стална комуникација и информисање грађана путем друштвених мрежа Facebook са 38.461 пратиоцем, Инстаграм са 11.365 пратилаца, те You Tube канала, посредством којих се уступају видео материјали реализованих најзначајнијих активности.

Грађани који посједују андроид мобилне телефоне, директно се информишу о активностима Министарства посредством „Viber chat Bot“ апликације, којој је приступило 33.912 корисника.

Током 2023. године су организоване и медијски промовисане различите едукативне кампање као што су: „Почиње прво полугодиште, возачи опрез“, „Дан безбједног интернета“, „Буди видљив, не буди фигура“, „Електрични тротинет није играчка“, „Буди сигма! Спријечи/пријави вршњачко насиље“, „Поштуј живот, а не оружје“, „Петарде нису играчке“, те друге кампање и предавања, која се односе на сузбијање разних облика криминалитета, безбједност грађана и њихове имовине. Поред тога, реализована је промоција СМС сервиса МУП РС; промоција 25. класе Полицијске академије; промоција учешћа полицијских службеника у мировним мисијама; промоција 16 дана активизма против насиља над женама и друго. Организована је и промоција нових идентификационих картица за припаднике МУП-а.

Једна од значајнијих активности која је обиљежила 2023. годину јесте реализована јавна кампања поводом оснивања Средње школе унутрашњих послова, која је организована у средњим школама широм Републике Српске, те посредством Радио-телевизије Републике Српске и локалних радио и ТВ станица, као и посредством Инстаграм налога @budipolicajac који је отворен за ту сврху. Циљ кампање био је информисање дјеце (средњошколаца) и њихових родитеља са начином и условима школовања, те са другим детаљима самог уписа у Средњу школу и стеченог звања по завршетку исте.

У 2023. години организоване су и кампање са циљем заштите дјеце у школама, и то кампања „Оружје не штити, оружје убија“ у оквиру које је одржано 250 предавања за 11.309 ученика на тему опасности употребе оружја и минско-експлозивних средстава, као и кампања „Растимо сигурно“ која је усмјерена на безбједност дјеце а реализована је у сарадњи са „Амберт Алерт организацијом“, уз подршку РПРС-а као медијског партнера и „Save the children“. Тим поводом организовано је низ предавања ученицима других разреда основних школа широм Републике Српске о потреби заштите дјеце на путу од куће до школе и назад.

Поводом 4. априла, Дана полиције организована је низ активности, као што су централно обиљежавање Дана полиције и свечана академија, дани отворених врата и

добровољно даривање крви на подручју свих полицијских управа, те тактичко-технички зборови.

Полицијски оркестар Министарства унутрашњих послова Републике Српске је и у 2023. години учествовао приликом обиљежавања историјских догађаја од републичког значаја, у дефилеима, концертима, свечаним академијама, промоцијама, полагању вијенаца и друго. Одржано је више цјеловечерњих концерата по градовима широм Републике Српске.

3. Међународна и међуполицијска сарадња и ЕУ интеграције

3.1. Међународна и међуполицијска сарадња

Настављена је континуирана сарадња са највишим званичницима дипломатско-конзуларних представништава у БиХ, којом приликом се министар састао са 12 амбасадора, министара, дипломатских представника и шефова међународних организација у БиХ.

Редовна сарадња остваривана је са представницима међународних организација и безбједносних институција и агенција других држава (EUROPOL, INTERPOL, CEPOL, SELEC, SEPCA, Секретаријат PCC SEE, UN, UNDP, UNODC, UNICEF, OSCE, IOM, Савјет Европе, EUFOR) и то кроз реализацију низа оперативних активности, разних видова обука и размјене искустава, те пројеката за унапређење капацитета Министарства.

У вези са успостављањем Заједничке контакт тачке за сарадњу са EUROPOL-ом, дана 21.03.2023. године потписан је Правилник о раду и оперативној сарадњи заједничке Контакт тачке за Босну и Херцеговину за сарадњу с Канцеларијом европске полиције (EUROPOL). Заједничка контакт тачка за БиХ за сарадњу с EUROPOL-ом званично је 22.06.2023. године пуштена у рад у организацији Министарства безбједности БиХ и Делегације Европске уније у БиХ⁷.

Посебна пажња Министарства усмјеравана је на редовну сарадњу и комуникацију са официрима за везу, полицијским аташеима и сарадницима из амбасада Републике Аустрије, Републике Италије, Републике Турске, Румуније, Републике Француске, СР Њемачке, Швајцарске, Краљевине Холандије, Републике Мађарске, Краљевине Шведске и Краљевине Норвешке, (и других нордијских земаља), Републике Србије (војни и полицијски аташе) и Републике Словеније.

У току 2023. године међународни партнери донирали су Министарству опрему вриједну око 290.620 КМ.

Министарство унутрашњих послова РС у току 2023. године потписало је два докумената о сарадњи са субјектима у земљи (Меморандум о сарадњи између Министарства унутрашњих послова Републике Српске и Канцеларије PH International у БиХ на тему Програм социјализације са правом и превенција малољетничке

⁷ Рјешењем министра унутрашњих послова Републике Српске, именован је Александар Стјепановић на функцију Официра за везу БиХ при Еурополу у Ден Хагу.

делинквенције у Републици Српској и Меморандум о сарадњи између Министарства унутрашњих послова Републике Српске и AML Academy-AMLOfficer у области превенције прања новца, финансирања тероризма, сајбер криминала и борбе против истих).

У складу са Протоколом између Министарства унутрашњих послова Републике Српске и Министарства одбране Републике Србије о школовању у војно-образовним институцијама, закључно са 31.12.2023. године, на школовању на Војној академији налази се укупно девет кадета (шест припадника МУП-а РС и три стипендиста).

У складу са Споразумом о сарадњи између Министарства унутрашњих послова Републике Српске, Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Криминалистичко-полицијског универзитета (КПУ), закључно са 31.12.2023. године, на школовању на КПУ Републике Србије налазе се укупно два припадника МУП-а РС (стипендиста).

Министарство је у 2023. години посредовало у припреми за одлазак осам полицијских службеника у УН мировну мисију у Јужном Судану (6) и на Кипру (2). Закључно са 31.12.2023. године у УН мировним мисијама се налази укупно 14 припадника МУП-а РС: Јужни Судан (10) и Кипар (4).

Уважавајући међународне конвенције и препоруке, у вези са конкретним обавезама, извјештавано је по девет докумената (УН, OSCE, Савјет Европе).

Настављено је са реализацијом обавеза из пројеката са међународним субјектима на теме: сузбијање недозвољеног посједовања, злоупотребе и трговине малим и лаким оружјем (OSCE), спречавање родно заснованог насиља (OSCE), унапређење полицијског обавјештајног рада -ILP (OSCE), превенција и борба против насилног екстремизма и радикализације који води ка тероризму (OSCE), борба против илегалне трговине оружјем (UNDP), јачање сфере родне равноправности (UNDP), дигитализација и институционална и регионална сарадња (UNDP), унапређење капацитета у области малог оружја и лаког наоружања (LEAD - UNDP), превенција злоупотребе малог оружја и лаког наоружања (UNDP), јачање владавине права у области животне средине (UNDP), јачање сајбер безбједности (UNDP), права дјете (UNICEF), заштита дјете од насиља (UNICEF, EMMAUS, Save the Children), превенција малољетничког криминала (PH International), поштовање људских права лица лишених слободе у полицијском притвору (Савјет Европе), унапређење положаја LGBTQ (Савјет Европе), управљање рехабилитацијом насилних затвореника у БиХ (Савјет Европе), унапређење помоћи мигрантима и тражиоцима азила (IOM), изградња институционалних капацитета у вези са реинтеграцијом, ресоцијализацијом и рехабилитацијом повратника из зона сукоба и њихових породица (IOM), борба против трговине људима (IOM).

Вршени су послови међународне правне помоћи уз координацију са оперативним управама МУП-а, те Министарством правде БиХ. Такође, Министарство је амбасадама и конзулатима у БиХ прослиједило 26 информација које су у директној вези са њиховим држављанима, а које су евидентирани на подручју РС.

Одржавана је редовна комуникација и сарадња Министарства са институцијама у Републици Српској, као и осталим безбједносним и правосудним институцијама у БиХ.

Јачањем одговора на родно засновано насиље над Ромкињама у БиХ и кривичним дјелима из мржње се бавила невладина организација „Атлантска иницијатива“ из Сарајева. Током 2023. године, Глобална иницијатива против транснационалног организованог криминала (GI-TOC) бавила се регионалним истраживањем из области прања новца у државама Западног Балкана. Реализован је онлајн састанак на тему дигиталних база знања о нелегалним финансијским токовима, у сарадњи са GlZ-ом, у оквиру пројекта о нелегалним финансијским токовима на Западном Балкану.

Учествовало се и у различитим активностима бројних међународних и домаћих организација и иницијатива, иностраних и домаћих компанија, које кроз своје програме рада, између осталог, третирају и теме које се тичу безбједности (фирма ИРИТЕЛ из Београда, ПАРТНЕР 2023, Савјет за регионалну сарадњу, Perpetuum mobile, Центар за друштвени развој, Привредна комора Србије – Фрауд форум, Telegroup, GI-TOC).

Удружење Мрежа жена МУП РС - RS WPON проводило је активности са циљем јачања улоге жене унутар Министарства, заштите и спречавања насиља над рањивим категоријама (жене и дјеца), као и активностима везаним за афирмацију Удружења.

Сталним контактима са домаћим и међународним представницима, те редовном дистрибуцијом информација, остварени су значајни резултати на промовисању дјеловања Министарства на међународном и домаћем плану.

3.2. Европске интеграције

У области европских интеграција Министарство је пратило, анализирано, координирало, организовало и учествовало у активностима везаним за испуњавање обавеза које проистичу из докумената и политика релевантних за процес интеграција, као што су Споразум о стабилизацији и придруживању, Стратегија проширења Европске уније, Аналитички извјештај - Мишљење Комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ, Извјештај о БиХ, препоруке са Одбора и Пододбора и др.

Настављене су активности на праћењу процеса хармонизације правних прописа националног законодавства са комунитарним правом (правом Европске уније).

Министарство активно учествује у изради Програма интегрисања БиХ кроз више радних група за различите области, и предсједавајућа је институција за поглавље 24 - Правда, слобода и безбједност и поглавље 31 - Спољна безбједносна и одбрамбена политика за која су у извјештаваном периоду усвојени Акциони план усклађивања прописа и Акциони план за реализацију препорука Европске комисије.

Од значајнијих активности у процесу европских интеграција, а у складу са кључним препорукама Европске комисије (ЕК) и налаза из Мишљења ЕК о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ, те пратећег Аналитичког извјештаја, представници Министарства су

активно учествовали у раду Координационог одбора за контролу малог оружја и лаког наоружања у БиХ, као и у раду Радне групе за успостављање Фокалне тачке/Фокалних тачака за ватрено оружје у БиХ. Са Фокалном тачком за ватрено оружје Министарства унутрашњих послова Републике Српске координисане су активности у циљу извјештавања међународних партнера у области контроле малог оружја и лаког наоружања. Спровођене су активности на имплементацији Закона о заштити критичних инфраструктура Републике Српске. Посебна пажња се посвећује области прања новца и финансирања тероризма коју прати Тијело за борбу против прања новца и финансирања тероризма – MONEYVAL, чији ће Тим евалуатора посјетити БиХ током фебруара 2024. године, у сврху оцјене усклађености система превенције и борбе против прања новца и финансирања терористичких активности у БиХ са међународним стандардима. У складу са тим, врше се припремне активности за надлазећу посјету кроз рад Радне групе за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и у осталим активностима које се тичу ове области у погледу испуњавања препорука релевантних међународних партнера.

Министарство активно учествује у раду Одбора и пододбора основаних у складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању: Пододбор за унутрашње послове и правосуђе; Пододбор за транспорт, енергију, животну средину и регионални развој; Пододбор за иновације, технолошки развој и социјалну политику (информационо друштво, медији, образовање, запошљавање, јавно здравство), те у раду Посебне групе за реформу јавне управе између БиХ и ЕУ.

Министарству за европске интеграције и међународну сарадњу достављен је годишњи извјештај о спроведеним активностима у контексту Мониторинга визне либерализације, а у циљу извјештавања Владе Републике Српске и Народне скупштине Републике Српске.

Министарство је у сарадњи са TAIEХ-ом Европске комисије (Инструмент за техничку помоћ и размјену информација) реализовало радионицу „Циљане потраге за међународно траженим бјегунцима“.

Поред тога, Министарство је учествовало у шест пројеката финансираних од Европске уније, (Регионални пројекат ИПА 2019 Борба против тешког криминала на Западном Балкану; ИПА пројекат - Подршка унапређењу борбе против илегалног посједовања и злоупотреба SALW на Западном Балкану; Регионални ИПА пројекат Подршка превенцији и борби против кријумчарења миграната и трговине људима на Западном Балкану, Регионални ИПА пројекат Јачање заштите јавних простора и критичне инфраструктуре на Западном Балкану; Регионални пројекат Савјета Европе и Европске уније iProseeds 2 - Изградња капацитета у области борбе против сајбер криминала; Пројекат Савјета Европе - Акција против корупције, прања новца и финансирања тероризма у Босни и Херцеговини; iProseeds 2 (Пројекат Савјета Европе и Европске уније - Изградња капацитета у области борбе против сајбер криминала).

Министарство унутрашњих послова је учествовало у раду платформе IISG - Интегративно управљање подручјем унутрашње безбједности за Западни Балкан која

има за циљ побољшање колективне ефикасности безбједносних акција у региону и преко које се прати спровођење свих пројеката у региону у областима тероризма, организованог криминала, прања новца и слично, како не би долазило до преклапања пројеката. Активности се спроводе кроз два стуба платформе:

- Први стуб: Иницијатива Западног Балкана у борби против тероризма Западног Балкана (WBCTi) и
- Други стуб: Иницијатива Западног Балкана у борби против тешког криминалитета (WBSCi) на западном Балкану,

Редовно су праћене, анализиране и испуњаване обавезе према тијелима Савјета Европе: Тијелу за борбу против корупције (GRECO), Тијелу за борбу против прања новца и финансирања тероризма (MONEYVAL), Групи експерата за борбу против трговине људима (GRETA) и друго.

4. Структура кадрова и кадровски послови

4.1. Структура кадрова

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, систематизована су 7.694 извршиоца (6.205 полицијских службеника, 1.022 државна службеника и 467 намјештеника).

Табела 1. Упоредни преглед националне структуре запослених у МУП РС на дан 31.12.2023.

Национална припадност	Стање на дан 31.12.2023.		Стање на дан 31.12.2022.		+ - %
	број	%	број	%	
Срби	6.829	93,9	6.551	93,6	4,2
Бошњаци	328	4,5	330	4,7	-0,6
Хрвати	61	0,8	62	0,9	-1,6
Остали	59	0,8	58	0,8	1,7
Укупно	7.277	100	7.001	100	3,9

На дан 31.12.2023. године број запослених у Министарству је износио 7.277, што је за 276 извршилаца или 3,9% више у односу на 2022. годину. Од укупног броја запослених, 5.493 су полицијски службеници, 1.046 државни службеници, 473 намјештеници и 265 приправници (263 су кадети полицијске академије са ССС и два приправника са ВСС). Од укупног броја запослених 23,3% су жене, а преосталих 76,6% су мушкарци.

4.2. Кадровски послови

У 2023. години спроведено је 11.455 поступака из области радних односа (5.516 поступака из надлежности министра и 5.939 поступака из надлежности директора

полиције). Донесено је 441 рјешење о пријему у радни однос на неодређено и одређено вријеме⁸, 378 рјешења о престанку радног односа⁹, 785 рјешења о распореду, 6.912 рјешења о распореду запослених по новом Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у МУП РС¹⁰, 993 рјешења о утврђивању коефицијента за обрачун основне плате запослених у Министарству и 1.946 других рјешења.

Из области дисциплинског поступка реализована су 24 рјешења (о утврђивању дисциплинске одговорности, о ослобађању од дисциплинске одговорности, о утврђивању одговорности за материјалну штету, о именовању дисциплинске комисије, о удаљењу и три закључка о обустављању дисциплинског поступка), 84 изјашњења (на тужбе, на уређену тужбу, на доказ, на приједлог за повлачење тужбе, на апелацију, на записник, изјашњења Одбору државне управе за жалбе, жалбе на пресуде, једна уложена апелација и 11 уложених ревизија), 85 провјера о дисциплинској одговорности, три овлашћења за провођење претходног поступка.

У области узнемиравања на раду реализована су три овлаштења за спровођење поступка заштите од узнемиравања на раду, једно рјешење о обустави поступка заштите од узнемиравања на раду, један закључак о одбацавању захтјева за заштиту од узнемиравања на раду, једно рјешење о именовању повјереника и замјеника повјереника за поступак заштите од узнемиравања на раду и једно рјешење о одбијању жалбе у поступку заштите од узнемиравања на раду.

У области статусних питања запослених спроведено је 8.338 поступака.

5. Законитост у раду Министарства

У 2023. години реализоване су планиране активности, послови и задаци у циљу унапређења примјене законских и подзаконских прописа у Министарству, те изградњи и заштити интегритета запослених и законитости у раду.

Запримљено је укупно 812 предмета¹¹, од којих је 317 представки грађана, удружења и других субјеката на незаконито или непрофесионално понашање запослених у Министарству, 107 захтјева за спровођење унутрашњег поступка, 76 пријава које су поднијели запослени у Министарству, 184 предмета из категорије осталих и 128 почетних извјештаја о употреби силе.

⁸ Од чега је на неодређено вријеме примљено 14 полицијских службеника, 36 државних службеника и 27 намјештеника, док је на одређено вријеме примљено 67 државних службеника и 32 намјештеника, као и пријем 263 приправника са ССС (кадети Полицијске академије) и два приправника са ВСС, који су завршила Војну академију МО Р. Србије.

⁹ Рјешења о престанку радног односа су у 2023. години, донесена по основу: пензионисања (306), губитка радне способности (3), смрти радника (17), вољом запосленог (50), дисциплинске мјере „престанак радног односа“ (1) и истека рада на одређено вријеме (1).

¹⁰ Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству унутрашњих послова Републике Српске је ступио на снагу 24.08.2023. године.

¹¹ Путем „Апликације за пријаву сумњи на корупцију и других неправилности у раду – АПК“ у извјештајном периоду нису запримљене представке.

5.1. Унутрашњи поступци

У извјештајном периоду окончана су 772 предмета, и то унутрашњи поступци по: 314 представки, 110 захтјева за спровођење унутрашњег поступка, 62 пријаве, 161 предмету из категорије осталих, те је сачињено 125 потврда о оцјени законитости и правилности употребе силе.

Након спроведених унутрашњих поступака од стране Службе за заштиту интегритета и законитости у раду по представкама грађана: 32 представке су оцијењене као основане; у 79 представки наводи су непотврђени; у 144 представке наводи су оцијењени као неосновани; једна представка је уступљена другим организационим јединицама Министарства на поступање; а за 58 представки је одлучено да се неће спроводити унутрашњи поступак (због застаре за спровођење унутрашњег поступка или због других разлога предвиђених Правилником о дисциплинском поступку).

У унутрашњем поступку од 110 захтјева, 66,36% је оцијењено основано и од 62 пријаве основано је 8,06%.

Спроведено је 88 унутрашњих поступака против 104 полицијска службеника.

Према околностима инцидента, највише представки, захтјева и пријава се односило на: нарушавање угледа Министарства (37,5%), несавјестан рад запослених (18,2%), недолично понашање (9,1%), понашање са обиљежјима КД (16,0%), злоупотребу овлашћења (3,4%), коруптивно понашање (6,8%), злостављање или нехумано понашање (5,7%), неоправдано одсуствовање с посла (1,1%), неизвршавање наређења (1,1%) и злоупотреба података (1,1%).

5.2. Дисциплински поступци

У току 2023. године, на основу спроведених унутрашњих поступака по представкама, пријавама и захтјевима, поднесено је 80 захтјева за покретање дисциплинског поступка за тежу повреду дужности против 95 полицијских службеника. Спроведен је првостепени дисциплински поступак и донесена су 72 првостепена рјешења за 102 полицијска службеника и изречене су сљедеће дисциплинске мјере: престанак радног односа за 10 полицијских службеника, новчана казна за 71 полицијског службеника, 18 полицијских службеника је ослобођено дисциплинске одговорности и три полицијска службеника су дисциплински одговорни, али се неће изрицати дисциплинска мјера.

На првостепене одлуке дисциплинских комисија, изјављено је девет жалби Јединице за професионалне стандарде и изјављене су 34 жалбе полицијских службеника.

Полицијски одбор је запримио 215 предмета, од чега је 89 дисциплинских предмета и 126 предмета осталих статусних питања.

Када су у питању теже повреде дужности, Полицијски одбор је донио 54 одлуке за 66 полицијских службеника: 10 одлука – одбијене као неосноване жалбе полицијских службеника и потврђено рјешење о престанку радног односа за 12 полицијских

службеника; *једна одлука* - усвојена као основана жалба ЈПС¹² и преиначује се дисциплинска одговорност (новчана казна) за три полицијска службеника; *30 одлука* – одбијене као неосноване жалбе полицијских службеника и потврђује се рјешење (новчана казна) за 36 полицијских службеника; *двје одлуке* – одбијена као неоснована жалба ЈПС и потврђује се рјешење, ослобађајућа за *два* полицијска службеника; *три одлуке* – одбијена жалба начелника ЈПС и потврђено рјешење (новчана казна) за пет полицијских службеника; *двје одлуке* – одбачена за два полицијска службеника; *једна одлука* – обустава дисциплинског поступка због престанка радног односа за једног полицијског службеника; *једна одлука* - усвојена жалба ЈПС и преиначено рјешење (новчана казна и престанак) за једног полицијског службеника; *једна одлука* - одбијена жалба као неоснована и потврђује се закључак за једног полицијског службеника; *једна одлука* - одбијена жалба полицијског службеника и потврђује се рјешење (смањена новчана казна) за једног полицијског службеника; *једна одлука* – укида се рјешење и враћа на поновни поступак за једног полицијског службеника и *једна одлука* – усваја се као основана, преиначује се рјешење (повећана новчана казна) за једног полицијског службеника.

Подношена су 24 извјештаја надлежним тужилаштвима против 28 припадника Министарства и двје допуне извјештаја о почињеним кривичним дјелима против три полицијска службеника.

Везано за предмете по којима се, поред кривичних води, или је спроведен унутрашњи или дисциплински поступак, донесене су двје пресуде против два полицијска службеника; Основни суд у Сокоцу је донио пресуду и огласио кривим полицијског службеника због почињеног КД Насиље у породици или породичној заједници; Суд БиХ је донио пресуду којом је полицијски службеник оглашен кривим због почињеног КД Фалсификовање новца; затим, подигнуто је седам оптужница против 10 полицијских службеника; донесене су три наредбе о спровођењу истраге против три полицијска службеника; затим седам наредби о неспровођењу истраге против више полицијских службеника и три наредбе о обустави истраге против више полицијских службеника.

Суспендовано је укупно 35 полицијских службеника.

II - ПОЛИЦИЈСКИ ПОСЛОВИ

1. Сузбијање и спречавање криминалитета

У 2023. години предузиман је низ оперативних мјера и активности усмјерених на спречавање вршења кривичних дјела, откривању и процесуирању свих облика криминалитета, нарочито тежих кривичних дјела и кривичних дјела са елементима организованости. Приоритетно су расвјетљавана кривична дјела против живота и

¹²Скраћено од Јединица за професионалне стандарде.

тијела, разбојништва и разбојничке крађе са тежим посљедицама, изазивање опште опасности и остали облици угрожавања безбједности грађана и имовине, те они деликти који су изазвали посебну пажњу и узнемиреност јавности. Такође, посебна пажња је посвећена сузбијању кријумчарења и злоупотреба опојних дрога, крађе и легализације крадених моторних возила, злоупотребе фалсификованих докумената, пресијецању канала кријумчарења оружја, људи и робе.

Повећан је број евидентираних и откривених кривичних дјела за 3,1% у односу на 2022. годину. Од укупног броја евидентираних кривичних дјела (7.042) непозната лица су извршила 36,7% кривичних дјела, тако да коефицијент њихове расвијетљености износи 74,1%.

Реализованим превентивним активностима, смањен је укупан број КД која су починила непозната лица (за 7,2%) а у исто вријеме ефикасним радом повећана је њихова расвијетљеност за око 3%.

Табела 2. Упоредни преглед евидентираног криминалитета у 2023/2022.

р.б.	КРИМИНАЛИТЕТ	2023.	2022.	+ - %
1.	Број евидентираних кривичних дјела	7.042	6.830	3,1
1.1.	Број кривичних дјела по познатом починиоцу	4.458	4.045	10,2
1.2.	Број кривичних дјела по НН починиоцу	2.584	2.785	-7,2
2.	Број поднесених извјештаја тужилаштву	5.955	5.890	1,1
3.	Број пријављених лица	6.372	6.591	-3,3
	- малољетници	211	161	31,1
	- повратници	1.738	1.738	-
4.	Број расвијетљених КД по НН	1.976	2.066	-4,4
4.1.	од почињених у току године	1.893	1.932	-2,0
4.2.	из претходних година	83	134	-38,1
5.	Број КД евидентиран као „Свјез чин“	165	167	-1,2
6.	Број лица лишених слободе	188	186	1,1
	Коефицијент укупне расвијетљености (%)	90,3	87,8	
	Коефицијент расвијетљености по НН (%)	74,1	70,8	

За извршена 7.042 кривична дјела надлежним тужилаштвима је поднесено 5.955 извјештаја (више за 1,1%) против 6.372 лица (мање за 3,3%).

Од укупног броја починилаца (6.372), 1.738 је повратника у извршењу кривичних дјела (као и у 2022. години), а евидентирано је и 211 малољетних делинквената (више за 31,1%).

Полицијски службеници су у 165 случајева слободе лишили 188 извршилаца кривичних дјела (од којих 123 на основу личних запажања и 65 на основу дојаве грађана) у току или непосредно након извршења кривичног дјела.¹³ У односу на упоредни

¹³Такозвани „свјез чин“. Од евидентираних 165 случајева, починиоци су откривени приликом вршења: 33 КД Крађа, 18 КД Тешка крађа, једног КД Разбојништво, осам КД Оштећење и одузимање туђе ствари, 13 осталих КД против имовине, пет КД против живота и тијела, једног КД Насилничко понашање, 34 остала КД општег криминалитета, 33 КД у вези са злоупотребама дрога, једног КД привредног криминалитета, једног КД Безбједност јавног саобраћаја и 17 осталих КД.

период, смањена је ова активност полицијских службеника за 1,2%.

Табела 3. Преглед криминалитета по ПУ у 2023.

рб	Криминалитет по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1.	Број евидентираних КД	1.841	380	914	195	894	906	725	607	239	270	71
1.1.	Бр КД по познатом починиоцу	1.144	267	635	115	402	526	494	419	199	186	71
1.2.	Број КД по НН починиоцу	697	113	279	80	492	380	231	188	40	84	-
2.	Број извјештаја	1.520	334	802	181	727	760	633	548	200	227	23
3.	Број пријављених лица	1.509	386	822	191	855	832	646	573	220	228	110
	- малољетници	58	5	20	1	44	39	14	13	12	5	-
	- повратници	377	146	381	36	170	178	156	131	67	66	30
4.	Број расвијетљених КД по НН	519	88	194	71	444	290	158	119	23	70	-
4.1.	од почињених у току године	484	86	181	71	443	279	151	115	22	61	-
4.2.	из претходних година	35	2	13	-	1	11	7	4	1	9	-
5.	КД „Свјеж чин“	18	4	15	-	26	14	29	12	6	41	-
6.	Број лица лишених слободе	25	5	16	-	26	19	34	16	7	40	-
7.	Коефици. укупне расвијет. (%)	88,6	92,9	89,4	95,4	94,5	89,0	89,1	88,1	92,5	91,8	100
8.	Коефици. расвијетљ. по НН (%)	70,9	76,5	66,4	88,8	90,1	74,2	66,4	62,0	56,1	75,3	-

Структура криминалитета. У структури почињених кривичних дјела у извјештајном периоду, најбројнија су била кривична дјела општег криминалитета (5.793 КД), са удјелом од 82,3% у укупном криминалитету. У порасту су кривична дјела која својим радом открива полиција.

Табела 4. Упоредни преглед структуре криминалитета у 2023/2022.

р.б.	Структура криминалитета	2023.	2022.	+ - %
1.	Општи криминалитет	5.793	5.748	0,8
2.	Злоупотреба опојних дрога	403	319	26,3
3.	Привредни криминалитет	534	476	12,2
4.	КД у области безбједности саобраћаја	312	287	8,7
	Укупно КД	7.042	6.830	3,1

Просјечна годишња стопа промјене криминалитета у задњих пет година је негативна, што показује да се укупан број кривичних дјела сваке године смањивао у просјеку за 1,9%. Поред смањења броја кривичних дјела, које је резултат реализованих превентивних активности полиције, у задњих пет година је повећан коефицијент расвијетљености почињених кривичних дјела, посебно оних која су извршила непозната лица, што представља резултат ефикасног репресивног рада полиције.

1.1. Општи криминалитет

Повећан је број евидентираних кривичних дјела општег криминалитета за 0,8%. Од евидентираних 5.793 КД општег криминалитета у 41,4% случајева су извршиоци били непознати. Тужилаштвима је поднесено 4.999 извјештаја против 5.142 лица. Број

малољетних делинквената је већи за 27,5%, док је број повратника већи за 0,2% у односу на 2022. годину.

У 2023. години је расвијетљено укупно 5.195 КД, тако да коефицијент укупне расвијетљености износи 88,4%¹⁴. По непознатом извршиоцу су расвијетљена укупно 1.802 КД општег криминалитета, од којих су расвијетљена и 83 КД извршена у претходном периоду. Коефицијент расвијетљености по НН извршиоцу износи 72,6%.

Табела 5. Упоредни преглед општег криминалитета у 2023/2022.

р.б.	ОПШТИ КРИМИНАЛИТЕТ	2023.	2022.	+ - %
1.	Бр евидентираних КД општег криминалитета	5.793	5.748	0,8
1.1.	Број кривичних дјела по познатом починиоцу	3.393	3.113	9,0
1.2.	Број кривичних дјела по НН починиоцу	2.400	2.635	-8,9
2.	Број поднесених извјештаја тужилаштву	4.999	5.061	-1,2
3.	Број пријављених лица	5.142	5.425	-5,2
	- малољетници	195	153	27,5
	- повратници	1.512	1.509	0,2
4.	Број расвијетљених КД по НН	1.802	1.920	-6,1
4.1.	од почињених у току године	1.719	1.789	-3,9
4.2.	из претходних година	83	131	-36,6
5.	Причињена материјална штета у КМ	15.223.495	9.760.782	56,0
	Коефицијент укупне расвијетљености (%)	88,4	85,6	
	Коефицијент расвијетљености по НН (%)	72,6	69,4	

Табела 6. Преглед општег криминалитета по ПУ у 2023.

р.б	Општи криминалитет по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1	Бр евидент. КД општег крим.	1.554	330	775	156	711	740	615	509	166	217	20
1.1.	Број КД по познат. починиоцу	874	223	499	97	313	390	389	324	127	137	20
1.2.	Број КД по НН починиоцу	680	107	276	59	398	350	226	185	39	80	-
2.	Број поднесених извјештаја	1.308	293	691	145	597	634	550	464	131	181	5
3.	Број пријављених лица	1.256	334	693	154	713	664	550	452	145	176	5
	- малољетници	55	5	18	1	41	33	14	13	11	4	-
	- повратници	342	131	327	32	143	167	141	125	51	51	2
4.	Број расвијетљених КД по НН	503	83	191	50	352	262	155	117	23	66	-
4.1.	од почињених у току године	468	81	178	50	351	251	148	113	22	57	-
4.2.	из претходних година	35	2	13	-	1	11	7	4	1	9	-
5.	Коефицијент укуп. расвијетљ. (%)	86,7	92,2	87,6	94,2	93,4	86,8	87,5	86,0	89,8	89,8	100
6.	Коефицијент расвијет. по НН (%)	70,3	76,1	66,1	84,7	88,2	72,6	66,5	61,9	57,5	74,2	-

Полицијски службеници су у 113 случајева лишили слободе извршиоце у току или непосредно након извршења КД општег криминалитета.

Укупна причињена материјална штета настала извршењем ових кривичних дјела је за 56,0% већа у односу на 2022. годину и износи око 12,2 милиона КМ.

Према структури општег криминалитета, од укупног броја извршених КД општег криминалитета, 45,7% се односи на имовинска КД, 11,1% на КД против живота и тијела,

¹⁴У 2022. години коефицијент укупне расвијетљености износио је 85,6%, а по непознатом извршиоцу 69,4%.

1,8% на КД против полног интегритета и сексуалног злостављања и искориштавања дјетета и 41,4% на остала КД општег криминалитета.

Табела 7. Упоредни преглед структуре општег криминалитета у 2023/2022.

Р.б.	Структура општег криминалитета	2023.	2022.	+ - %
1.	КД против живота и тијела	645	637	1,3
2.	КД против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета	107	86	24,4
3.	Имовинска КД	2.646	2.757	-4,0
4.	Остала КД општег криминалитета	2.395	2.268	5,6
	Укупан број КД општег криминалитета	5.793	5.748	0,8

1.1.1. Кривична дјела против живота и тијела

У току 2023. године је пријављено 645 КД против живота и тијела, што је за осам КД или 1,3% више у односу на претходну годину. Коефицијент расвијетљености кривичних дјела против живота и тијела износи 99,1%, док коефицијент расвијетљености по непознатом извршиоцу износи 95,7%.

Табела 8. Упоредни преглед КД против живота и тијела у 2023/2022.

рб	КД против живота и тијела	2023.	2022.	+ - %
1.	Тешко убиство	7	5	40,0
2.	Тешко убиство у покушају	2	2	-
3.	Убиство	5	2	150
4.	Убиство у покушају	16	11	45,5
5.	Убиство дјетета при порођају	-	1	-
6.	Убиство и самоубиство	2	1	100
7.	Нехатно лишење живота	-	1	-
8.	Тјелесна повреда	472	490	-3,7
9.	Тешка тјелесна повреда	128	118	8,5
10.	Учествовање у тучи	11	5	120
11.	Непружање помоћи	1	-	-
12.	Напуштање немоћног лица	1	1	-
	Укупно КД против живота и тијела	645	637	1,3
	<i>Коефицијент укупне расвијетљености (%)</i>	<i>99,1</i>	<i>98,0</i>	
	<i>Коефицијент расвијетљености по НН (%)</i>	<i>95,7</i>	<i>91,5</i>	

Убиства. У току 2023. године евидентирано је 14 убистава (седам КД Тешко убиство, пет КД Убиство и два убистава након којих је почињено самоубиство), у којима је смртно страдало 15 лица. Непозната лица су извршила девет убистава (пет КД Тешко убиство и четири КД Убиство), и сва су накнадно расвијетљена.

Табела 9. Преглед КД против живота и тијела по ПУ у 2023.

рб	КД против живота и тијела по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1.	Тешко убиство	-	-	3	-	1	1	-	1	-	1	-
2.	Тешко убиство у покушају	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
3.	Убиство	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-
4.	Убиство у покушају	2	1	2	-	2	1	3	3	1	1	-
5.	Убиство и самоубиство	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
6.	Тјелесна повреда	109	23	83	15	82	56	48	36	10	10	-
7.	Тешка тјелесна повреда	33	7	19	5	12	17	9	15	5	6	-
8.	Учествовање у тучи	1	2	2	-	1	1	1	1	1	1	-
9.	Непружање помоћи	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
10.	Напуштање немоћног лица	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Укупно	147	33	110	20	102	77	61	58	17	20	-
	<i>Коеф укупн расвијетљ (%)</i>	<i>98,6</i>	<i>100</i>	<i>99,1</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>96,6</i>	<i>100</i>	<i>95,2</i>	<i>-</i>
	<i>Коеф расвијет. по НН (%)</i>	<i>95,1</i>	<i>100</i>	<i>87,5</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>83,3</i>	<i>-</i>	<i>85,7</i>	<i>-</i>

Према структури убистава почињено је:

- **седам КД Тешко убиство** (од којих су пет извршила непозната лица и сва су накнадно расвијетљена):
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 20.01.2023. године у Приједору, када је непознато лице употребом ножа лишило живота **Н.М.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је **Ж.З.** ванбрачни партнер оштећене.
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 28.01.2023. године у мјесту Тукови, Приједор, када је непознато лице употребом ножа лишило живота **С.К.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је **А.Х.**
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 07.06.2023. године у Сокоцу, када је **С.Д.** употребом пиштоља лишио живота **М.М.**
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 16.06.2023. године у Новом Граду, када је **М.Ц.** употребом аутоматске пушке лишио живота **Ј.С.**
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 01.10.2023. године у Бијељини, када је **НН** лице употребом пиштоља лишило живота полицијског службеника – инспектора **Н.М.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је **Н.К.**
 - **једно КД Тешко убиство**, извршено 25.10.2023. године у Добоју, када је **НН** лице употребом пиштоља лишило живота **Ћ.О.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је **С.И.**
 - **једно КД „Тешко убиство“** почињено у периоду од 10.07.2014. до 31.08.2017. године у мјесту Објешеник, Гацко, када су отац и син употребом физичке снаге лишили живота **С.А.М.**
- **пет КД Убиство** (од којих су четири извршила непозната лица и иста су накнадно расвијетљена):
 - **једно КД Убиство**, извршено 02.01.2023. године у Добоју, када је непознато лице употребом ножа лишило живота **Х.М.** КД је **накнадно расвијетљено**. Извршилац је **Х.М.**, супруга жртве.

- **једно КД Убиство**, извршено 19.04.2023. године мјесту Доњи Голеши, Бања Лука, када је **В.М.** употребом сјекире лишио живота **Р.М.**
- **једно КД Убиство**, извршено 22.10.2023. године у Модричи, када је непознато лице употребом ножа лишило живота **М.Х.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је **А.Х.**
- **једно КД Убиство**, када су непозната лица, дана 12.10.2023. године у мјесту Брезици, Дервента употребом физичке снаге нанијела тешке тјелесне повреде **М.М.**, од којих је преминуо у новембру. КД је **накнадно расвијетљено**, а извршоци су **М.Ћ.** и **један малољетник**.
- **једно КД Убиство**, када је непознато лице дана 02.12.2023. године у мјесту Велика Обарска, Бијељина, употребом сјекире лишило живота **С.В.** КД је **накнадно расвијетљено**, а извршилац је њен син **М.В.**
- **два убиства након којих је почињено самоубиство:**
 - **једно убиство и самоубиство**, извршено 19.07.2023. године у мјесту Подвитез, Пале, када је **Ж.Р.** употребом пушке извршио убиство мајке **М.Р.**, а потом почињено самоубиство.
 - **једно убиство и самоубиство**, извршено 30.12.2023. године у мјесту Добрљин, Нови Град, када је **Ж.З.** употребом пиштоља извршио убиство мајке **З.З.** и сестре **Љ.К.**, а потом почињено самоубиство.

Према полу жртава, осам жртава је мушког, а седам жртава женског пола. Према старосној структури жртава: једна жртва старости 28 година, три од 31 до 38 година, три од 41 до 50 година, двије од 51 до 60 година, три од 61 до 70 година, једна старости 77 година и двије жртве су старости од 81 до 88 година.

Као средство извршења, у шест случајева је употребијено ватрено оружје, у шест случајева хладно оружје и у два случаја физичка снага. Идентификовано је 16 извршилаца од којих 15 мушког и једно женског пола.

Убиства у покушају. Евидентирана су два КД Тешко убиство у покушају и 16 КД Убиство у покушају (два су извршила тада непозната лица и иста су накнадно расвијетљена). Надлежним тужилаштвима је поднесено 18 извјештаја против 20 идентификованих лица, због основа сумње да су извршили 18 убиства у покушају.

1.1.2. КД против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета

У току 2023. године, регистрована су 34 КД против полног интегритета (више за 30,8% у односу на 2022. годину) и 73 КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета (више за 21,7% односу на 2022. годину).

Табела 10. Упоредни преглед КД против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета у 2023/2022.

рб	Кривична дјела против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета	2023.	2022.	+ - %
1.	КД против полног интегритета	34	26	30,8
1.1.	Силовање	15	6	xxx ¹⁵
1.2.	Обљуба над немоћним лицем	1	2	-50,0
1.3.	Полно узнемиравање	12	15	-20,0
1.4.	Полна уцјена	3	1	xxx ¹⁶
1.5.	Блудне радње	3	-	-
1.6.	Навођење на проституцију	-	2	-
2.	КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета	73	60	21,7
2.1.	Обљуба са дјететом млађим од 15 год.	9	28	-67,9
2.2.	Полна злоупотреба дјетета старијег од 15 год.	11	9	22,2
2.3.	Искориштавање дјете за порнографију	25	15	66,7
2.4.	Упознавање дјете с порнографијом	14	2	xxx ¹⁷
2.5.	Задовољење полних страсти пред дјететом	1	3	-66,7
2.6.	Навођење дјетета на проституцију	1	1	-
2.7.	Искориштавање компјутерске мреже или комуник. др. тех.	12	1	xxx ¹⁸
2.8.	Полно насиље над дјететом	-	1	-
Укупно КД		107	86	24,4

Табела 11. Преглед КД против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета по ПУ у 2023.

рб	Кривична дјела против полног интегритета и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	муп сј
1.	КД против полног интегритета	16	3	7	-	4	2	1	-	-	1	-
1.1.	Силовање	9	1	1	-	1	2	-	-	-	1	-
1.2.	Обљуба над немоћним лицем	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Полно узнемиравање	4	1	5	-	1	-	1	-	-	-	-
1.4.	Полна уцјена	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
1.5.	Блудне радње	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета	17	3	7	1	5	32	6	1	-	1	-
2.1.	Обљуба са дјететом млађим од 15 год.	4	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-
2.2.	Полна злоуп. дјетета старијег од 15 год.	4	1	2	1	1	-	1	1	-	-	-
2.3.	Искориштавање дјете за порнографију	6	1	1	-	2	12	3	-	-	-	-
2.4.	Упознавање дјете с порнографијом	2	-	1	-	-	10	1	-	-	-	-
2.5.	Задовољење пол. страсти пред дјететом	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6.	Навођење дјетета на проституцију	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7.	Искориштавање компјутерске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење КД сексуалног злостављања или искориштавања дјетета	-	-	-	-	1	9	1	-	-	1	-
Укупно 107 КД		33	6	14	1	9	34	7	1	-	2	-

¹⁵ Број ових КД већи је за девет у односу на 2022. годину.¹⁶ Број ових КД већи је за два у односу на 2022. годину.¹⁷ Број ових КД већи је за 12 у односу на 2022. годину.¹⁸ Број ових КД већи је за 11 у односу на 2022. годину.

Силованье. Евидентирано је 15 КД Силованье од којих су четири била у покушају (за девет више у односу на 2022. годину). Три ова КД су извршила тада непозната лица и иста су расвијетљена. Расвијетљено је и једно КД Силованье извршено у претходним годинама. Све жртве силовања су биле женског пола, од којих једна малољетница, док су сви извршиоци били мушког пола.

1.1.3. Имовински криминалитет

Имовински криминалитет заузима високо мјесто у укупној структури криминалитета у Републици Српској. Чињеница је да се ради о најчешћим кривичним дјелима (37,6% од укупног криминалитета), те да у структури пријављених лица партиципирају не само пунољетна лица, већ и малољетници, а велики удио је и повратника у извршењу кривичног дјела.

За извршених 2.646 КД против имовине (којих је у односу на 2022. годину мање за 4,0%), надлежним тужилаштвима је поднесено 2.346 извјештаја (за 5,3% мање), против 2.030 лица (за 5,3% мање). Коефицијент укупне расвијетљености КД против имовине износи 77,0%, а по непознатом извршиоцу 67,8%.

Табела 12. Упоредни преглед имовинских КД у 2023/2022.

р.б.	Имовинска кривична дјела	2023.	2022.	+ - %
1.	Крађе	691	759	-9,0
2.	Шумске крађе	208	216	-3,7
3.	Крађа енергије	206	141	46,1
4.	Тешке крађе	682	804	-15,2
5.	Разбојништва	33	36	-8,3
6.	Разбојничка крађа	1	2	-50,0
7.	Утаја	116	100	16,0
8.	Превара	184	186	-1,1
9.	Изнуда	25	22	13,6
10.	Уцјена	10	15	-33,3
11.	Зеленаштво	5	2	150
12.	Прикривање	11	14	-21,4
13.	Оштећење и одузимање туђе ствари	426	420	1,4
13.1.	Оштећење туђе ствари	411	410	0,2
13.2.	Одузимање туђе ствари	2	1	100
13.3.	Одузимање моторног возила	13	9	44,4
14.	Паљевина	15	24	-37,5
15.	Остала имовинска кривична дјела	33	16	106,3
	Укупно имовинских кривичних дјела	2.646	2.757	-4,0
	<i>Коефици. укупне расвијетљености (%)</i>	<i>77,0</i>	<i>73,4</i>	
	<i>Коефици. расвијетљености по НН (%)</i>	<i>67,8</i>	<i>65,5</i>	

Табела 13. Преглед имовинских КД по ПУ у 2023.

рб	Имовинска КД по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1.	Крађе	196	42	121	7	75	81	59	73	14	23	-
2.	Шумске крађе	40	9	39	3	34	11	33	22	15	2	-
3.	Крађе енергије	79	24	27	2	12	22	19	15	6	-	-
4.	Тешке крађе	236	25	53	13	100	102	76	51	7	19	-
5.	Разбојништва	11	2	2	-	3	4	2	6	2	1	-
6.	Разбојничка крађа	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
7.	Утаја	35	7	15	1	17	17	8	3	2	11	-
8.	Превара	76	12	29	1	6	22	9	10	12	6	1
9.	Изнуда	8	2	1	-	4	5	3	1	-	-	1
10.	Уцјена	2	-	2	-	2	3	-	1	-	-	-
11.	Зеленаштво	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	1
12.	Прикривање	6	2	-	-	2	-	-	-	-	1	-
13.	Ошт. и одуз. туђе ств.	108	23	53	5	41	51	73	39	13	20	-
13.1.	Оштећење туђе ствари	98	21	51	5	41	50	73	39	13	20	-
13.2.	Одузим. туђе ствари	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
13.3.	Одуз. моторног возила	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	Паљевина	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	-
15.	Остала имовинска КД	12	4	2	1	5	2	2	2	-	2	1
	Укупно имовинска КД	810	153	345	35	304	325	286	225	72	87	4
	Коеф.укупне расв. (%)	76,4	85,2	75,9	80,0	84,5	72,8	76,7	70,3	78,1	77,7	100
	Коеф. расв. по НН (%)	66,6	75,0	66,1	73,1	81,8	63,9	65,3	58,3	59,0	68,2	-

Број пријављених малољетника (93) је већи за 17,7%, док је број повратника (749) мањи за 8,0% у односу на претходну годину. Укупна материјална штета настала извршењем имовинских КД у 2023. години, износила је 14.567.065 КМ, што је више за 56,1% у односу на упоредну годину¹⁹.

Тешке крађе. Евидентирана су 682 КД Тешка крађа (за 15,2% мање) од којих се у 65 случајева радило о кривичном дјелу у покушају. Полицијски службеници су у 18 случајева лишили слободе извршиоце у току или непосредно након извршења КД (свјез чин). У току 2023. године, 663 КД су починила непозната лица, од којих је расвијетљено 357 КД, а расвијетљена су и 53 КД Тешка крађа извршена у претходном периоду. Коефицијент укупне **расвијетљености** КД Тешка крађа износи 58,4%, док је коефицијент расвијетљености по непознатом извршиоцу 57,3%. Надлежним тужилаштвима су поднесена 622 извјештаја против 393 идентификована лица. Најчешћи објекти извршења КД Тешка крађа су били: куће (296), трговинско – угоститељски објекти (79), станови (58), гараже, подруми и шупе (55), возила (46), предузећа (35), викендице (32), кладионице (8), апотеке (7), вјерски објекти (6), бензинске пумпе (6), стубиште зграда (6), јавне установе (5), банке (2), поште (2), златара (1), болница (1) и друго (37). Према изјавама оштећених, укупна материјална штета настала извршењем КД Тешка крађа износила је 5.815.662 КМ, што је за 34,9% више у односу на 2022. годину. Од 682 КД Тешка крађа пет кривичних дјела су биле дрске крађе.

¹⁹Пријављена материјална штета према изјавама оштећених у 2022. години је износила 9.331.939 КМ.

Разбојништва. Евидентирана су 33 КД Разбојништво (мање за 8,3%), од којих су два кривична дјела у покушају. Од укупног броја разбојништава, 29 КД су починила непозната лица. Расвијетљено је 21 КД из текуће године и два КД из претходних година. Коефицијент укупне расвијетљености износи 77,1%, док коефицијент расвијетљености по непознатом извршиоцу износи 74,2%. Надлежним тужилаштвима су поднесена 33 извјештаја против 38 лица. Објекти напада су били: куће (8), бензинске пумпе (6), трговински објекти (5), кладионице (2), возило (1) и остала мјеста (11). Извршиоци су употребили физичку снагу (13 случајева) и хладно оружје (2 случаја), те пријетили употребом ватреног оружја (11 случајева), употребом хладног оружја (6 случајева) и физичке снаге (1 случај). Ова КД су извршена над 32 жртве и том приликом два лица су задобила тешке тјелесне повреде и 13 лица лаке тјелесне повреде. Према изјавама оштећених, причињена материјална штета износи 92.384 КМ, што је за 76,7% мање у односу на 2022. годину.

Отуђење моторног возила. Пријављено је 65 КД која се односе на отуђење моторног возила. Повећан је број ових кривичних дјела за 41,3%²⁰. Од укупног броја ових КД (65), пет КД су извршила позната лица и 60 КД непозната лица. Накнадно је расвијетљено 50 КД, која су извршена у 2023. години и два КД која су извршена у претходним годинама. Остало је нерасвијетљено 10 КД²¹ у вези са отуђењем моторних возила и на њиховом расвијетљавању се интензивно ради. Коефицијент укупне расвијетљености ових КД износи 85,1% (у 2022 = 70,8%), а коефицијент расвијетљености по НН 83,9% (у 2022 = 67,4%).

Табела 14. Преглед кривичних дјела у вези са отуђењем моторних возила по ПУ у 2023.

рб	КД у вези са отуђењем моторних возила	2023.											
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП	Σ
1.	КД Тешка крађа возила	4	-	6	-	3	3	-	2	-	1	-	19
1.1	Број КД по НН	4	-	6	-	3	2	-	2	-	-	-	17
1.2.	Расвијетљено из 2023.	2	-	4	-	2	2	-	-	-	-	-	10
1.3.	Расвијетљено из претходних год.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	КД Крађа возила	2	3	7	-	8	6	-	2	3	2	-	33
2.1	Број КД по НН	2	3	7	-	8	4	-	2	2	2	-	30
2.2.	Расвијетљено из 2023.	2	3	6	-	8	4	-	2	1	2	-	28
2.3.	Расвијетљено из претходних год.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	КД Одузимање возила	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13
3.1	Број КД по НН	9	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	13
3.2.	Расвијетљено из 2023.	9	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	12
3.3.	Расвијетљено из претходних год.	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Укупно КД отуђења МВ 2023.		15	5	15	-	11	9	-	4	3	3	-	65

²⁰У 2022. години је пријављено 46 случајева отуђења моторног возила: 15 КД Тешка крађа, 22 КД Крађа и девет КД Одузимање моторног возила.

²¹Остала су нерасвијетљена КД у вези са отуђењем МВ: седам КД Тешка крађа возила, два КД Крађа возила и једно КД Одузимање моторног возила.

- Пријављено је **19 КД Тешка крађа возила**. Непозната лица су починила 17 КД, од којих је расвијетљено 10 КД. Коефицијент укупне расвијетљености износи 63,2%, а коефицијент расвијетљености по НН износи 58,8%.
- Пријављена су **33 КД Крађа возила**. Непозната лица су починила 30 КД, од којих је расвијетљено 28 КД. Коефицијент укупне расвијетљености износи 93,9%, а коефицијент расвијетљености по НН износи 93,3%.
- Пријављено је **13 КД Одузимање моторног возила**, и сва су починила непозната лица. Расвијетљено је 12 КД која су извршила НН лица у 2023. години, као и два КД из претходних година. Коефицијент укупне расвијетљености и расвијетљености по НН износи 93,3%.

Поред ових КД у вези са возилима, извршено је и једно КД Тешка крађа возила у покушају, једно КД Крађа возила у покушају, једно КД Изнуда, два КД Прикривање, 14 КД Фалсификовање исправе, два КД Навођење на овјеравање неистинитог садржаја, једно КД Осигураничка превара и 24 КД Утаја.

У 2023. години је пронађено и власницима враћено 75 возила (у 2022=46), од којих су 53 отуђена на територији Републике Српске, пет отуђена на територији ФБиХ и 17 возила за којим је потрагу расписао INTERPOL. Најчешћа мета ових кривичних дјела су била моторна возила марке „Volkswagen“, „Audi“, „BMW“ и „Mercedes“.

У односу на прије пет година (2019. годину), од најтежих имовинских кривичних дјела, у 2023. години евидентирано је за 41,0% мање КД Тешка крађа, 39,1% мање КД Крађа, 42,1% мање КД Разбојништво и 35,6% мање КД у вези са отуђењем моторних возила.

1.1.4. Високотехнолошки криминалитет

Кривична дјела из области високотехнолошког криминалитета постала су трајна и константна пријетња усмјерена ка широком спектру жртава, од појединаца до великих организација и државних органа. Најчешће се ова дјела извршавају са циљем остваривања приступа компјутеру или компјутерском систему са намјером измјене, крађе или уништења дигиталних подака или ради остваривања противправне имовинске користи. Осим наведеног, посматрајући сајбер криминалитет у ширем смислу, употреба информационо-комуникационих технологија се користи и за извршење других кривичних дјела као што су кривична дјела сексуалног злостављања и искориштавања дјете, против части и угледа, слобода и права, полног интегритета, те живота и тијела грађана.

У последњим годинама, биљежи се константан годишњи раст откривених кривичних дјела из области високотехнолошког криминалитета на глобалном нивоу, уз постојање претпоставке стручне и научне јавности да ће се такав тренд наставити и у наредним годинама.

Број кривичних дјела из области високотехнолошког криминалитета у Републици Српској је у све већем порасту, као и економска штета настала извршењем ових кривичних дјела.

Ризици високотехнолошког криминала изазивају штетне посљедице на повјерење у информационе технологије и права појединца. Приходи који се остваре извршењем ових КД све су значајнији, а посебна опасност су могућност неовлашћеним приступима компјутерским системима владиних институција и банкарским системима са циљем прибављања противправне имовинске корисити или онемогућавања грађана да користе доступне сервисе.

Због природе савремених информационих технологија начини извршења су разнолики и све софистициранији. У 2023. години откривена су 202 КД из области високотехнолошког криминалитета (за 23,9% више) за која је надлежним тужилаштвима прослијеђено 137 извјештаја против 133 лица.

Најзаступљенија кривична дјела у области високотехнолошког криминалитета су КД Компјутерске преваре; КД Искориштавање дјете за порнографију; КД Упознавање дјете са порнографијом; КД Преваре; КД Прање новца; КД Прогањање и КД Угрожавање сигурности.

Табела 15. Упоредни преглед КД високотехнолошког криминалитета у 2023/2022.

р.б.	КД високотехнолошког криминалитета	2023.	2022.	+ - %
1.	Број кривичних дјела високотехнолошког криминалитета	202	163	23,9
1.1.	КД против безбједности компјутерских података (Глава XXXII КЗ РС)	17	13	30,8
1.1.1.	Оштећење компјутерских података и програма (чл.407)	-	-	-
1.1.2.	Компјутерска саботажа (чл. 408)	-	-	-
1.1.3.	Израда и уношење компјутерских вируса (чл.409)	3	-	-
1.1.4.	Компјутерска превара (чл. 410)	8	8	-
1.1.5.	Неовлашћен приступ заштићеном компјутеру, компјутерској мрежи, телекомуникационој мрежи и електронској обради података (чл.411)	6	5	20,0
1.1.6.	Спречавање и ограничавање приступа јавној компјутерској мрежи (чл.412)	-	-	-
1.1.7.	Неовлашћено кориштење компјутера или компјутерске мреже (чл. 413)	-	-	-
1.2.	КД против полног интегритета и сексуалног злостављања и искориштавања дјетета (Глава XV КЗ РС)	52	18	xxx²²
1.2.1.	Искориштавање дјете за порнографију (чл.175)	23	14	64,3
1.2.2.	Обљуба са дјететом млађим од петнаест година (чл. 176)	-	-	-
1.2.3.	Упознавање дјете с порнографијом (чл. 177)	14	1	xxx ²³
1.2.4.	Искориштавање компјутерске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење КД сексуалног злостављања или искориштавања дјетета (чл. 178)	12	1	xxx ²⁴
1.2.5.	Полна злоупотреба дјетета старијег од 15 година (чл.173)	-	-	-
1.2.6.	Полно узнемиравање	1	1	-
1.2.7.	Полна уцјена (чл. 166)	2	1	100
1.3.	Остала КД високотехнолошког криминалитета	133	132	0,8
1.3.1.	Угрожавање сигурности (чл. 150)	21	42	-50,0
1.3.2.	Неовлашћено прислушкивање и тонско снимање (чл. 155)	-	1	-
1.3.3.	Прогањање (чл. 144)	6	6	-
1.3.4.	Неовлашћено фотографисање (чл. 156)	6	6	-
1.3.5.	Неовлашћено кориштење личних података (чл. 157)	1	2	-50,0
1.3.6.	Јавно подстицање на терористичке активности (чл. 302)	-	-	-

²² Број ових КД већи је за 34 у односу на 2022. годину.

²³ Број ових КД већи је за 13 у односу на 2022. годину.

²⁴ Број ових КД већи је за 11 у односу на 2022. годину.

1.3.7.	Јавно изазивање и подстицање насиља и мржње (чл. 359)	1	-	-
1.3.8.	Превара (чл. 230)	23	26	-11,5
1.3.9.	Изнуда (чл. 232)	6	2	xxx ²⁵
1.3.10.	Уцјена (чл. 233)	3	6	-50,0
1.3.11.	Фалсификовање исправе (чл. 347)	-	1	-
1.3.12.	Крађа енергије (чл. 225)	-	1	-
1.3.13.	Прање новца (чл. 263)	48	27	77,8
1.3.14.	Недозвољена производња и промет оружја или експлозив. материја (чл. 361)	4	2	100
1.3.15.	Лажно пријављивање кривичног дјела (чл. 334)	1	4	-75,0
1.3.16.	Проневијера (чл. 316)	-	1	-
1.3.17.	Повреда приватности дјетета (чл. 189)	2	1	100
1.3.18.	Повреда тајности поступка (чл. 337)	3	-	-
1.3.19.	Насиље у породици или породичној заједници (чл. 190)	4	1	xxx ²⁶
1.3.20.	Неовлаштена употреба туђег пословног имена и друге посебне ознаке робе или услуга (чл. 260)	1	-	-
1.3.21.	Кривотворење новца (чл. 205 КЗ БиХ)	-	1	-
1.3.22.	Крађа (чл. 224)	-	2	-
1.3.23.	Неовлаштена производња и промет опојних дрога (чл. 207)	1	-	-
1.3.24.	Лажно представљање (чл. 313)	2	-	-
2.	Број извјештаја тужилаштву	137	146	-6,2
3.	Број лица	133	155	-14,2
3.1.	- малољетника	3	6	-50,0
3.2.	- повратника	23	32	-28,1

Министарство је у 2023. години, учествовало у спровођењу 11 оперативних акција (од којих је седам међународних) у вези са ВТК, које су усмјерене на откривање КД дјечје порнографије, заштите ауторских права, компјутерских превара и израде и уношења компјутерских вируса, трговине културним добрима, превара, изнуда и прања новца.

Током 2023. године спроведено је седам међународних криминалистичких обрада:

- „Плагит 2022“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД из области заштите ауторских права, а спроводи се у сарадњи са EUROPOL-ом и надлежним институцијама у иностранству.
- „Карика 2022“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД сексуалног злостављања и искориштавања дјете, а спроводи се у сарадњи са надлежним институцијама Републике Србије, Републике Хрватске и Републике Црне Горе. Поднесено је 11 извјештаја ОЈТ Бијељина, против 11 лица, због извршена 32 КД (11 КД Искориштавање дјете за порнографију, 10 КД Искориштавање компјутерске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичних дјела сексуалног злостављања или искориштавања дјетета, 10 КД Упознавање дјете са порнографијом и једно КД Недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја).
- „Пандора VII“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД из области заштите неовлаштене трговине културним добрима путем интернета, а спроводи се у сарадњи са INTERPOL-ом и надлежним институцијама за спровођење закона у иностранству.

²⁵ Број ових КД већи је за четири у односу на 2022. годину.

²⁶ Број ових КД већи је за три у односу на 2022. годину.

- „Тикет“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Превара и КД Прање новца, као и других кривичних дјела која су везана за лажне дојаве о намјештеним спортским мечевима и спроводи се у сарадњи са INTERPOL-ом и надлежним институцијама за спровођење закона у БиХ и иностранству.
- „Виза“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Неовлаштено кориштење личних података и КД Прање новца и спроводи се у сарадњи са надлежним институцијама за спровођење закона у БиХ и иностранству. Током мјесеца августа извршено је седам претреса на подручју Бања Луке и том приликом су три лица лишена слободе.
- „Типс“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Превара, КД Изнуда и КД Прање новца и спроводи се у сарадњи са INTERPOL-ом, ПУ Источно Сарајево и уз координацију ОЈТ у Источном Сарајеву. Поднесен један извјештај ОЈТ Источно Сарајево против једног лица, због извршена три КД и то: КД Превара, КД Изнуда и КД Прање новца.
- „Мозаик 2023“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Искориштавање дјецe за порнографију и спроводи се у сарадњи са EUROPOL-ом, Републиком Србијом, Републиком Словенијом, Републиком Хрватском и Републиком Сјеверном Македонијом.

Такође су спроведене и четири криминалистичке обраде:

- „Систем 2023“ - заведена са циљем спречавања и сузбијања КД у вези са искориштавањем дјецe за порнографију, а спроводи се у сарадњи са полицијским управама на терену. Поднесено је шест извјештаја (по два ОЈТ Бања Лука, ОЈТ Бијељина и ОЈТ Добој) против осам лица, због извршених 11 КД (седам КД Искориштавање дјецe за порнографију, два КД Недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја и два КД Прање новца).
- „Скрипта“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Прање новца и КД Неовлаштен приступ заштићеном компјутеру, компјутерској мрежи, телекомуникационој мрежи и електронској обради података, а спроводи се у сарадњи са ОЈТ у Бања Луци.
- „Купа“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Израда и уношење компјутерских вируса и изнуда, а спроводи се у сарадњи са ОЈТ у Бања Луци. Поднесена три извјештаја и двије допуне извјештаја ОЈТ Бања Лука против једног лица, због извршених 15 КД (1 КД Недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја, 3 КД Компјутерска превара, 3 КД Израда и уношење компјутерских вируса, 3 КД Неовлаштен приступ заштићеном компјутеру и компјутерској мрежи, 4 КД Изнуда и 1 КД Лажно пријављивање кривичног дјела).
- „Вектор“ - заведена са циљем откривања и доказивања КД Превара, КД Изнуда и КД Прање новца и иста је локалног карактера и спроводи се у сарадњи са ОЈТ Требиње и организационим јединицама МУП-а на регији. Поднесена су три

извјештаја ОЈТ Требиње, против шест лица, због извршена три КД Прање новца и два КД Превара.

Поред оперативних мјера, перманентно је пружана активна стручно – специјалистичка подршка полицијским агенцијама држава из окружења, као и другим међународним полицијским организацијама у оквиру спровођења мјера и радњи на проналажењу и откривању мрежа заражених рачунара.

1.1.5. Остала кривична дјела општег криминалитета

Евидентирано је 2.395 осталих кривичних дјела општег криминалитета, што је више за 5,6% у односу на претходну годину.

Табела 16. Упоредни преглед осталих КД општег криминалитета у 2023/2022.

рб	Остала кривична дјела општег криминалитета	2023.	2022.	+ - %
1.	Изазивање опште опасности	76	65	16,9
2.	Недозвољена производња и промет оружја	294	238	23,5
3.	Насиље у породици или породичној заједници	1.034	861	20,1
4.	Насилничко понашање	38	31	22,6
5.	Фалсификовање исправе	148 ²⁷	148	-
6.	Навођење на овјеравање неистинитог садржаја	50	53	-5,7
7.	Спречавање службеног лица у вршењу службене радње	31	29	6,9
8.	Напад на службено лице у вршењу службене дужности	30	33	-9,1
9.	Угрожавање сигурности	361	334	8,1
10.	Самовлашће	7	18	-61,1
11.	Лажно пријављивање КД	23	37	-37,8
12.	Прогањање	42	34	23,5
13.	Незаконит лов	5	19	-73,7
14.	Избјегавање давања издржавања	24	45	-46,7
15.	Јавно изазивање и подстицање насиља и мржње	6	6	-
16.	Кријумчарење лица	15 ²⁸	17	-11,8
17.	Клевета	4	-	-
18.	Ратни злочини	6	8	-25,0
19.	Остала КД општег криминалитета	201	292	-31,2
	УКУПНО осталих КД општег криминалитета	2.395	2.268	5,6

Табела 17. Преглед осталих КД општег криминалитета по ПУ у 2023.

рб	Остала КД општег криминалитета по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1.	Изазивање опште опасности	17	3	11	1	6	10	7	12	1	7	1
2.	Недоз. произв. и промет оружја	34	12	38	9	39	44	26	53	13	23	3
3.	Насиље у породици	267	74	162	46	101	141	102	86	22	33	-
4.	Насилничко понашање	9	1	1	3	17	4	1	1	-	1	-
5.	Фалсификовање исправе	41	5	6	6	11	7	37	16	10	7	2
6.	Навођ. на овјеру неист. садржаја	13	9	1	1	5	7	8	-	1	3	2
7.	Спреч. сл. лица у врш. сл. радње	13	1	2	1	4	1	1	2	3	3	-
8.	Напад на сл. лице у врш. сл. дуж.	6	3	2	1	4	-	7	7	-	-	-

²⁷ Од тога 19 КД у вези са фалсификовањем диплома, 45 КД у вези са фалсификовањем увјерења и 11 КД у вези са фалсификовањем регистарских таблица.

²⁸ Од укупног броја КД, два КД су Организовање групе или удружења за извршење КД Кријумчарења миграната.

9.	Угрожавање сигурности	74	10	43	16	45	54	47	32	19	21	-
10.	Самовлашће	5	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
11.	Лажно пријављивање КД	5	1	3	-	6	3	4	1	-	-	-
12.	Прогањање	20	3	2	3	6	5	3	-	-	-	-
13.	Незаконит лов	1	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-
14.	Избјегавање давања издрж.	3	7	2	-	6	5	-	1	-	-	-
15.	Јавно изаз. и под. насиља и мрж.	-	-	3	-	1	-	2	-	-	-	-
16.	Кријумчарење лица	1	-	2	-	3	-	1	2	3	-	3
17.	Клевета	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-
18.	Ратни злочини	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-
19.	Остала КД општег криминалит.	54	9	27	11	41	23	13	9	4	5	5
	Укупно КД	564	138	306	100	296	304	261	225	77	108	16

Повећан је број евидентираних КД **Изазивање опште опасности** за 16,9% у односу на претходну годину. Од почињених 76 КД, непозната лица су извршила 41 КД. Остало је нерасвјетљено 10 КД, тако да коефицијент укупне расвјетљености износи 87%. Као начин извршења најчешће је кориштено ватрено оружје (27 случајева), експлозивна направа (11 случајева), пожар (13 случајева) и остало (25 случајева). Приликом извршења ових КД, четири лица су смртно страдала (ПУ Бања Лука, ПУ Градишка, ПУ Мркоњић Град и ПУ Добој²⁹), док је пет лица задобило тешке тјелесне повреде. У односу на претходну годину причињена материјална штета је већа за 53.429 КМ³⁰.

Повећан је број КД **Недозвољена производња и промет оружја или минско - експлозивних средстава** за 23,5%. Непозната лица су извршила 77 КД, од којих је једно остало нерасвјетљено. Надлежним тужилаштвима је поднесено 169 извјештаја против 185 лица. Одузето је 247 комада дугих цијеви, 79 ком кратких цијеви, 274 ком минско – експлозивних средстава, 36.562 ком муниције различитог калибра и 425 ком осталог наоружања.

У 2023. години отворена је оперативна акција „Калибар“ која се спроводи на цијелој територији Републике Српске, са циљем проналаска предмета, трагова и доказа који потичу из извршења КД Недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја. У акцији је извршено 139 претреса. Том приликом је пронађена и привремено одузета већа количина наоружања и муниције. Поднесено је 139 Извјештаја о почињеним КД Недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја против 150 лица.

1.1.6. Почињена кривична дјела на штету чланова породице

1.1.6.1. Случајеви насиља у породици

У 2023. години пријављена су 1.192 случаја насиља у породици (више за 15,3%): 1.034 кривична дјела (више за 20,1%) и за 158 случајева су поднесени извјештаји ОЈТ у складу са ЗоЗОНУП (мање за 8,7%). Насиље у породици је починило 1.251 лице над 1.519 жртава.

²⁹ Описано код Смртно страдалих лица на страни 61.

³⁰ У току 2023. године причињена материјална штета је износила 188.163 КМ, а у 2022. години 134.734 КМ.

Табела 18. Преглед случајева насиља у породици 2023/2022.

РБ	Насиље у породици	2023.	2022.	+ - %
1.	Број случајева насиља	1.192	1.034	15,3
1.1.	Број кривичних дјела	1.034	861	20,1
1.2.	Укупно поднесено извјештаја ОЈТ у складу са ЗоЗоНУП	158	173	8,7
2.	Број извршилаца насиља	1.251	1.069	17,0
3.	Број жртава насиља	1.519	1.256	20,9

Према учиниоцима насиља у породици поднесена су 1.022 извјештаја надлежним тужилаштвима због почињеног КД Насиље у породици или породичној заједници и 158 извјештаја о извршеном насиљу у породици. Такође, предложене су 144 хитне мјере заштите од којих је спроведена 141 мјера³¹ и предложено је 67 заштитних мјера од којих је спроведена 41 мјера³².

Приликом насиља у породици у 87 случајева је учинилац насиља посједовао оружје, од чега је у три случаја исто и употребио.

Учиниоци насиља у породици су у 91,0% случајева били мушког пола. Према старости, најбројнији учиниоци су лица старости од 41 до 50 година (29,3%). Евидентирана су и два малољетника која су извршила насиље у породици.

Од укупног броја жртава насиља у породици (1.519), евидентирана су и дјеца: до 14 година (156) и од 15 до 18 година (82).

Према врсти насиља у породици, учиниоци су над жртвама најчешће вршили физичко насиље (751), психичко (629), угрожавали спокојство (129), економско насиље (7) и друге облике насиља (88).

Надлежним тужилаштвима је спроведено 40 лица, док је судовима спроведено 46 лица.

Најчешћи однос извршиоца и жртве насиља у породици је: супруг-супруга (510), ванбрачни партнер-партнерка (129), отац-син (134), син-отац (115), те отац-кћер (111), бивши партнер-бивша партнерка (112), син-мајка (108) и друго. Као посљедица насиља у породици девет лица је задобило тешке тјелесне повреде, 587 лица је задобило лаке тјелесне повреде, док су остале жртве претрпјеле страх и узнемиреност.

³¹ Предложене су хитне мјере заштите: удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора (27), забрана приближавања и контактирања учиниоцу насиља над жртвом (88) и удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана приближавања и контактирања (29). Од предложених хитних мјера заштите спроведене су: удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора (27), забрана приближавања и контактирања учиниоцу насиља над жртвом (86) и и удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора и забрана приближавања и контактирања (28).

³² Предложене су заштитне мјере: удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора (9), забрана приближавања жртви (27), забрана узнемиравања или ухођење жртве (9), обавезан психосоцијални термин (6) и обавезно лијечење од зависности (16). Од предложених заштитних мјера спроведене су: удаљење из стана, куће или другог стамбеног простора (8), забрана приближавања жртви (21), забрана узнемиравања или ухођење жртве (3) обавезан психосоцијални термин (2) и обавезно лијечење од зависности (7).

Водећи рачуна о проблематици у вези са насиљем у породици Министарство је формирало Тим за борбу против насиља у породици. Током 2023. године одржани су састанци Тима, на којима се разговарало о узроцима повећања броја случајева насиља, те наредним корацима у погледу побољшања сопственог дјеловања. Поред тога расправљало се о Нацрту закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама у Републици Српској³³. Одлучено је да се Нацрт закона додатно унаприједи, како би се осигурао што квалитетнији институционални одговор на насиље у породици и повећао ниво заштите жртава.

У току 2023. године, реализовано је пет специјалистичких обука за рад на предметима насиља у породици, након које су полицијски службеници добили сертификате за рад по пријавама насиља у породици. Водило се рачуна да у свакој полицијској станици буде довољан број обучених полицијских службеника који ће вршити процјену ризика код учинилаца насиља у породици.

У циљу јачања капацитета и законодавног оквира у области родне равноправности Министарство континуирано сарађује са Гендер центром Владе Републике Српске. Сарадња се огледа у заједничком поступању по питањима спровођења Истанбулске конвенције, конвенција УН и Савјета Европе, имплементацији пројеката и сарадње са другим тијелима у БиХ, која се баве проблематиком родне равноправности и родно заснованог насиља. У извјештајном периоду Министарство је доставило Гендер центру Приједлог мјера и активности за Акциони план за спровођење препорука из Извјештаја „GREVIO“³⁴ комитета за БиХ у Републици Српској, за период 2024-2025. године.

Савјет Европе спроводи пројекат Борба против сексуалног и дигиталног насиља у БиХ, исти представља директну посљедицу GREVIO извјештаја за БиХ за 2022. годину и базира се на његовим одређеним препорукама. Иако је у GREVIO извјештају за БиХ за 2022. годину Република Српска похваљена за напредак кад је у питању борба против насиља у породици и према женама, извјештај истиче да дефиниција „силовања“ није усклађена са Истанбулском конвенцијом, те да иста не садржи „пристанак“ особе на сексуални однос. Препорука којом се од власти у БиХ тражи да се дефиниција усклади је нешто на чему ће се инсистирати током трајања пројекта.

1.1.6.2. Кривична дјела извршена унутар породице

Уз већ поменути КД Насиље у породици или породичној заједници, у 2023. години извршена су и најтежа кривична дјела унутар породице.

Током 2023. године у Републици Српској је евидентирано укупно 14 убиства (седам КД Тешко убиство, пет КД Убиство и два убиства у којима је починилац извршио самоубиство). Од укупног броја убиства у 2023. години на штету чланова породице или

³³На иницијативу Министарства породице, омладине и спорта, као предлагача Закона, формирана је Радна група састављена од представника релевантних министарстава.

³⁴Група експерата за акцију против насиља над женама и насиља у породици (GREVIO) је независно тијело за праћење људски права са мандатом да прати имплементацију Конвенције Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, од стране чланица Конвенције.

породичне заједнице (блиских особа) почињено је шест убистава (једно КД Тешко убиство, три КД Убиство и два убиства након којих је извршилац починио самоубиство), што представља 42,9% од укупног броја извршених убистава у Републици Српској.

Као жртве убистава унутар породице смртно је страдало седам лица. Извршено је:

- Једно КД Тешко убиство, гдје је ванбрачни супруг убио ванбрачну супругу;
- Три КД Убиство у којима је супруг убио супругу, син – мајку и унук – баку;
- Два убиства у којима су починиоци након извршеног убиства починили самоубиство: у једном случају је син убио мајку, а у другом једно лице је убило мајку и сестру.

Поред тога, евидентирано је укупно 18 убистава у покушају (два КД Тешко убиство у покушају и 16 КД Убиство у покушају) од чега су у породици извршена два КД Убиство у покушају. Однос извршиоца и жртве је: супруг – супруга и отац – син. Жртве су задобиле тешке тјелесне повреде.

Унутар породице или породичне заједнице евидентирана су и КД против полног интегритета (три КД од укупно 34 КД) и КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета (пет КД од укупно 73 КД). Пријављено је:

- једно КД Силовање које је извршио бивши партнер над бившом партнерком;
- једно КД Силовање у покушају над братовом невјенчаном супругом;
- три КД Обљуба са дјететом млађим од 15 година, са евидентираних четири жртве, гдје је однос извршиоца и жртве био: отац – кћерка, брат – сестра, брат – брат и дјед – унука;
- два КД Искориштавање дјеце за порнографију (у једном случају однос извршиоца и жртве био је мајка – кћерке и у једном стриц – синовка) и
- једно КД Полно узнемиравање у којима је однос извршиоца и жртве био стриц – синовка.

Од укупног броја евидентираних КД Прогањање (42 КД), унутар породице или породичне заједнице је извршено 16 КД или 38% од укупног броја КД Прогањање. Извршиоци су углавном били садашњи или бивши брачни партнери, ванбрачни или интимни партнери.

Над дјецом су извршена и 24 КД Избјегавање давања издржавања (32 жртве су дјеца), као три КД Запуштање и злостављање дјетета од стране родитеља (седам жртава су дјеца).

1.1.7. Криминалитет малољетника и насиље међу малољетницима

Вршњачко насиље и малољетничко преступништво, као облик друштвено неприхватљивог понашања, актуелна је друштвено негативна појава која намеће потребу за већим ангажовањем заједнице у рјешавању проблема који захтијевају мултидисциплинарни приступ. Министарство унутрашњих послова Републике Српске у потпуности подржава активности у правцу превенције свих облика друштвено

неприхватљивог и асоцијалног понашања дјеце и младих (насиље међу дјецом и младима, млади у сукобу са законом, болести зависности, просјачење, скитња и друго).

Праћењем статистичких података у вези са вршњачким насиљем примјетан је тренд раста ових случајева у задњих пет година. Након трагичног догађаја који се десио у мају 2023. године, у Основној школи „Владислав Рибникар“ у Београду, наметнула се потреба за ефикаснијим превентивним дјеловањем и благовременим одговором на евентуалне безбједносне ризике.

Влада Републике Српске је на ванредној сједници одржаној 04.05.2023. године, након разматрања, усвојила Информацију о предузетим активностима Министарства просвјете и културе и Министарства унутрашњих послова на превенцији вршњачког насиља. Закључком је констатовано да су министарства у протеклом периоду реализовала значајне активности на превенцији свих облика неприхватљивог и асоцијалног понашања дјеце и младих, те да је став Владе Републике Српске да све релевантне институције морају дати посебан допринос на унапређењу превенције ових негативних појава. Влада Републике Српске је задужила Министарство унутрашњих послова да предузме додатне мјере безбједности у школама, те кроз Пројекат „Школски полицајац“ обезбиједи потребно присуство полицијских службеника у школама и непосредној близини школа. Такође, је закључено да сепосебна пажња мора посветити примјени Закона о оружју у дијелу како би се дјеци онемогућио приступ оружју.

У Републици Српској постоје различити програми и протоколи који се односе на заштиту дјеце и младих:

- Протокол о поступању у случају насиља, злостављања или занемаривања дјеце;
- Протокол о поступању у случајевима вршњачког насиља међу дјецом и младима у васпитно-образовном систему Републике Српске;
- Општи протокол о поступању у случајевима насиља у породици у Републици Српској; као и
- Програм Републичког педагошког завода Републике Српске „Брига о дјечи – заједничка одговорност и обавеза“ у оквиру којег су формирани школски мултисекторски тимови у чијем саставу су стручне службе школа и професионалци из других институција у заједници (Дома здравља, Центра за социјални рад, полицијске станице и локалне самоуправе и других).

Министарство у различитом обиму већ учествује у реализацији активности из поменутих програма и протокола, и активно учествује у изради и праћењу имплементације стратешких и спроведбених докумената из ове области. Међутим, препозната је потреба израде Плана мјера и активности за превенцију вршњачког насиља и малољетничке делинквенције (2023-2027). Мјере активности Плана су: Јачање капацитета Министарства и оперативно-стручне мјере; Кампање и едукације; Анализа законодавног оквира и приједлог измјена прописа; и Унапређење мултисекторског приступа и сарадње.

План садржи 27 мјера/активности дефинисаних у правцу спречавања и сузбијања вршњачког насиља и малољетничке делинквенције, као и других облика асоцијалног понашања дјеце и младих, а са циљем очувања безбједности у школама Републике Српске и спречавања евентуалних инцидента који би могли утицати на угрожавање безбједности дјеце у школама. Планом су дефинисани и координатори/носиоци активности, индикатори успјешности на нивоу очекиваног резултата мјере/активности, као и вријеме реализације/рокови.

1.1.7.1. Вршњачко насиље

У 2023. години евидентиран је 61 случај вршњачког насиља (више за 27,1%) за која су полицијски службеници надлежним тужилаштвима поднијели 32 извјештаја о почињеним кривичним дјелима, 14 извјештаја о предузетим мјерама и радњама, у 10 случајева је покренут прекршајни поступак и у пет случајева поступак је завршен у оквиру органа школе.

Вршњачко насиље су починила 92 малољетника (више за 24,3%), од којих су 83 мушког и девет женског пола. Међу малољетним починиоцима, 34 су ученици основне и 58 средње школе.

Насиље је извршено над 75 вршњака (више за 25%), од којих је 58 мушког и 17 женског пола. Међу малољетним жртвама, 37 су ученици основне и 38 средње школе. Приликом вршњачког насиља, пет малољетника је задобило теже а 47 лакше повреде, поред тога, 13 малољетника је претрпјело психичку бол. Поред тога, један малољетник је сексуално узнемираван.

У 2023. години као посљедица физичког насиља, извршена су 34 КД (више за 25,9%), која су извршила 48 малољетника над 40 својих вршњака. Извршено је пет КД Тешка тјелесна повреда, 17 КД Тјелесна повреда, два КД Насилничко понашање, једно КД Полно насиље и девет осталих КД.

Повећање пријављених случајева вршњачког насиља у задњих пет година је резултат рада полиције кроз реализоване превентивне кампање које су усмјерене на превенцију друштвено неприхватљивог и незаконитог понашања и промоцију позитивних стилова живота младих, које Министарство спроводи у сарадњи са другим субјектима у чијој је надлежности заштита дјеце и младих, као и самостално. Теме су биле у зависности од узраста: вршњачко насиље, електронско вршњачко насиље, превенција негативности на друштвеним мрежама, алкохолизам, безбједност у саобраћају, спречавање и посљедице кориштења опојних дрога и друге негативности. Поред кампања, реализовани су и чести медијски иступи полицијских службеника, затим рад полиције у школским тимовима формираним по пројекту Републичког педагошког завода, те предавања за ученике, наставнике и родитеље о опасностима од сајбер криминалитета и облицима угрожавања безбједности дјеце у дигиталном окружењу.

Кроз пројекат Рад полиције у заједници реализована је превентивна кампања „Стоп вршњачком насиљу“, у 236 школа, у којима је одржано 269 едукативних предавања на којима је присуствовало 13.130 ученика, 844 просвјетна радника и 425 родитеља. Ова кампања је испраћена кроз медије са 69 објава.

Поред тога, реализоване су обуке „Школски полицајац“ за полицијске службенике свих полицијских управа на теме: концепт рада школског полицајца, полиција и дјеца, комуникација полиције са дјецом и малољетницима, вршњачко насиље, превенција злоупотребе алкохолних пића, дуванских производа и опојних дрога и друштвене мреже, млади и безбједносни инциденти. Представници из сектора образовања Министарства просвјете и културе РС и Републичког педагошког завода су полицијским службеницима презентовали организацију и рад школа, као и мултисекторску сарадњу о заштити дјеце из своје надлежности.

1.1.7.2. Малољетничка делинквенција

Евидентирано је 211 малољетних делинквената³⁵ који су извршили укупно 177 кривичних дјела: 86 имовинских КД, 47 КД против живота и тијела, једно против полног интегритета, 26 осталих КД општег криминалитата, 11 КД у области злоупотреба опојних дрога, пет КД у вези са саобраћајем, једно остало КД. Број малољетних делинквената је већи за 31,1%.

Табела 19. Преглед старосне и полне структуре малољетних делинквената по ПУ у 2023.

ПУ	БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	Укупно
Бр. малољетника	58	5	20	1	44	39	14	13	12	5	211
Старосна структура											
16-18	28	3	14	1	25	29	11	10	9	2	132
14-16	27	2	6	-	15	10	3	3	3	2	71
до 14 ³⁶	3	-	-	-	4	-	-	-	-	1	8
Полна структура											
мушки	52	5	20	1	38	38	14	13	12	5	198
женски	6	-	-	-	6	1	-	-	-	-	13

Према полној структури, 93,8% малољетних делинквената су мушког пола и 6,2% женског пола. Према старосној структури: осам извршилаца је старости до 14 година, 71 извршилац је старости од 14 до 16 година и 132 извршиоца су старости од 16 до 18 година.

Евидентирано је и 17 малољетника као повратника у вршењу КД.

Кроз Пројекат Програм социјализације с правом и превенције малољетничког криминала у Републици Српској организоване су обуке за ученике у одабраним школама

³⁵На ову категорију извршилаца кривичних дјела примјењиване су одредбе Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетним лицима у кривичном поступку.

³⁶До 14 година значи да дијете није напунило 14. година.

у области јачања владавине права, образовања о ризицима и посљедицама незаконитог понашања, те користима од доброг понашања у заједници. Предавачи су били тимови водитеља у Републици Српској за реализацију модула социјализација с правом³⁷. Број тимова водитеља одговара броју школа које учествују у пројекту.

1.2. Злоупотребе опојних дрога

Криминалитет из области злоупотребе опојних дрога спада у најтеже облике кривичних дјела због саме карактеристике кривичних дјела и великог степена организованости, који је често међународног карактера.

У 2023. години откривен је 2.681 случај (403 КД и 2.278 прекршаја) злоупотреба опојних дрога, што је за 33,7% више у односу на 2022. годину.

Откривена су 403 КД у вези са злоупотребама опојних дрога (више за 26,3%), од којих: 277 КД Неовлаштена производња и промет опојних дрога (КЗ РС), 105 КД Омогућавање уживања опојних дрога (КЗ РС), 12 КД Неовлаштени промет опојних дрога (КЗ БиХ) и девет КД Организовани криминал (КЗ БиХ). Полицијски службеници су на лицу мјеста извршења кривичних дјела у вези са злоупотребама опојних дрога затекли и лишили слободе 33 лица.

Због основа сумње да су извршили 403 кривична дјела у вези са злоупотребама опојних дрога, надлежним тужилаштвима су поднесена 323 извјештаја против 474 лица.

Табела 20. Упоредни преглед злоупотреба опојних дрога у 2023/2022.

рб	Злоупотреба опојних дрога	2023	2022	+ - %
1.	Број кривичних дјела	403	319	26,3
1.1	Неовлашћена производња и промет опојних дрога (чл. 207 КЗ РС)	277	223	24,2
1.2	Омогућавање уживања опојних дрога (чл. 208 КЗ РС)	105	78	34,6
1.3	Неовлаштен промет опојним дрогама (чл. 195 КЗ БиХ)	12	10	20,0
1.4	Организовани криминал (чл. 250 КЗ БиХ)	9	8	12,5
2.	Број извјештаја за КД	323	268	20,5
3.	Број пријављених лица за КД	474	480	-1,3
	- малољетници	11	3	266,7
	- повратници	144	149	-3,4
4.	Број укупних прекршаја у вези са дрогама	2.278	1.686	35,1
5.	Пријављена лица за прекршаје	2.256	1.675	34,7
6.	Број евидентираних случајева злоупотреба дрога (КД и прекршаји)	2.681	2.005	33,7
7.	Број пријављених лица (КД и прекршаји)	2.730	2.155	26,7
8.	Лишено слободе лица	756	548	38,0

³⁷ Тим чини један полицијски службеник и један просвјетни радник.

Табела 21. Преглед евидентираних случајева злоупотреба опојних дрога по ПУ у 2023.

р.б.	Злоупотреба опојних дрога по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	УОТК
1.	Број кривичних дјела	74	23	51	13	82	56	38	22	7	16	21
1.1.	чл. 207 КЗ РС	57	13	36	6	58	43	25	17	7	14	1
1.2.	чл. 208 КЗ РС	17	10	14	7	24	13	13	5	-	2	-
1.3.	чл. 195 КЗ БиХ	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	11
1.4.	чл. 250 КЗ БиХ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
2.	Број извјештаја за КД	62	16	48	10	58	48	29	20	6	15	11
3.	Број пријављених лица за КД	76	25	57	11	66	52	33	54	5	16	79
	- малољетници	2	-	2	-	-	6	-	-	-	1	-
	- повратници	15	11	27	3	24	6	15	5	2	11	25
4.	Број прекршаја	390	24	158	16	525	171	250	533	92	119	-
5.	Пријављена лица за прекршаје	380	25	158	16	510	169	251	538	91	118	-
6.	Укупно случајева злоупотреба	464	47	209	29	607	227	288	555	99	135	21
7.	Укупан број пријављених лица	456	50	215	27	576	221	284	592	96	134	79
8.	Лишено слободе лица	377	28	77	15	57	46	40	65	6	36	9

У области спречавања злоупотреба опојних дрога, Министарство је кроз 54 спроведене оперативне акције, од којих је 12 међународног карактера („See Jad 2023“ „Код“, „Маркет“, „Токуо“, „Транспортер“, „Ловћен“, „Пиран“, „Заги“, „Инхалика“, „Алфа“, „Алфа 3“ и „Траг“), открило и разбило више организованих криминалних група. Од осталих реализованих оперативних акција по свеобухватности и резултатима издвајају се: „Плантажа“, „Модус“, „Омерта“, „Поло“, „Кофер 2023“, „Специјал“, „Венера“, „Бул“, „Повратник“, „Поток“, „Клашник“, „Пикасо“, „Ескадрон“, „Фокс“, „Армагедон“, „Wolf“, „Галерија“, „Бамби“, „Зеленковац 2023“, „Пијескови“, „Мотоцикл“, „Тифани“, „Сторе“, „Лорд“, „Хорс“, „Сторе 2“, „Вихор“, „Мет“, „Доп“, „Огањ 2“, „Улица 2023“, „Rent a Car“, „Рача“, „Аполон“, „Лептир“, „Флај“, „Гамбит“, „Неон 2“, „Качкет“, „Рома“, „Лампа“ и „Сториц 5“.

У 2023. години, највеће количине одузетих опојних дрога односе се на опојну дрогу марихуану (око 455 kg), а заплијењено је и око 6 kg кокина.

Откривено је пет лабораторија за производњу дроге, од којих двије на подручју ПУ Бања Лука, и по једна на подручјима ПУ Градишка, ПУ Приједор и ПУ Бијељина.

Табела 22. Упоредни преглед заплијењених опојних дрога у 2023/2022.

Заплијењена дрога	Мјерне јединице	2023.	2022.
Хероин	g	102,88	606,75
Кокаин	g	6.044,47	74.755,95
Канабис -марихуана	g	455.432,110	202.572,081
	ком	20	5
Канабис смола - хашиш	g	594,08	1.285,54
Канабис уље	ml	53	-
Канабис маст	g	-	190,6
Амфетамин („спед“)	g	7.667,33	12.956,26
	ком	2	3
	ml	-	5
Канабис - стабљике	ком	782	788

Канабис – сјеменке	g	333,86	8,7
	ком	6.001	12.134
МДМА („екстази“)	g	24,53	14,9
	ком	833,5	830
	ml	24	-
Медицинске дроге	g	-	2.148,74
	ком	1.105,5	1.175
	ml	9	10
ЛСД	g	1	-
	ком	26	5
Непозната материја	g	1.280,56	1.030,83
	ком	153	4

Број откривених случајева злоупотребе опојних дрога (кривична дјела и прекршаји) у задњих пет година је у сталном порасту. Тако је у 2023. години откривено за 102,6% више случајева злоупотреба опојних дрога у односу на 2019. годину, што показује све већу и сталну ангажованост и ефикасност полицијских службеника у овој области.

Министарство своје активности усмјерава на идентификовање главних дилера и извршилаца КД Неовлаштена производња и промет опојних дрога и према овим лицима се предузимају оперативна - тактичке мјере и радње, тако да је безбједносно надзирање ситуације од стране полицијских службеника на задовољавајућем нивоу.

1.3. Привредни криминалитет и корупција

Заједничка карактеристика кривичних дјела привредног криминалитета је њихова прикривеност, односно отежано откривање кривичног дјела и извршилаца, те велика материјална штета коју чине.

У области сузбијања привредног криминалитета откривена су 534 КД привредног криминалитета, што је за 12,2% више у односу на 2022. годину (476). Тужилаштвима је поднесено 335 извјештаја о почињеним кривичним дјелима (за 16,7% више) и пријављена су 454 лица (за 11,3% више). Причињена материјална штета је мања за око 13,8 милиона КМ, док је стечена противправна имовинска корист мања за око 6,1 милион КМ у односу на претходну годину.

Табела 23. Упоредни преглед привредног криминалитета у 2023/2022.

рб	Привредни криминалитет	2023.	2022.	+ - %
1.	Укупан број КД привредног криминалитета	534	476	12,2
1.1.	Број извјештаја	335	287	16,7
1.1.1	Број пријављених лица	454	408	11,3
1.2.	Број извјештаја о предузетим мјерама и радњама	212	174	21,8
1.3.	Причињена материјална штета у КМ	14.670.241	28.490.867	-48,5
1.4.	Стечена противправна имовинска корист у КМ	27.886.167	34.015.535	-18,0

Табела 24. Упоредни преглед привредног криминалитета у 2023/2022.

рб	Привредни криминалитет	2023.	2022.	+ - %
1.	Злоупотреба службеног положаја или овлашћења	78	79	-1,3
2.	Проневијера	49	45	8,9
3.	Примање мита	10	7	42,9
4.	Давање мита	8	1	xxx ³⁸
5.	Несавјестан рад у служби	15	14	7,1
6.	Незаконито поступање у привредном пословању	32	18	77,8
7.	Злоупотреба положаја одговорног лица	27	27	-
8.	Повреда обавезе вођења трг. и посл. књига и др.	12	17	-29,4
9.	Прање новца	68	42	61,9
10.	Утаја пореза и доприноса	21	14	50,0
11.	Недозвољена трговина	10	19	-47,4
12.	Обмана при добијању кредита или др. погодности	31	14	xxx ³⁹
13.	КД против права по основу рада	9	16	-43,8
14.	Фалсификовање или уништавање службене исправе	26	20	30,0
15.	Кривотворење новца	11	15	-26,7
16.	Злоупотреба у поступку јавне набавке	6	2	xxx ⁴⁰
17.	Оштећење повјерилаца	13	9	44,4
18.	Превара у привредном пословању	13	14	-7,1
19.	Скидање или повреда службеног печата или знака	18	40	-55,0
20.	Недозвољен промет акцизних производа	12	6	100
21.	Трговина утицајем	2	4	-50,0
22.	Неизвршење судске одлуке	18	6	xxx ⁴¹
23.	Неовлаштено бављење одређеним занимањем	9	8	12,5
24.	Недозвољено складиштење робе	7	2	xxx ⁴²
25.	Превара у осигурању	4	11	-63,6
26.	Остала КД привредног криминалитета	25	26	-3,8
Укупан број КД привредног криминалитета		534	476	12,2

Табела 25. Преглед КД привредног криминалитета по ПУ у 2023.

Табела 20: Преглед КД привредног криминалитета по ПУ у 2023.												
РБ	КД привредног криминалитета по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП сј
	Број КД привредног криминалитета	130	10	61	11	59	73	56	38	52	14	30
	Број извјештаја тужилаштву	71	10	37	11	32	43	38	29	49	8	7
	Број пријављених лица	97	11	46	11	36	81	47	31	56	12	26

Табела 26. Преглед причињене материјалне штете и стечене противправне имовинске користи извршењем привредних КД на подручјима ПУ у 2023.

Материјална штета и противправна имовинска корист										
БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП сј
Причињена материјална штета у КМ										
3.899.686	67.683	2.414.199	127.826	1.862.239	4.835.732	430.787	277.075	71.422	683.592	-
Стечена противправна имовинска корист у КМ										
8.501.217	49.752	2.414.199	124.026	3.273.506	6.788.792	327.356	2.055.105	3.334.645	520.870	496.699

³⁸ Број ових КД већи је за седам у односу на 2022. годину.³⁹ Број ових КД већи је за 17 у односу на 2022. годину.⁴⁰ Број ових КД већи је за четири у односу на 2022. годину.⁴¹ Број ових КД већи је за 12 у односу на 2022. годину.⁴² Број ових КД већи је за пет у односу на 2022. годину.

У току 2023. године, Министарство је спроводило активности с циљем откривања и **спречавања производње и промета цигарета и дувана**, при чему је надлежним тужилаштвима прослијеђено 10 извјештаја против 12 лица, због извршених 15 КД: девет КД Недозвољен промет акцизних производа, пет КД Недозвољено складиштење робе и једно КД Недозвољена трговина. Приликом реализованих активности заплијењено је: 7.647 кутија цигарета, 20.000 комада цигарета у ринфузи, 3.112,585 kg прерађеног дувана и 2.257 kg сировог дувана. Процијењена вриједност заплијењених дуванских производа износи око 595.782 КМ.

Поступано је у већем броју значајнијих предмета и истрага од којих издвајамо:

- **Предмет „Шпиц петрол“ д.о.о. Пале** - поднесен један извјештај против директорице наведеног предузећа, због основа сумње да је извршио КД Злоупотреба у поступку јавне набавке и КД Фалсификовање службене исправе, а у вези са сачињавањем лажних пореских увјерења и закључења уговора са више шумских газдинстава о извођењу радова у шумарству, при чему је прибављена противправна имовинска корист износила **1.802.816,18 КМ**;
- **Предмет „Пламен“ а.д. Бања Лука** - поднесен један извјештај против четири лица, због основа сумње да су извршила КД Оштећење повјерилаца и КД Незаконито поступање у привредном пословању, а у вези малверзације и злоупотребе приликом продаје непокретности, при чему је привредном друштву „ДГР“ д.о.о. Бања Лука причињена материјална штета у износу од **681.677,00 КМ**;
- **Предмет „Мост“ д.о.о. Бијељина** - поднесен један извјештај против одговорног лица у предузећу „Мост“ д.о.о. Бијељина, због основа сумње да је извршио КД Злоупотреба у поступку јавне набавке, а у вези са попљочавањем градског трга у Бијељини, при чему је прибављена противправна имовинска корист износила **338.000,00 КМ**;
- **Предмет „ЈУ Бања Дворови“** - поднесен један извјештај против одговорног лица, због основа сумње да је извршио КД Незаконито поступање у привредном пословању и КД Обмана при добијању кредита или других погодности, а у вези са малверзацијама приликом ненамјенског трошења новца и неизмирења доспјелих рата кредита, при чему је Граду Бијељина причињена материјална штета у износу већем од **300.000,00 КМ**;
- **Предмет „Агрокрајина“ а.д. Бања Лука** - поднесен један извјештај против четири лица, због основа сумње да су извршила КД Незаконито поступање у привредном пословању, а у вези малверзација приликом продаје некретнина наведеног привредног друштва, при чему је наступила материјална штета у износу од **1.200.000,00 КМ**;
- **Предмет „Аграрни фонд Града Бијељина“** – поднесен један извјештај против директора фонда, због основа сумње да је извршио КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, јер је незаконито трошио и користио добијена средства

од стране Компензационог фонда Владе Републике Српске, при чему је нанесена материјална штета и стечена противправна имовинска корист у износу од **2.997.190,12 KM**;

- **Предмет „RuTE Угљевик“** – поднесена три извјештаја против седам лица, бивших и садашњих руководиоца, због основа сумње да су извршила КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, у вези провођења поступака јавних набавки путем директних споразума у претходним годинама, чиме је омогућено остваривање противправне имовинске користи другим правним лицима у износу од преко **304.000,00 KM**;
- **Предмет „Ново - текс д.о.о. Бања Лука и ЈЗУ Специјална болница за хроничну психијатрију Модрича“** – поднесен један извјештај против пет лица, од којих један директор у наведеном привредном друштву, а остали запослени у наведеној здравственој установи, због основа сумње да су извршили КД Злоупотреба у поступку јавне набавке, КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења и КД Несавјестан рад у служби, у вези провођења поступака јавних набавки прехранбених производа у току 2020. године, чиме је омогућено остваривање противправне имовинске користи наведеном привредном друштву у износу од **512.438,94 KM**; и други.

Настављене су активности на документовању извршених КД у вези са незаконитом експлоатацијом шљунка из корита ријека:

- **на подручју града Бијељина** - поднесен један извјештај против једног одговорног лица у предузећу „Петрић“ д.о.о. Бијељина, због основа сумње да је извршио КД Злоупотреба положаја одговорног лица, КД Противзаконито заузимање и експлоатација природних богатстава и добара од општег значаја и КД Незаконито поступање у привредном пословању, при чему је прибављена противправна имовинска корист износила **424.320,00 KM**;
- **на подручју општине Шамац** - поднесен један извјештај против два физичка и два правна лица (СТ КОП д.о.о. Црквина – Шамац и КЕШ КОМПАНИЈА д.о.о. Шамац), због основа сумње да су извршила КД Злоупотреба овлашћења у привреди, КД Противзаконито заузимање и експлоатација природних богатстава и добара од општег значаја и КД Незаконито поступање у привредном пословању, при чему је прибављена противправна имовинска корист у износу од **1.047.357 KM**;
- **на подручју града Лакташа** - поднесен један извјештај против два физичка и једног правног лица („Дарко Комерц“ д.о.о. Лакташи), због основа сумње да су извршила КД Противзаконито заузимање и експлоатација природних богатстава и добара од општег значаја, КД Незаконито поступање у привредном пословању и КД Повреда вођења трговачких и пословних књига и састављање финансијских извјештаја и њихово фалсификовање или уништавање, при чему је причињена

штета Буџету РС у износу од 374.764,00 КМ, а прибављена противправна имовинска корист је износила **5.043.000 КМ**; и други.

1.3.1. Корупција

Откривено је и пријављено 295 КД са обиљежјем корупције, што је за 9,7% више у односу на 2022. годину (269). Надлежним тужилаштвима је поднесено 166 извјештаја (више за 11,4%) против 253 лица (више за 15,5%).

Оперативне активности су биле усмјерене на различите друштвене области, тако да се међу пријављеним лицима налазе одговорна лица приватних, државних и мјешовитих друштава, запослена лица у јавним предузећима, установама и другим органима и институцијама. Од значајнијих предмета издвајамо:

- један извјештај против три лица, од којих је један инспектор Пореске управе Републике Српске, због основа сумње да су починила 1КД Извршење кривичног дјела у саставу криминалне групе, 9 КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, 7 КД Превара и 7 КД Помагање, који су као организована криминална група од власника трговачких радњи кинеског поријекла тражили и узимали новац, а због претходно неиздатих фискалних рачуна.
- акцију „СЛИВ“ - један извјештај против једног лица запосленог у ЈУ „Воде Српске“ Подручна канцеларија Приједор, због основа сумње да је извршио КД Примање мита и КД Трговина утицајем, у вези малверзација приликом рјешавања легализације водног пропуста и заштите од даљег прекршајног процесуирања једног лица, при чему је за себе тражио и од оштећеног узео 2.000 евра.
- акцију „БОРЈА“ - један извјештај против директора у ШГ „Борја“ Теслић, због основа сумње да је извршио КД Примање мита, а у вези са незаконитим радњама у вези продаје шумских сортимената, при чему је за себе тражио и од оштећеног узео 5.000 КМ.
- акцију „МОДУЛАР 2“ - један извјештај против седам лица, од којих су три лица запослена као службеници Пореске управе Републике Српске, због основа сумње да су извршили КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, КД Примање мита и КД Давање мита, који су за себе тражили новац или неку другу корист, а заузврат да не изврше службену радњу коју су били дужни извршити.
- један извјештај против четири лица, од којих једно запослено као стручни сарадник у ПС Осмаци, због основа сумње да су извршили КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, КД Примање мита, КД Давање мита, КД Фалсификовање или уништавање службене исправе, КД Фалсификовање

исправе и КД Навођење на овјеравање неистинитог садржаја, а у вези са злоупотребама приликом издавања возачких дозвола.

- три извјештаја против бившег начелника општине Братунац, због основа сумње да је извршио КД Злоупотреба службеног положаја или овлашћења, КД Несавјестан рад у служби и КД Закључење штетног уговора, када је у својству начелника општине незаконито додјељивао општинско земљиште без сагласности надлежних органа и институција.
- акцију „АФРОДИТА“ - један извјештај против три лица, запослена као службеници Пореске управе Републике Српске, због основа сумње да су извршили КД Примање мита и КД Трговина утицајем, који су за себе тражили и узели 5.000 КМ, како не би извршили службену радњу коју су били дужни извршити.

Најбројнија кривична дјела коруптивног карактера у овом периоду су била: Злоупотреба службеног положаја или овлашћења (78), Проневијере (49), Незаконито поступање у привредном пословању (32), Злоупотреба положаја одговорног лица (27), Фалсификовање службене исправе (26), Несавјестан рад у служби (15), Превара у привредном пословању (13), Оштећење повјерилаца (13), Повреда обавезе вођења трговачких књига и пословних исправа (12), Примање мита (10), Давање мита (8), Злоупотреба у поступку јавне набавке (6), Трговина утицајем (2), Издавање чека и средстава безготовинског плаћања (1), Закључење штетног уговора (1), Примање дара или других облика користи (1) и Давање дара или других облика користи (1). Укупна материјална штета настала извршењем КД коруптивног карактера износи 9.963.301 КМ, а починиоци су остварили противправну имовинску корист у износу од 17.924.964 КМ.⁴³ Материјална штета је мања за 12.401.672 КМ, као и противправна имовинска корист мања за 5.664.044 КМ.

Министарство унутрашњих послова Републике Српске је у септембру 2022. године примљено у Глобалну оперативну мрежу органа за спровођење закона за борбу против корупције (Globe Network), која представља платформу за међусобну размјену информација и неформалну сарадњу ради бољег идентификовања, истраге и кривичног гоњења прекограничних кривичних дјела корупције и поврата украдене имовине. Чланство у њој до сада има 117 институција из 65 земаља.

1.3.2. Финансијске истраге

Поступано је у 157 предмета и захтјева, од којих је 29 финансијских истрага (више за 11,5%), док се остали предмети односе на финансијске или кривичне провјере, као и провјере по захтјевима Интерпола, Сипе и др. Истраге су резултирале подношењем 26 извјештаја надлежним тужилаштвима од којих је 15 извјештаја о финансијској истрази, три допуне извјештаја о финансијској истрази, два извјештаја о почињеним кривичним

⁴³ У току 2022. године причињена материјална штета је износила 22.364.973 КМ, а стечена противправна имовинска корист 23.589.008 КМ.

дјелима и шест извјештаја о прикупљеним обавјештењима. Такође, извршене су финансијске провјере за 175 лица, од којих 47 су провјере осумњичених и 128 са њима повезаних физичких и правних лица.

Предложено је и одређивање привремене мјере одузимања ради обезбјеђивања покретне и непокретне имовине вриједне 5.554.383,34 КМ.

У четири случаја (два Суд БиХ и у по једном Основни суд у Фочи и Основни суд у Бања Луци) су донесена четири рјешења о привременој мјери одузимања имовине ради обезбјеђења у циљу спречавања кориштења, отуђења и располагања имовином у износу од 2.036.276,50 КМ.

Утврђена је несразмјера вриједности имовине са законитим приходима у износу од 4.248.452,91 КМ.

Вриједност блокиране, привремено и трајно одузете имовине у датом временском периоду није могуће сваки пут тачно исказати у извјештајима, јер се у зависности од одлуке суда, дешава да имовина која је блокирана прелази у привремено или трајно одузету.

Кроз Пројекат јачање борбе против транснационалног организованог криминала у југоисточној Европи кроз побољшање регионалне сарадње у одузимању имовине, управљању и поновној употреби, којег спроводи OSCE Секретаријат Мисије у Бечу, реализовани су састанци.

1.4. Сузбијање и спречавање организованог криминалитета

Организовани криминал је једна од најсложенијих појава са аспекта откривања и доказивања кривичних дјела, затим борба против организованих криминалних група из регије и оних са иностраним елементом.

Интензивирање су активности на ефикаснијој борби против организованог криминалитета кроз превентивно и репресивно дјеловање Министарства, те посебно размјена информација и оперативних података са полицијама у земљи, региону и унутар ЕУ, што је посебно значајно имајући у виду дјеловање различитих организованих група и супротстављених кланова у земљама региона, а што има своје посљедице и на територији Републике Српске. Континуиране успјешне активности реализоване у протеклим годинама према организованим криминалним групама или истакнутим вођама организованог криминала, настављене су и у 2023. години, имале су за резултат смањење секундарног криминалитета са насилним елементима (паљевине, обрачуни употребом ватреног оружја и слично), што свакако утиче на перцепцију грађана о стању безбједности у Републици Српској. Успјешно су настављене активности на борби против припадника организованих криминалних група из земаља у окружењу, а који повремено бораве у Републици Српској и БиХ.

У 2023. години спроведена је 121 оперативна акција, од којих је 25 међународних. Од укупног броја отворених акција реализовано је 89, док 32 акције још трају. Као резултат реализованих акција слободе су лишена 272 лица. Надлежним тужилаштвима је

поднесено 336 извјештаја против 513 лица. Од најзначајнијих реализованих акција издвајамо међународне акције:

- *Покренуте на иницијативу EUROPOL-а:* „Плагит 2022“ (усмјерена на откривање и доказивање кривичних дјела из области ауторских права); „See Jad 2023“ (усмјерене у борби против трговине дрогом, оружјем и илегалним миграцијама); „Код“ „Маркет“ и „Токуо“ (усмјерене на откривање криминалне групе која се бави нелегалном трговином опојних дрога); и „Мозаик 2023“ (усмјерена на откривање кривичних дјела дјечје порнографије).
- *У сарадњи са EUROPOL-ом и FBI:* „Транспортер“ (усмјерена на откривање криминалне групе која се бави нелегалном трговином опојних дрога);
- *Покренуте на иницијативу INTERPOL-а:* „Rangea XVI“ (спречавање стављања у промет кривотворених лијекова и медицинских средстава), „Мост“, „Мост 1“ , „Тикет“ и „Типс“ (откривање превара, прања новца и изнуда у вези са намјештеним спортским резултатима), „Пандора VII“ (откривање незаконите трговине културним добрима путем интернета), „Виза“ (неовлаштено кориштење личних података и прање новца), и „Thunder 2023“ (сузбијање шумског криминала и илегалног промета дивљих животиња);
- *Покренуту на иницијативу SELEC-а:* „Тох 2023“ (усмјерена на спречавање пребацивања отпада из земаља Западне Европе);
- „Карика 2022“ у сарадњи са Републиком Србијом, Републиком Хрватском и Републиком Црном Гором, усмјерена на откривање и доказивање кривичних дјела која се односе на сексуално злостављање и искориштавање дјеце;
- „Charon - Nitra“ у сарадњи са Републиком Хрватском, Републиком Словенијом, Републиком Аустријом, Републиком Француском и Републиком Њемачком усмјерена на откривање лица за које постоје основе сумње да учествују у кријумчарењу оружја и експлозивних материја;
- „Пиран“ у сарадњи са Републиком Словенијом, Републиком Аустријом, Републиком Србијом и Републиком Словачком усмјерена на откривање лица за које постоје основе сумње да учествују у кријумчарењу опојне дроге марихуане;
- „Заги“ у сарадњи са Републиком Хрватском, Републиком Србијом, Републиком Црном Гором усмјерене на лишење слободе лица за која постоје основе сумње да учествују у кријумчарењу опојне дроге.
- „Инхалика“ у сарадњи са Републиком Србијом и Републиком Црном Гором усмјерене на лишење слободе лица за која постоје основе сумње да учествују у организованом кријумчарењу опојне дроге.
- „Алфа“ и „Алфа 3“ у сарадњи са Републиком Аустријом и Републиком Чешком усмјерене на лишење слободе лица за која постоје основе сумње да учествују у организованом кријумчарењу опојне дроге.
- „Траг“ у сарадњи са Републиком Хрватском и Републиком Црном Гором усмјерене на лишење слободе лица за која постоје основе сумње да учествују у организованом кријумчарењу опојне дроге.

- „Ловћен“ у сарадњи са Републиком Црном Гором, усмјерене на расвјетљавање кривичног дјела превара.

Као резултат наведених акција, Министарство је надлежним тужилаштвима поднијело 12 извјештаја и двије допуне извјештаја против 86 лица, због основа сумње да су извршила 73 кривична дјела која имају елементе организованости, те да су припадници 12 организованих криминалних група.

- У склопу *међународне акције „Маркет“*, откривена је једна организована криминална група (ОКГ у даљем тексту) које се бавила кријумчарењем опојне дроге из земаља Европске уније на територију Босне и Херцеговине. Поднесен је један извјештај Тужилаштву БиХ и једна допуна извјештаја, против девет лица, због основа сумње да су извршили КД Организовани криминал члан 250. КЗ БиХ и КД Неовлаштени промет опојним дрогама члан 195. КЗ БиХ;
- У склопу *међународне акције „Траг“*, откривена је једна ОКГ која се бавила кријумчарењем опојне дроге из Републике Хрватске у Босну и Херцеговину и Црну Гору. Поднесен један извјештај Тужилаштву БиХ против осам лица, због основа сумње да су извршили КД Организовани криминал члан 250. КЗ БиХ и КД Неовлаштени промет опојним дрогама члан 195. КЗ БиХ;
- У склопу *међународне акције „Транспортер“*, откривене су три ОКГ које су се бавиле кријумчарењем опојне дроге и њеном продајом на територији БиХ (дрога је кријумчарена из Јужне Америке у ЕУ, те из земаља ЕУ у БиХ). Поред кријумчарења дроге, ОКГ су се бавиле и неовлашћеном трговином оружја, те кријумчарењем миграната на територију Босне и Херцеговине и земаља ЕУ. Поднесена су три извјештаја Тужилаштву БиХ против 24 лица, због основа сумње да су извршила 3 КД Организовани криминал, 3 КД Неовлаштени промет опојним дрогама; КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, КД Спречавање доказивања и КД Примање мита, КД Недозвољени промет акцизних производа, КД Недозвољено складиштење робе и КД Недозвољено оружје и друга средства борбе, КД Кријумчарење лица и КД Неовлаштени промет оружјем и војном опремом те производима двојне употребе.
- У склопу *међународне акције „Токуо“*, откривена је једна ОКГ која се бавила трговином опојних дрога на територији Босне и Херцеговине и Републике Словеније. Поднесен је један извјештај Тужилаштву БиХ против четири лица, због основа сумње да су починила КД Организовани криминал, КД Неовлаштени промет опојним дрогама, КД Прање новца и КД Ометање рада правосуђа.
- У склопу *међународне акције „Пиран“*, откривена је једна ОКГ која се бавила кријумчарењем већих количина марихане у више европских земаља. Поднесен је

један извјештај против три лица, због основа сумње да су извршила КД Организовани криминал и КД Неовлаштени промет опојним дрогама.

- Откривена је ОКГ која се бавила међународном куповином и продајом марихуане, кокаина и екстазија, али и кријумчарењем илегалних миграната из Кине, Пакистана, Алжира, Марока и Авганистана на територију Босне и Херцеговине, а ради даљег кријумчарења у земље ЕУ. Надлежним тужилаштвима је поднесен извјештај против 11 лица, због основа сумње да су починила КД Организовани криминал, КД Неовлаштени промет опојним дрогама, КД Кријумчарење лица и КД Организовање групе или удружења за извршење КД Кријумчарење лица - миграната и КД Прање новца.
- Откривена је ОКГ која се бавила међународним кријумчарењем опојне дроге из Колумбије на територију Холандије, а иста се бавила и препродајом опојне дроге на подручју Босне и Херцеговине, Републике Црне Горе и Републике Хрватске. Надлежним тужилаштвима је поднесен извјештај против 17 лица, због основа сумње да су извршила КД Организовани криминал, КД Неовлаштени промет опојним дрогама, КД Неовлаштени промет оружјем и војном опремом, КД Неовлаштени прометом акцизних производа, КД Договор за учињење кривичних дјела, КД Изазивање опште опасности, КД Неовлаштена производња и промет опојних дроге, КД Припремање кривичног дјела и КД Прање новца.
- Откривена је ОКГ, која је организована на начин да је једно лице службеник Пореске управе РС организовало криминалну групу која је на подручју Бања Луке, Градишке и Мркоњић Града, од власника трговачких радњи кинеског поријекла, тражила и узимала новац, а због претходно неиздатих фискалних рачуна. Поднесен је извјештај надлежном тужилаштву против три лица, због основа сумње да су извршили КД Извршење КД у саставу криминалног удружења, КД Злоупотреба службеног положаја или овлаштења, КД Превара и КД Помагање.
- Откривена је ОКГ која се бавила кријумчарењем и растурањем неоцарињене робе на територији Босне и Херцеговине. Поднесен је један извјештај Тужилаштву Бих против четири лица, због основа сумње да су извршили КД Организовање групе људи или удружења за кријумчарење или растурање неоцарињене робе, КД Кријумчарење, КД Недозвољени промет акцизних производа, КД Недозвољено складиштење робе, КД Примање дара и других обилка користи, КД Давања дара или других обилак користи, КД Злоупотреба положаја или овлаштења, КД Кривотворење службене исправе и КД Повреда слободе опредјељења бирача.
- Откривена је ОКГ која се бавила кријумчарењем људи и иста је ухваћена на подручју ПУ Приједо. Поднесен је један извјештај Тужилаштву БиХ због основа сумње да су извршили КД Организовање групе или удружења за извршење кривичног дјела кријумчарење миграната и КД Кријумчарење лица.

Пратећи и анализирајући дешавања у земљама у окружењу, уочено је регруписавање организованих криминалних група и структура из области трговине наркотицима ка транспорту и кријумчарењу миграната ка земљама ЕУ са простора БиХ. Разлог тога су мање законом предвиђене казне и много већа материјална корист. Полицијски службеници линије рада организованог криминала су у сарадњи с другим организационим јединицама Министарства, континуирано проводили низ активности усмјерених на сузбијању кријумчарења људи.

Веома је важно имати у виду чињеницу да за извршење кривичних дјела организованог криминала, географске границе не представљају баријеру. Из тог разлога међународна сарадња и несебична размјена оперативних података је веома важан фактор супротстављања дјеловању организованих криминалних група.

Тако је у овом периоду остварена непосредна сарадња са министарствима унутрашњих послова Републике Србије, Републике Црне Горе, Републике Словеније, Републике Хрватске и континуирана размјена информација са полицијским агенцијама Западне Европе и скандинавских земаља посредством официра за везу.

Ефикасна борба против организованог криминалитета подразумијева ефикасно превентивно и репресивно дјеловање, те одузимање имовинске користи стечене извршењем кривичног дјела.

1.5. Процесуирање ратних злочина и борба против тероризма и екстремизма

1.5.1. Ратни злочин

Континуирано су предузимане активности на истраживању, прикупљању, комплетирању и обради документације о извршеним ратним злочинима у периоду од 1992. до 1995. године и идентификацији извршилаца. Надлежним тужилаштвима је поднесено шест извјештаја о извршеном КД Ратни злочин против шест идентификованих лица, за које постоје основи сумње да су извршили укупно осам КД, над најмање 15 идентификованих жртава. Такође, поступајући по захтјевима надлежних тужилаштава, благовремено је одговорено и у рад достављено 266 извјештаја о предузетим мјерама и радњама.

Предузимане су активности по наредбама Тужилаштва БиХ на идентификацијама и ексхумацијама посмртних остатака. Извршене су укупно 42 ексхумације, и том приликом је пронађено 14 посмртних скелетних остатака комплетних или некомплетних тијела. Обављена је 81 реексхумација, а ДНК методом утврђен је идентитет за четири лица. Остварени су контакти и одржани састанци са представницима Тужилаштва БиХ и полицијским службеницима ФМУП, Државне агенције за истраге и заштиту БиХ и Министарства унутрашњих послова Србије.

1.5.2. Тероризам и екстремизам

Континуирано су праћене безбједносно интересантне појаве и догађаји на територији Републике Српске и прикупљана су оперативна сазнања о лицима и догађајима који се могу довести у везу са вјерски или етнички мотивисаним тероризмом, како би се спријечило извођење терористичких акција у Републици Српској или коришћења територије Републике Српске за припрему или извођење акција у ФБиХ и другим државама.

Са аспекта тероризма и екстремизма, посебно су евидентирана сљедећа испољавања појавних облика:

- Активности радикалног вехабијског покрета у БиХ у виду исказивања симпатија и подршке исламистичким терористичким организацијама, као што су Исламска држава, Ал Каида и друге;
- Велики број грађана БиХ (њих око 350) који се боре или су се борили на страним ратиштима за поменуте терористичке организације, а од којих се добар дио вратио у БиХ и као такви представљају велику безбједносну пријетњу по питању тероризма;
- Незнатан број лица, углавном из Републике Српске, који одлазе на украјинско ратиште, ратују на страни оружаних снага Руске Федерације, а што одређени политички кругови настоје изједначити са случајем Сирије и Ирака;
- Дјеловање удружења која баштине насљеђе Армије БиХ, као што су Патриотска лига БиХ, Зелене беретке, Црни лабудови и друга борачка удружења у ФБиХ, у чијим наступима су готово редовно присутни екстремистички садржаји, па чак и подршка појединим терористичким групама у свијету;
- Пријетње којима је угрожавана безбједност штићених личности и носилаца највиших власти Републике Српске;
- Транзитно кретање миграната кроз Републику Српску, међу којима се налазе и припадници терористичких организација;
- Значајна количина заосталог ратног војног наоружања и минско-експлозивних материја, која се још увијек илегално налазе у посједу грађана, чиме постају лако доступни терористима и екстремистима, а поред тога су цијене оружја и МЕС —а на црном тржишту, релативно ниске; и
- Постојање бројних стрељачких и ловачких удружења која проводе обуке, а чији рад је, због безбједносних прилика и изазова у БиХ, потребно сагледавати у циљу препознавања могућих злоупотреба. У раду тих удружења су присутни припадници радикалне идеологије и вехабијског покрета.

У вези испољених угрожавајућих појавних облика, Министарство је проводило мјере оперативне контроле припадника вехабијског покрета, те лица која су се вратила са страних ратишта, а која имају пребивалиште, повремено бораве или се крећу на подручју Републике Српске.

Као одговор на илегално посједовање велике количине војног оружја и муниције,

током 2023. године реализована је оперативна акција „Калибар“ која је резултирала проналаском и одузимањем одређене количине оружја, муниције и МЕС-а, те процесуирањем кривично одговорних лица за почињена КД Недозвољена производња и промет оружја или минско - експлозивних средстава.

Поред тога, путем криминалистичко-обавјештајне дјелатности спровођене су мјере и радње, те анализирани активности којима је угрожавана безбједност штићених личности, те стваране потенцијалне пријетње за угрожавање уставног поретка Републике Српске.

Спроведене су укупно четири оперативно - криминалистичке анализе, а извршено је 113 провјера преласка државне границе.

Значајно је интензивирана сарадња са полицијским структурама на нивоу БиХ, из окружења и Европе по питању супротстављања у борби против тероризма и екстремизма и његовим појавним облицима. Сарадња се огледа у сталној размјени информација, стварању контакт тачака и размјени искустава у превенцији и борби против тероризма. Интензивирана је сарадња са свим полицијским агенцијама на нивоу БиХ.

Ниво сарадње Министарства унутрашњих послова Републике Српске са Обавјештајно безбједносном агенцијом БиХ, за разлику од осталих полицијских структура у БиХ, на ниском је нивоу. Евидентно је да Обавјештајна безбједносна агенција не размјењује информације у довољном обиму са свим безбједносним структурама у БиХ.

У складу са оперативним потребама појачан је оперативни рад на терену свих полицијских службеника у циљу прикупљања и обраде информација, интензиван је рад и појачано је праћење рада свих организационих јединица Министарства које се баве овом проблематиком.

Резултат таквог дјеловања је **задовољавајуће стање безбједности**, а што се посебно огледа у одсуству извршења кривичних дјела из области тероризма на подручју Републике Српске.

1.6. Остали послови криминалистичке полиције

1.6.1. Оперативна и техничка подршка у раду криминалистичке полиције

Пружана је континуирана оперативно - форензичка подршка за организационе јединице унутар Министарства, судове и тужилаштва у Републици Српској и БиХ, а што је подразумијевало одређена специјалистичка вјештачења. На позив судова и тужилаштва у 150 случајева ангажовани су вјештачи.

У току 2023. године запримљено је 2.608 захтјева за вјештачења (више за 38,5% у односу на 2022. годину) од којих су: 56 графоскопска, 207 механоскопска, 401 хемијска, 1.109 биолошких, 551 дактилоскопски, 263 из области дигиталне форензике и 21 ПДЗ.

Сачињено је 2.578 налаза вјештачења: 56 графоскопских, 171 механоскопски, 389 хемијских, 1.122 биолошка, 551 дактилоскопски, 268 из области дигиталне форензике и 21 ПДЗ. Извршено је 195 психофизиолошких испитивања лица и израђене су 245.754 фотографије (мање за 12,8%) у односу на протеклу годину.

Извршен је 9.051 увиђај од којих су уз присуство тужиоца извршена само 154 (или 1,7%) што ствара значајан проблем у документовању кривичних дјела и процесуирању извршилаца. Сачињено је 7.378 фотодокументација и обрађено је 569 лица.

Сачињен је 16.741 криминалистичко обавјештајни извјештај на основу којих је откривено 866 кривичних дјела и 940 починилаца кривичних дјела.

Министарство учествује у Пројекту Европске комисије „Јачање форензичких могућности и истраживања ХБРН инцидената у центрима за истраживање у Југоисточној и Источној Европи у Регионалним центрима за извршност“ који се састоји из два дијела: обучавање форензичара у БиХ како би адекватно поступали у случајевима хемијских, биолошких, радиолошких и нуклеарних инцидената и спремност корисника у БиХ да прихвате донацију опреме.

На основу наредби надлежних судова у Републици Српској и БиХ, у 40 предмета, спровођене су посебне истражне радње према лицима из организованих криминалних група које се баве извршењем најтежих облика кривичних дјела.

У 2023. години евидентирани су три кризне ситуације у којима су ангажовани полицијски преговарачки тимови, најчешће у циљу рјешавања кризних ситуација изазваних претходним извршењем кривичних дјела и одбијањем извршилаца да се предају, као и пријетњи самоубиством лица. Кризне ситуације су:

- лице М.В. је у згради ШГ Милићи, пријетио активирањем ручне бомбе, након чега одлази кући и пријети другом бомбом. Након што је преговарачки тим успоставио комуникацију са извршиоцем, исти се убрзо сам предао. Лице је лишено слободе.
- лице А.М. је са својим оцем А.В. у погону за прераду мяса СЗТР „Два брата“ у Рудом, пријетило Судској полицији и онемогућио њихов излазак из погона. Преговарачки тим је покушао остварити комуникацију са лицима, након чега је интервенисала Жандармерије. Лица су стављена под контролу.
- Лице Е.Х. из Теслића се након сукоба са својим братом, попео на кров куће, пријетећи да ће скочити. Преговарачки тим је покушао остварити комуникацију са истим, међутим након скока са крова, лице је покушало побјећи. Припадници Жандармерије су лице ставили под контролу.

Реализоване су четири обуке и двије вјежбе, од којих по једна обука у Савезној Републици Њемачкој и Републици Словенији а остале обуке и вјежбе реализоване су у Републици Српској.

1.6.2. ПДЗ прегледи, потјернице, потраге и објаве

У циљу документовања кривичних дјела у 2023. години извршено је 20.346 противдиверзионих увиђаја и прегледа (објеката, терена, лица, пошилики, моторних возила и друго), што је у односу на 2022. годину мање за 10,2%. Извршено је 40 противдиверзионих увиђаја, 2.962 прегледа објеката, 981 преглед терена, 1.046 превентивних прегледа, 2.372 прегледа лица, 1.177 прегледа моторних возила, 11.762 прегледа пошилики, те шест прегледа по дојави о постављеној експлозивној направи.

У циљу откривања и проналаска извршилаца кривичних дјела, отуђених возила, предмета, те несталих лица и идентификације непознатих лешева, расписане су укупно 83.263 потјернице, потраге и објаве. Успјешно су реализоване активности потражне дјелатности за одређеним траженим лицима и починиоцима најтежих кривичних дјела на националном и међународном нивоу.

Табела 27. Преглед броја расписаних и обустављених потјерница/потрага у 2023.

рб	Врста потјернице/потраге	Број расписа	Број обустава
1.	Централне потјернице за лицима – у вези са КД	437	472
2.	Централне потјернице за лицима – у вези са прекршајима	799	809
3.	Међународне потјернице за лицима	88	63
4.	Објаве за несталим лицима	94	99
5.	Објава о нађеном неидентификованом лешу	22	2
6.	Међународна објава за несталим лицем	2	1
7.	Расписи о трагању за лицима	247	279
8.	Потраге за моторним возилима	31	23
9.	Објаве за регистарским таблицама	3.612	1.710
10.	Потрага за документима	12.558	9.875
11.	Потрага за предметима	118	341
12.	Потрага за оружјем	849	482
13.	Потрага за мотором возила	65	6
14.	Међународна INTERPOL-ова дифузна потјерница	49	148
15.	Међународна INTERPOL-ова црвена потјерница	48.106	38.099
16.	Међународна INTERPOL-ова плава потјерница	6.944	9.742
17.	Међународна INTERPOL-ова жута потјерница	7.129	5.415
18.	Међународна INTERPOL-ова зелена потјерница	1.487	1.106
19.	Међународна INTERPOL-ова црна потјерница	626	184

По линији рада потрага, казнене и оперативне евиденције, сарадње са *INTERPOL*-ом и казнено-поправним установама, спровођене су редовне активности које се односе на расписивање и обустављање централних и међународних потјерница за лицима, објаве за несталим лицима, објаве о нађеним неидентификованим лешевима, те за регистарским таблицама. Расписиване су потраге за лицима, моторним возилима, документима, оружјем и предметима, те ажурирани подаци у оквиру информационог система Министарства, односно апликације за потражне дјелатности.

Министарство води „Регистар педофила“ у Републици Српској, чија је сврха заштита дјеце од сексуалне злоупотребе, злостављања и искориштавања, те спречавање лица која су правоснажно осуђена за та кривична дјела да поново изврше исто или слично кривично дјело. У току 2023. године у наведени регистар је евидентирано једно лице⁴⁴.

И даље је евидентан велики број захтјева за провјере да ли се одређена лица налазе у казним евиденцијама. На захтјев грађана су издата 56.684 увјерења о некажњавању (за остваривање права у иностранству) и 21.923 извода за потребе Министарства, осталих безбједносних институција и правосуђа. Истовремено, у одговарајуће евиденције су унесени подаци из 3.916 судских извјештаја о казнама.

1.7. Смртно страдала лица

Смртно страдала лица. У 2023. години, у Републици Српској смртно је страдало 458 лица, односно 42 лица (или 8,4%) мање у односу на прошлу годину. Према узроку смрти, најбројнија су самоубиства (173) и задесне смрти (142).

Табела 28. Упоредни преглед смртно страдалих лица у 2023/2022.

р.б.	Смртно страдала лица	2023.	2022.	+ - %
1.	Смртно страдала лица - КД Тешка убиства и КД Убиства	15 ⁴⁵	8	87,5
2.	Смртно страдала лица - КД Нехатно лишење живота	-	1	-
3.	Смртно страдала лица - КД Убиство дјетета при порођају	-	1	-
4.	Смртно страдала лица - КД Напуштање немоћног лица	-	1	-
5.	Смртно страдала лица – КД Изазивање опште опасности ⁴⁶	4	2	100
6.	Смртно страдала лица – КД Насиље у породици	-	2	-
7.	Самоубиства	173	197	-12,2
8.	Смртна посљедица - пожари и експлозије ⁴⁷	15	14	7,1
9.	Смртна посљедица - саобраћај	109	100	9,0
10.	Задесна смрт	142	174	-18,4
	УКУПНО	458	500	-8,4

⁴⁴ Министарство води „Регистар педофила“ у Републици Српској, чија је сврха заштита дјеце од сексуалне злоупотребе, злостављања и искориштавања, те спречавање лица која су правоснажно осуђена за та кривична дјела да поново изврше исто или слично кривично дјело.

⁴⁵ Седам жртве КД Тешко убиство, пет жртве КД Убивства и три жртве убиства након којег је починилац извршио самоубиство.

⁴⁶ Једно КД Изазивање опште опасности са смртном посљедицом извршено је на подручју ПУ БЛ, 17.12.2022. године, када је на градилишту у Бања Луци, З.Р. управљајући грађевинском машином усмртио С.Д. Извјештај о почињеном КД је поднесен у јануару 2023. године; друго КД на подручју ПУ МГ у мјесту Заблеће, општина Рибник, у јулу, када је Ј.Т. из Рибника превозио сијено на ТМВ, на приватној парцели, а на сијену се налазио Б.А. који је пао и од задобијених повреда преминуо; треће у јулу, на подручју ПУ Добој, у мјесту Калуђерица, Петрово, када је С.Л. моторном пилом посјекао дрво које је пало на његову супругу Р.Л. и која је смртно страдала и четврто у септембру на подручју ПУ Градишка, у мјесту Гашница, Градишка, када је Р.Б. моторном пилом посјекао дрво које је пало на Р.З. и који је смртно страдао.

⁴⁷ У пожарима је смртно страдало 15 лица (БЛ - 4, по два лица ДО, ФО, ИС и ЗВ и по једно лице МГ, БН, ТБ).

Број почињених *самоубистава* је мањи за 12,2% у односу на прошлу годину. Најчешћи начин извршења је: вјешање (95), употреба ватреног оружја (35), скакање с висине (15), утапање (15), употреба хладног оружја (4), употреба бомбе (3), тровање (2), самозапаљење (2) и остали начини (2). У погледу пола починиоца, 139 или 80,3% су мушкарци и 34 или 19,7% жене. Према старосној структури, починиоци су у 69,4% случајева старији од 50 година.

Ради утврђивања елемената који би указивали на евентуално постојање кривичног дјела, обрађена су и 142 случаја задесне смрти.

Нестала лица. Током 2023. године, пријављен је нестанак 83 лица (мање за 21 лице у односу на 2022. годину) на територији Републике Српске, од којих је 29 малољетника (три мушког и 26 женског пола). Од укупног броја пријављених несталих лица, пронађено је 65 лица (60 живих лица и пет беживотних тијела). Такође је пронађено 20 лица која су пријављена као нестала у претходним годинама (11 живих и 9 беживотних тијела), а пет лица је проглашено умрлим на основу расписаних објава о нестанку из претходног периода. За преосталим несталим лицима се предузимају активности на њиховом проналаску.

2. Специјална антитерористичка јединица

Активности Специјалне антитерористичке јединице у 2023. години реализоване су кроз 866 ангажовања њених припадника, у складу са плановима рада, наредбама за ангажовање и програмом обуке.

Припадници оперативних тимова су пружили асистенцију у 843 случаја, од којих већином приликом обезбјеђења штићених личности и ПДЗ прегледа, обезбјеђења објеката, терена, јавних скупова и других, лишења слободе и других врста ангажовања. У преосталим случајевима радног ангажовања (31), Специјализовани тимови су ангажовани најчешће приликом претрага терена и асистирања приликом лишавања слободе.

У циљу одржавања и побољшања физичке кондиције, са акцентом на оспособљавање за примјену физичке снаге као средстава силе у извршењу службених задатака у САЈ-у, реализоване су физичка и редовна обука из области ватрене обуке у циљу бољег оспособљавања полицијских службеника САЈ-а за безбједно и ефикасно руковање ватреним оружјем. Такође, у складу са плановима, реализована је тактичка обука, обука специјалности, те остале активности са циљем стицања специфичних знања и вјештина.

Хеликоптерска јединица је у 2023. години ангажована у 23 случаја, учествовала је на теренским вјежбама ЦЗ Републике Српске као и на свечаном дефилеу поводом обиљежавања Дана Републике.

Специјална антитерористичка јединица наставила је сарадњу са организацијама и

институцијама из Републике Српске, специјалним јединицама из земаља у окружењу и другим полицијским организацијама на нивоу и изван БиХ (Оружаним снагама БиХ, Војском Републике Србије, спортским организацијама, као што су Горска служба спасавања, Ронилачки клубови „Бук“ и „Гњурац“, те другим субјектима).

3. Прекршаји

Основни задатак полиције је спречавање незаконитих понашања. Да би полиција могла дјелотворно проводити свој задатак, неопходно је предузимати низ мјера и радњи кроз превентивне активности у одржавању повољног стања јавног реда и мира, рад оперативних дежурстава, интервенције и асистенције, надзор и обезбјеђење јавних скупова, проналазак лица и предмета, рад и активности интервенције, противпожарне заштите, обезбјеђење лица и објеката, те инспекцијске надзоре. Сврха прописивања, изрицања и примјене прекршајних санкција је упозорење грађанима на поштовање закона, а починиоцима да се убудуће суздрже од чињења прекршаја.

3.1. Прекршаји у области јавног реда и мира

У 2023. години евидентиран је 4.361 случај нарушавања јавног реда и мира. Број случајева нарушавања ЈРиМ је за 5,4% већи у односу на 2022. годину. Почињено је укупно 5.415 прекршаја ЈРиМ (за 3,5% више) које је починило 5.449 лица.

За почињене прекршаје поднесено је 665 захтјева за покретање прекршајног поступка (за 0,2% мање) и издато је 4.468 прекршајних налога (за 3,6% више).

Табела 29. Упоредни преглед прекршаја по јавном реду и миру 2023/2022.

р.б.	Преглед прекршаја ЈРиМ	2023.	2022.	+ - %
1.	Број прекршаја ЈРиМ	5.415	5.231	3,5
1.а.	Број извршилаца прекршаја	5.449	5.290	3,0
2.	Захтјеви за покретање прекршајног поступка	665	666	-0,2
2.а.	Починиоци по захтјевима	981	979	0,2
	- малољетници	108	109	-0,9
	- повратници	949	915	3,7
3.	Издато прекршајних налога	4.468	4.311	3,6
3.а.	Починиоци на прекршајним налозима	4.468	4.311	3,6
4.	Број нарушавања ЈРиМ од 2 до 4 лица	726	818	-11,2
4.а.	Број извршилаца	1.667	1.906	-12,5
5.	Број нарушавања ЈРиМ са 5 и више лица	8	7	14,3
5.а.	Број починилаца	51	38	34,2

Од укупног броја нарушавања ЈРиМ, у осам случајева ЈРиМ је нарушен од стране пет и више лица (више за један случај него у упоредном периоду), а у 726 случајева је нарушен од стране два до четири лица (мање за 11,2%).

Табела 30. Преглед прекршаја ЈРиМ по ПУ у 2023.

РБ	Прекршаји ЈРиМ по ПУ	2023.										
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП сјед.
1	Бр прекршаја ЈРиМ	1.365	488	493	170	726	678	533	415	166	369	12
1.а	Починиоци прекршаја	1.334	526	486	196	670	614	626	444	181	360	11
2.	Захтјеви за ППП	188	70	52	30	43	78	76	60	17	50	1
2а	Починиоци по захтјевима	313	107	68	44	56	105	116	74	25	72	1
	- малољетници	47	10	-	2	7	18	10	6	2	6	-
	- повратници	187	151	65	6	63	152	135	55	47	88	-
3.	Издато прекршај. налога	1.021	419	418	153	614	509	510	370	156	288	10
3а	Почин. на прек. налозима	1.021	419	418	153	614	509	510	370	156	288	10
4.	Бр. наруш. ЈРиМ са 2-5 лица	176	83	61	37	43	96	89	57	29	55	-
4.а	Број починилаца	385	205	133	89	96	221	203	138	74	123	-
5.	Нар. ЈРиМ са 5 и > лица	5	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-
5.а.	Број починилаца	35	5	-	6	-	-	5	-	-	-	-

Од укупног броја регистрованих прекршаја, евидентирано је 1.240 прекршаја туче и физичког напада што је мање за 3,7% у односу на 2022. годину. Од овог броја прекршаја, 365 прекршаја или 29,4% је извршено у угоститељским објектима, ноћним клубовима, пекарама и пекотекама или у непосредној близини истих (мање за 5,7%). У односу на 2022. годину, повећан је број прекршаја вршење физиолошке потребе и показивање полног органа (189) за 17,4%, угрожавање безбједности пријетњом напада на живот и тијело или имовину (293) за 10,2% и прекршаја држање животиња без надзора (334) за 93,1%.

Повећање ових прекршаја не показује погоршавање стања јавне безбједности у области јавног реда и мира, већ самоиницијативност полиције. Ради се о прекршајима који се најчешће директно уочавају од стране полицијских службеника, а њиховим санкционисањем се дјелује на саме узроке, далеко друштвено штетније прекршаје (каузалитет) те долази до изражаја превентивни, далеко важнији вид дјеловања.

Табела 31. Упоредни преглед структуре прекршаја по јавном реду у 2023/2022.

РБ	Структура прекршаја ЈРиМ	2023.	2022.	+ - %
1.	Чл. 7. (свађа, вика, вриска и непристојно понашање)	767	713	7,6
2.	Чл. 8. (вријеђање)	889	965	-7,9
3.	Чл. 9. (вршење физиолошке потребе и показивање полног органа)	189	161	17,4
4.	Чл. 10. (неовлашћено прикупљање добровољних прилога)	49	45	8,9
5.	Чл. 11. (угрожавање безбједности пријетњом напада на живот и тијело или имовину)	293	266	10,2
6.	Чл. 12. (туча и физички напад)	1.240	1.287	-3,7
7.	Чл. 13. (коцкање)	-	-	-
8.	Чл. 14. (употреба пиротехничких средстава)	23	13	76,9
9.	Чл. 15. (узнемиравање грађана буком)	83	102	-18,6
10.	Чл. 16. (неовлашћена употреба оружја)	78	62	25,8
11.	Чл. 17. (конзумирање опојне дроге)	128	151	-15,2
12.	Чл. 18. (пропуштање пријављивања нарушавања ЈРиМ у УО)	115	102	12,7
13.	Чл. 19. (проституција)	-	-	-

14.	Чл. 20. (врачање)	6	2	xxx ⁴⁸
15.	Чл. 21. (уништавање јавних огласа и објава)	2	5	60,0
16.	Чл. 22. (ограничење кретања на одређеном простору)	-	-	-
17.	Чл. 23. (лажно представљање)	12	6	100
18.	Чл. 24. (ометање државних органа, привредних друштава и других правних лица у вршењу јавних функција)	418	505	-17,2
19.	Чл. 25. (послуживање алкохолом)	286	278	2,9
20.	Чл. 26. (просјачење)	424	322	31,7
21.	Чл. 27. (пропуштање обавезе бриге о малољетнику)	57	70	-18,6
22.	Чл. 28. (препродаја улазница)	15	1	xxx ⁴⁹
23.	Чл. 29. (угрожавање пролазника)	4	1	xxx ⁵⁰
24.	Чл. 30. (држање животиња без надзора)	334	173	93,1
25.	Чл. 31. (кажњавање у двоструком износу)	3	1	xxx ⁵¹
Укупан број прекршаја		5.415	5.231	3,5

Мјеста на којима је најчешће нарушен јавни ред и мир су били тргови и улице (44,2% случајева), угоститељски објекти (17,7%), двориште или балкон породичне куће или стамбене зграде (9,2%), јавни и некатегорисани путеви (7,8%), паркинг простори (3,5%), те остала мјеста.

У 2023. години дошло је до пораста броја, сљедећих узрока чињења прекршаја: стицање материјалне користи за 33,6%, породични проблеми 11,5%, нарушавање интереса малољетника и других категорија лица 11,6%, бахато и дрско понашање 10,5%, држање животиња без надзора 103,7% и неовлаштена употреба оружја и пиротехнике за 50,9%. У паду су узроци: неријешени имовинско-правни односи за 36,2%, бука 19,8%, алкохол 17,5%, револт на функционисање државних органа и јавних служби 15,3%, дрога 11,9%, међукомшијске нетрпељивости 3,1% и остало.

Од укупног броја извршилаца (5.449) најбројнија су лица старости од 21 до 30 година (26,5% од укупног броја). Евидентирано је и 108 малољетника који су нарушили јавни ред и мир, од којих су 36 млађи малољетници⁵². Према полу извршилаца, 83,8% су мушког пола. Од укупног броја извршилаца прекршаја регистровано је 11 припадника Министарства што је 0,2% од укупног броја извршилаца прекршаја.

Приликом успостављања нарушеног јавног реда и мира, 222 лица су задобила лаке тјелесне повреде (мање за 4,7%). Приликом успостављања јавног реда и мира, један полицијски службеник је задобио тешке тјелесне повреде, док је осам полицијских службеника задобило лаке тјелесне повреде (за девет мање у односу на протеклу годину).

Предузете мјере по Закону о ЈРиМ. За почињене прекршаје у 2023. години поднесено је 665 захтјева за покретање прекршајног поступка (мање за 0,2%) против 981 лица (више за 0,2%) и издато је 4.468 прекршајних налога за почињене прекршаје нарушавања јавног реда и мира (више за 3,6%). По оба вида, прекршајним налозима и

⁴⁸ Број прекршаја врачање, већи је за четири прекршаја у односу на упоредну годину.

⁴⁹ Број прекршаја препродаја улазница, већи је за 14 прекршаја у односу на упоредну годину.

⁵⁰ Број прекршаја препродаја улазница, већи је за три прекршаја у односу на упоредну годину.

⁵¹ Број прекршаја у двоструком износу, већи је за два прекршаја у односу на упоредну годину.

⁵² Старости од 14 до 16 година.

захтјевима за покретање прекршајног поступка, обухваћено је 5.449 починилаца прекршаја, што је за 3% више у односу на 2022. годину.

Табела 32. Упоредни преглед изречених новчаних казни по ЗоЈРиМ у 2023/2022.

рб	Преглед изречених новчаних казни по закону о ЈРиМ	2023.	2022.	% (+/-)
1.	Издато прекршајних налога	4.468	4.311	3,6
2.	Укупан износ изречених новчаних казни (КМ)	1.399.087	1.419.855	-1,5

У вези са издатим прекршајним налозима по основу Закона о јавном реду и миру, починиоцима су изречене новчане казне у износу од 1.399.087 КМ.

Основни суд - Одјељење за прекршаје је у 2023. години ријешило 755 захтјева за покретање прекршајног поступка. Том приликом су изречене сљедеће мјере: 318 новчаних казни, 132 укора, 269 условних осуда и 18 заштитних мјера. Такође, суд је одбио 10 захтјева и запримио 45 жалби на донесена рјешења (од којих је уважио 11).

У 2023. години, полицијски службеници су лишили слободе 983 лица (мање за 7,5%) због почињених прекршаја из области јавног реда и мира и упозорили 4.160 лица (мање за 0,3%). Привремено је одузето 145 предмета (више за 12,4%) који се могу довести у везу са извршењем прекршаја.

Министарство је планирало и реализовало 709 акција (више за 24,2%) у области очувања стабилног јавног реда и мира. Од укупног броја реализованих акција, двије су републичке, 18 регионалних и 689 су локалне акције.

Реализоване су превентивне активности о поступању полиције: за вријеме годишњих одмора, новогодишњих и божићних празника; у вези са превенцијом малољетничке делинквенције и вршњачког насиља; у вези са просјачењем; у вези са држањем кућних љубимаца и опасних животиња; и друго. Такође реализоване су бројне кампање, како би се грађани упозорили на опасност кориштења петарди, оружја, држања опасних животиња, на безбједно остављање имовине за вријеме празника и годишњих одмора и друго.

На основу показатеља може се оцјенити да је **стање у области јавног реда и мира задовољавајуће** и:

- да припадници Министарства добро владају безбједносном ситуацијом;
- да приликом нарушавања и успостављања јавног реда и мира нису наступиле теже посљедице по грађане, полицијске службенике и имовину;
- да је безбједносна проблематика у области јавног реда и мира стабилна (није повећан број нарушавања јавног реда и мира у већем обиму и нису евидентирани облици организованог нарушавања јавног реда и мира);
- да нема безбједносних појава угрожавања које би могле изазвати битније узнемиравање грађана, а безбједности повратника и раду у мултиетничкој средини је посвећена дужна пажња и друго.

И поред наведених чињеница, у циљу одржавања повољног и унапређења стања у овој области, у наредном периоду је потребно реализовати сљедеће планиране активности:

- на основу анализе обезбједити појачано присуство полицијских службеника у вријеме и на мјестима гдје најчешће долази до нарушавања јавног реда и мира;
- приликом интервенције полиције ради успостављања нарушеног јавног реда и мира гдје је пријављено више учесника, а посебно у угоститељским објектима, извршити квалитетну процјену безбједносне ситуације ради исправне тактике поступања и упућивања потребног броја полицијских службеника на успјешно извршавање службеног задатка;
- ради квалитетнијег праћења стања безбједности на криминогеним жариштима, кретања лица под појачаним надзором и безбједносно интересантних лица, планирати и проводити опсервације, чије резултате користити за спровођење и других оперативно-тактичких мјера и радњи;
- вршити појачан обилазак угоститељских објеката у којима чешће долази до нарушавања јавног реда и мира, а по указаној потреби организовати извођење оперативно-тактичке мјере и радње рације;
- интензивирати и подићи на виши ниво сарадњу полиције, комуналне полиције и инспекцијских служби редовним информисањем, те планирањем и организовањем заједничких активности и друго.

Напади на полицијске службенике. Евидентирана су 43 напада на полицијске службенике (у 2022. години је евидентирано 48 напада) у којима је један полицијски службеник смртно страдао⁵³, тешке тјелесне повреде задобила су три полицијска службеника (један у упоредном периоду), док је лаке тјелесне повреде задобило 40 полицијских службеника⁵⁴.

Разлози и поводи напада на полицијске службенике су били: приликом успостављања нарушеног јавног реда и мира (10), лишења слободе (10), контроле и регулисања саобраћаја (5), легитимисања (3), приликом асистенције, спровођења и приликом претреса стана и других просторија (1) и осталих разлога и повода (11). Том приликом слободе је лишено 37 лица (нападача).

Најчешће мјесто напада на полицијске службенике су били тргови и улице (34,2% случајева).

Према старосној структури, најбројнији нападачи су била лица старости од 21 до 30 година (40,0%), затим лица од 30 до 40 (35,6%) и од 40 до 50 година (11,1%). Од укупног броја извршилаца напада на полицијске службенике, евидентирано је девет повратника, а малољетници нису евидентирани у вршењу напада.

Полицијски службеници су против 31 нападача поднијели извјештаје ОЈТ. За четири лица је одређен притвор од стране суда.

⁵³ КД Тешко убиство над инспектором из ПУ Бијељина.

⁵⁴ У истом периоду 2022. године 38 полицијских службеника је лакше повријеђено.

Употреба силе. Полицијски службеници су у 2023. години у 7.478 случајева употребили силу⁵⁵ (више за 7,1%), према 7.464 лица приликом: савлађивања отпора при лишењу слободе лица (6.104), успостављања нарушеног ЈРиМ (803), одбијања напада од себе (21), одбијања напада од другог лица (1), пружања асистенције (16) и 532 у осталим случајевима. Приликом употребе силе два лица су задобила теже и 23 лица лаке тјелесне повреде.

Табела 33. Преглед употребе силе и напада на полицијске службенике по ПУ у 2023.

рб	Употреба силе по ПУ	2023.											
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП сј	Σ
1.	Употреба силе	2.206	548	906	340	910	646	605	649	218	448	2	7.478
2.	Напади на ПС	10	3	2	-	11	2	7	7	-	1	-	43

3.2. Прекршаји у области оружја и муниције

У 2023. години су евидентирана 223 прекршаја у вези са оружјем и муницијом (више за 4,2% у односу на 2022. годину). Ове прекршаје је починило 197 лица, против којих је поднесено 80 захтјева за покретање прекршајног поступка и уручено им је 116 прекршајних налога.

На основу издатих прекршајних налога у складу са Законом о оружју и муницији, починиоцима су изречене новчане казне у укупном износу од 39.112 КМ, што је за 36,3% више у односу на 2022. годину.

Табела 34. Упоредни преглед прекршаја у вези са оружјем и муницијом у 2023/2022.

рб	Прекршаји у вези са оружјем и муницијом	2023.	2022.	+ - %
1.	Број прекршаја по Закону о оружју и муницији	223	214	4.2
1.а.	Укупно починилаца прекршаја	197	183	7.7
2.	Поднесено захтјева за покретање прек.	80	88	-9.1
2.а.	Починиоци прекршаја по захтјевима	84	98	-14.3
	- малољетника	2	3	-33,3
	- повратника	3	4	-25,0
3.	Издато прекршајних налога	116	85	36.5
3.а.	Починиоци прекршаја по прекрш. налозима	116	85	36.5

У складу са Законом о оружју и муницији привремено су одузета 1.002 комада оружја (309 комада забрањеног оружја и 693 комада дозвољеног оружја) и 28.047 комада различите муниције.

Добровољно је предато 877 комада оружја (177 комада у корист Републике Српске без права на накнаду, 622 комада по основу смрти власника, а до окончања оставинског поступка, 71 комад оружја по основу напуштања мјеста пребивалишта дуже од 60 дана и седам по основу амнестије), те 2.852 комада муниције.

⁵⁵ Приликом употребе силе, 7.606 пута су употребљена средства за везивање, 142 пута физичка снага и пет пута службена палица.

Такође, пронађено је 112 комада оружја и 4.818 комада муниције. Током 2023. године пријављено је 128 нестанака оружја, од којих су пронађена два.

Табела 35. Преглед прекршаја у вези са оружјем и муницијом по ПУ у 2023.

рб	Прекршаји у вези са оружјем и муницијом по ПУ	2023.									
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ
1.	Бр.прекрш. по Закону о оружју и мун.	70	12	13	4	31	37	17	17	14	8
1.а	Укупно починилаца прекршаја	55	12	11	4	25	34	17	17	14	8
2.	Поднесено захтјева	21	9	8	3	10	13	6	2	1	7
2.а	Починиоци по захтјевима	22	11	9	3	10	13	6	2	1	7
	-малољетника	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	-повратника	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Издато прекршајних налога	33	1	2	1	14	22	12	16	14	1
4.	Починиоци по налозима	33	1	2	1	14	22	12	16	14	1

3.3. Преглед прекршаја у осталим областима

У складу са важећим законима, евидентирано је 30 прекршаја у вези са насиљем на спортским приредбама, девет прекршаја у вези са јавним окупљањем, један прекршај су починиле агенције за обезбјеђење лица и имовине и приватне детективске агенције, те 66 прекршаја из области осталих послова полиције⁵⁶.

Спречавање насиља на спортским приредбама. У 2023. години полицијским управама је пријављено одржавање 5.519 спортских приредби, од којих 48 са повећаним ризиком. Приликом одржавања спортских приредби, 33 лица су починила 30 прекршаја, за која је поднесено 20 захтјева за покретање прекршајног поступка и издато је 10 прекршајних налога.

Прекршаји приликом јавних окупљања. Пријављено је 1.868 јавних окупљања, од којих су за четири донесена рјешења о њиховој забрани. Приликом одржавања јавних окупљања евидентирано је девет прекршаја (више за 80,0% у односу на 2022. годину).

Прекршаји по Закону о агенцијама за обезбјеђење лица и имовине и приватној детективној дјелатности. У складу са наведеним Законом евидентиран је један прекршај за који је поднесен један захтјев за покретање прекршајног поступка. Извршена су 33 надзора над радом агенција (32 редовна и један ванредни). У 84 спроведене акције контролисано је 1.008 припадника обезбјеђења и 90 контрола предузећа која имају властиту службу обезбјеђења. Том приликом је утврђен један пропуст.

Остали послови полиције. Полицијски службеници су приликом обављања

⁵⁶У 2022. години евидентирана су 42 прекршаја у вези са насиљем на спортским приредбама, пет прекршаја у вези са јавним окупљањима, пет прекршаја која су починиле агенције за обезбјеђење лица и имовине и приватне детективске агенције, те 73 прекршаја из области осталих послова полиције.

редовних послова и задатака уочили 66 прекршаја које је починило 55 лица. Починиоцима је издато 37 прекршајних налога и поднесено је 11 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Кроз пројекат „Безбједан град“ Министарство у сарадњи са градовима и општинама успоставља системе видео-надзора јавних површина, тргова, паркова, објеката, мостова, улица, раскрсница, паркинга, спортских објеката, са циљем превентивне заштита грађана и њихове имовине, борбе против криминала, тероризма и свих других облика нарушавања безбједности и јавног реда и мира.

4. Безбједност саобраћаја на путевима

На територији Републике Српске путну мрежу чини 105,91 km ауто-пута, 1.767,88 km магистралних путева, 2.104,83 km регионалних путева и 227 km локалних путева, који су посебном одлуком Владе Републике Српске проглашени важним за функционисање укупног саобраћаја на територији Републике Српске, и улице у насељу локалних заједница⁵⁷.

Саобраћајни ризик⁵⁸ у Републици Српској је у 2023. години износио 2,3 (2022=2,1; 2021=2,3), док је јавни ризик⁵⁹ износио 9,3 (2022=8,5, 2021= 8,6).

У 2023. години регистровано је 469.931 моторно возило (више за 3,8% у односу на 2022. годину) са 520.260 активних возачких дозвола⁶⁰ (више за 0,7%).

Табела 36. Упоредни преглед броја регистрованих возила по ПУ у 2023/2022.

Број регистрованих возила	ПУ БЛ	ПУ ГР	ПУ ПД	ПУ МГ	ПУ ДО	ПУ БН	ПУ ЗВ	ПУ ИС	ПУ ФО	ПУ ТБ
2023.	140.544	31.277	49.106	12.893	71.542	61.854	29.720	33.121	12.193	27.681
2022.	134.798	30.396	47.233	12.519	68.941	59.974	26.371	34.544	11.886	26.234

Табела 37. Упоредни преглед броја активних возачких дозвола по ПУ у 2023/2022.

Број активних возачких дозвола	ПУ БЛ	ПУ ГР	ПУ ПД	ПУ МГ	ПУ ДО	ПУ БН	ПУ ЗВ	ПУ ИС	ПУ ФО	ПУ ТБ
2023.	145.636	32.306	54.169	15.249	81.822	72.153	39.970	35.184	13.889	29.882
2022.	144.353	32.062	53.767	15.126	81.642	71.989	39.672	34.801	13.786	29.423

Саобраћајни ризик је био највећи на подручју ПУ Мркоњић Град (7,8) и ПУ Фоча (3,3). Најмањи саобраћајни ризик у 2023. години је био на подручју ПУ Источно Сарајево (1,2) и ПУ Приједор (1,4).

⁵⁷ Извор: сајт ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ и ЈП „Путеви Републике Српске“.

⁵⁸ Саобраћајни ризик показује број смртно страдалих лица у саобраћајним незгодама на 10.000 регистрованих возила.

⁵⁹ Јавни ризик представља годишњи број погинулих учесника у саобраћају на 100.000 становника и мјери ризик сваког становника да погине у саобраћајној незгоди.

⁶⁰ Извор: Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података.

Табела 38. Број погинулих лица у СН на 10.000 регистрованих возила

Саобраћајни ризик	ПУ БЛ	ПУ ГР	ПУ ПД	ПУ МГ	ПУ ДО	ПУ БН	ПУ ЗВ	ПУ ИС	ПУ ФО	ПУ ТБ
2023.	2	3,2	1,4	7,8	1,8	2,6	2,7	1,2	4,9	2,5
2022.	1,4	3,3	2,6	5,4	2,2	2,0	3,1	2,6	1,7	2,3

4.1. Саобраћајне незгоде и посљедице

У 2023. години догодило се 10.618 саобраћајних незгода, што је више за 7,3% у односу на 2022. годину. У саобраћајним незгодама погинуло је 109 лица (више за девет лица), теже је повријеђено 616 лица (више за 10,6%), док је лакше повријеђено 2.917 лица (више за 6,3%). Број незгода само са материјалном штетом (8.160) је већи за 7,6%.

Табела 39. Упоредни преглед броја и врста саобраћајних незгода и посљедица у 2023/2022.

Р.б.	Саобраћајне незгоде и посљедице	2023.	2022.	+ - %
1.	Број незгода	10.618	9.896	7,3
1.а.	- са погинулим лицима	95	90	5,6
1.б.	- са тешко повријеђеним	525	465	11,6
1.в.	- са лакше повријеђеним	1.838	1.759	4,5
1.г.	- само са материјалном штетом	8.160	7.582	7,6
2.	Настрадао лица	3.642	3.401	7,1
2.а.	- смртно страдало лица	109	100	9,0
2.б.	- тешко повријеђено	616	557	10,6
2.в.	- лакше повријеђено	2.917	2.744	6,3

Највише саобраћајних незгода догодило се на подручју ПУ Бања Лука, а најмање на подручју ПУ Мркоњић Град, што је у складу са територијом коју покривају, бројем становника, бројем регистрованих возила и фреквенцијом возила у саобраћају.

Табела 40. Преглед саобраћајних незгода и посљедица по ПУ у 2023.

РБ	Саобраћајне незгоде и посљедице	2023.									
		БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ
11.	Број незгода	4.857	672	957	217	856	1.065	541	681	395	377
1.а.	- са погинулим лицима	22	9	7	7	13	14	8	4	6	5
1.б.	- са тешко повријеђеним	136	32	51	15	84	66	44	46	21	30
1.в.	- са лакше повријеђеним	529	145	235	50	265	218	118	150	54	74
1.г.	- само са матер. штетом	4.170	486	664	145	494	767	371	481	314	268
2.	Настрадао лица	1.007	232	409	123	555	409	288	320	116	183
2.а	- погинуло	28	10	7	10	13	16	8	4	6	7
2.б.	- тешко повријеђено	151	33	63	22	99	74	57	55	25	37
2.в.	- лакше повријеђено	829	189	339	91	443	319	223	261	85	139

Саобраћајне незгоде (возила, мјесто, вријеме, грешке, узроци). У саобраћајним незгодама учествовало је укупно 19.577 возила (за 6,8% више). Од укупног броја возила која су учествовала у саобраћајним незгодама на путевима Републике Српске, 78,9% су возила регистрована у Републици Српској, 4,8% регистрована у ФБиХ, 1,2% у Брчко Дистрикту, 11% су возила из других држава и 4,1% су возила била непознатог поријекла. Од укупног броја возила регистрованих у Републици Српској, 0,5% су службена возила

Министарства.

У саобраћајним незгодама су учествовала 402 возила која нису била осигурана. Од тог броја, 1,5% су возила која су учествовала у саобраћајним незгодама са смртно страдалим лицима и 5,5% са тешко повријеђеним лицима.

Према старости возила која су учествовала у саобраћајним незгодама, најбројнија су возила старости: од 12 до 16 година (18,4%), од 16 до 20 година (18,1%), и од 20 до 24 године (17,9%).

Показатељи о броју саобраћајних незгода по категоријама путева упућују да се највећи број саобраћајних незгода догодио на путевима на којима је највећа фреквенција саобраћаја, те на путевима на којима се возила крећу већом брзином од дозвољене. С обзиром на мјесто догађања, највећи број саобраћајних незгода се догодио на улицама у насељу (38,9%) и магистралном путу (35%). На некатегорисаним путевима евидентирано је 9,1% саобраћајних незгода, на регионалним путевима 9%, а на локалним путевима 6,4% саобраћајних незгода. На ауто-путевима Републике Српске евидентирано је 209 саобраћајних незгода или 2% од укупног броја саобраћајних незгода у 2023. години.

Према структури настрадалих лица према врсти пута гдје су се догодиле саобраћајне незгоде:

- на магистралним путевима је погинуло 61 лице (55,9% од укупног броја погинулих) и тешке тјелесне повреде је задобило 278 лица (или 45,6% од укупно тешко повријеђених лица у СН);
- на регионалним путевима је погинуло 16 лица (14,6%) и 67 лица је задобило тешке тјелесне повреде (или 15,7%);
- на локалним путевима је погинуло 12 лица (11%) и 70 лица је тешко повријеђено (11,5%);
- у улицама у насељу је погинуло 11 лица (10,1%) и 132 лица су тешко повријеђена (21,6%);
- на путу резервисаном за саобраћај моторних возила (Бања Лука – Клашнице) погинуло је шест лица (5,5%) и шест лица је тешко повријеђено (1%);
- на ауто-путу је погинуло једно лице (1%) и два лица су теже повријеђена и
- на некатегорисаним путевима су погинула два лица (1,8%) и 27 лица је тешко повријеђено (4,4%).

Поред тога, посматрајући магистралне и регионалне путне правце у Републици Српској, током 2023. године, најугроженије путне дионице су биле Горња Вијака – Дервента, на којој је погинуло шест лица и шест лица је задобило тешке тјелесне повреде и Клашнице 2 – Шарговац, са шест погинулих и седам тешко повријеђених лица.

Друге најугроженије дионице путних праваца су биле Црна Ријека – Граница Републике Српске и граница БиХ (четири лица погинула), затим Драготиња – Приједор

(три лица погинула и шест лица задобило тешке тјелесне повреде), Мркоњић Град – Црна Ријека (два лица погинула и шест лица тешко повријеђено) и друге.

У 2023. години највећи број саобраћајних незгода се догодио у мјесецу августу (1.093 СН) и октобру (1.012 СН), док је највише смртно страдалих лица у саобраћају евидентирано у априлу (18) и јуну (15).

Највећи број саобраћајних незгода се догађао петком (у 16,4% случајева), а према часовима у току дана у периоду од 14 до 16 часова (у 14,7% случајева).

Најчешће грешке које су допринијеле настанку саобраћајних незгода су биле неприлагођена брзина кретања возила условима пута (код 14,6% саобраћајних незгода) и непрописна брзина кретања возила (у 1,2% СН); недржање потребног одстојања (14,5%); вожња уназад (11,1%) и страна кретања – недржање десне стране коловоза – некретање уз десну ивицу коловоза (9,6%).

Приликом вршења увиђаја саобраћајних незгода и утврђивања одговорности за настале саобраћајне незгоде, утврђено је да су: 12,9% саобраћајних незгода проузроковали возачи који су управљали возилом под утицајем алкохола, 3,8% СН проузроковали возачи који су управљали возилом прије стицања права на управљање возилом, 8,8% СН проузроковали возачи са возачким стажом до двије године возачког искуства, док је девет возача проузроковало СН управљајући возилом под утицајем опијата⁶¹.

У односу на прошлу годину, повећано је учешће возача одговорних за настанак саобраћајних незгода за 5,5% који су управљали моторним возилом под дејством алкохола и возача под дејством опијата за 28,6%⁶², возача који су управљали моторним возилом прије стицања права на управљање за 12,7%, возача са возачким стажом до двије године возачког искуства за 3,3%.

Неопходно је истаћи да је у 45% саобраћајних незгода са погинулим и тешко повријеђеним лицима један од учесника био под дејством алкохола, што указује на неопходност повећања репресивних мјера контроле учесника у саобраћају на присуство алкохола у организму.

Саобраћајне незгоде са смртно страдалим лицима. Догодило се 95 саобраћајних незгода (за 5 СН више) у којима је смртно страдало 109 учесника у саобраћају.

Код саобраћајних незгода са погинулим лицима, *најчешћи узрок* је била неприлагођена брзина кретања (36,8% случајева), страна кретања (26,3%), управљање возилом под дејством алкохола преко 1,5 g/kg (3,2%), скретање (3,2%), непоштивање првенства пролаза (8,4%), непрописно претицање (2,1%) и други.

⁶¹У 2022. години 13% СН су проузроковали возачи који су били под утицајем алкохола, 3,5% прије стицања права на управљање, 9,1% возачи до двије године возачког искуства и 0,07% СН су проузроковали возачи под утицајем опојних средстава.

⁶² Број СН које су проузроковали возачи под дејством опијата у 2023. години је девет (2022=7 возача).

Од укупно 95 саобраћајних незгода са погинулим лицима, у 27 незгода код 29 учесника је утврђено присуство алкохола у организму и то код: 23 возача путничког моторног возила, три возача теретних возила, једног возача мотоцикла, једног пјешака и једног возача бицикла.

Према врсти пута, највише саобраћајних незгода са смртно страдалим лицима се догодило на: магистралним путним правцима (53,7% СН), локалним путевима (11,6%), регионалним путевима (16,8%), улицама у насељу (10,5%), путу резервисаном за саобраћај моторних возила (4,2%), некатегорисаним путевима (2,1%) и ауто-путу (1,1%).

Према старосној структури смртно страдалих лица у 2023. години, најугроженија су била лица старости од 21 до 30 година (21,1% од укупно погинулих) и од 61 до 70 година (16,5%). Евидентиране су саобраћајне незгоде у којима је смртно страдало шесторо малољетника⁶³.

Од укупног броја смртно страдалих учесника у саобраћају: 45% су били возачи моторних возила (путничког и теретног возила), 21,1% сувозачи и путници⁶⁴, 16,5% пјешаци, 10,1% возачи мотоцикла и мопеда, 3,7% бициклисти и возачи четвороцикла, 1,8% возачи трактора и мотокултиватора и 1,8% осталих учесника у саобраћају.

Саобраћајне незгоде са тешко повријеђеним лицима. У 525 саобраћајних незгода (за 11,6% више) тешко је повријеђено 616 учесника у саобраћају (више за 10,6%).

Најчешћи узроци саобраћајних незгода са тешко повријеђеним лицима су били неприлагођена брзина кретања (30,3%), страна кретања (18,3%), непоштивање првенства пролаза (8,8%) и управљање возилом под дејством алкохола преко 1,5 g/kg (10,7%), скретање (8%).

Према врсти пута, највише саобраћајних незгода у којима су учесници у саобраћају задобили теже повреде су се догодиле на: магистралним путевима (219 СН), улицама у насељу (130 СН), локалним путевима (67), регионалним путевима (77), некатегорисаним путевима (28), ауто-путу (2) и путу резервисаном за саобраћај моторних возила (2).

Највећи број тешко повријеђених лица забиљежен је у јулу (78 лица), септембру (76) и октобру (68).

Најбројнија теже повријеђена лица су била старости од 21 до 30 година 17,5% од укупно теже повријеђених лица.

У погледу категорије учесника у саобраћају тешке тјелесне повреде (616) су највише задобили: возачи моторних возила (34,7%), сувозачи и путници (24,5%), пјешаци (13,5%), возачи мотоцикла и мопеда (16,6%) и возачи бицикла и четвороцикла (7%), возачи трактора (1,8%), возачи који су користили лако лично електрично возило (0,3%) и осталих учесника 1,6%. Тешке тјелесне повреде је задобило 69 малољетника.

⁶³Три дјетета до шет година старости и три малољетника од 14 до 17 година.

⁶⁴ Од укупно 15 погинулих путника, троје је дјеце.

Саобраћајне незгоде са лакше повријеђеним лицима. Евидентирано је 1.838 саобраћајних незгода са лакше повријеђеним лицима (за 4,5% више) у којима је лакше повријеђено 2.917 лица (за 6,3% више).

Најбројнија лакше повријеђена лица су била: возачи моторних возила (47%), сувозачи и путници (33,9%), пјешаци (8,7%)⁶⁵, возачи мотоцикла и мопеда (5,8%), возачи бицикла и четвороцикла (3,4%), возачи трактора и радних машина (0,7%) и 0,5% осталих учесника. Лакше је повријеђен 401 малољетник.

Такође, евидентирано је и 8.160 саобраћајних незгода само са материјалном штетом, што је за 7,6% више у односу на прошлу годину.

Саобраћајне незгоде са непознатим учесником. Од укупног броја саобраћајних незгода које су се догодиле у 2023. години (10.618) у 8% случајева су учесници у саобраћајним незгодама били непознати (846 СН). Број саобраћајних незгода са непознатим учесником је за 15,1% већи у односу на 2022. годину. Од укупног броја саобраћајних незгода у којима је извршилац био непознат, три СН су биле са погинулим лицима, 15 са теже и 39 са лакше повријеђеним лицима, те 789 саобраћајних незгода у којима је наступила само материјална штета.

У 2023. години, расвијетљене су: саобраћајне незгоде са погинулим лицима, 10 СН са тешко повријеђеним, 29 СН са лакше повријеђеним лицима и 411 СН у којима је наступила само материјална штета.

4.2. Предузете мјере и радње полиције на повећању безбједности саобраћаја

У области безбједности саобраћаја полицијски службеници су реализовали већи број превентивних и репресивних активности.

Репресивне активности полиције су смањене у односу на 2022. годину. Евидентирана су 363.803 прекршаја у саобраћају, за која је поднесено 3.512 захтјева за покретање прекршајног поступка и издато је 331.006 прекршајних налога⁶⁶. По оба вида у овом периоду су обухваћена и санкционисана 336.252 починиоца прекршаја, што је мање за 6,6% у односу на 2022. годину.

У режим мјерења и евидентирања прекршаја укупно је пуштено 99 стационарних радара од који на подручју: ПУ Бања Лука - 24, ПУ Бијељина – 12, ПУ Добој – 12, ПУ Приједор 10, ПУ Источно Сарајево – девет, ПУ Зворник – осам, ПУ Требиње – седам, ПУ Фоча – шест, ПУ Градишка – шест и Мркоњић Град – пет.

Поред стационарних радара, контрола непрописне брзине се врши и са пресретачима, са циљем смањења смртно страдалих лица у саобраћајним незгодама,

⁶⁵Лакше тјелесне повреде је задобило 213 пјешака, од којих је 41 дијете (у 2022. години тешке тјелесне повреде су задобила 72 пјешака, од којих је 11 дјече).

⁶⁶У 2022. години поднесена су 3.443 захтјева за покретање прекршајног поступка и уручено је укупно 331.006 прекршајних налога.

јер је непрописна и неприлагођена брзина кретања возила најчешћи узрок настанка саобраћајних незгода са пољедицама по лица.

У току 2023. године санкционисано је 164.256 прекршаја прекорачења прописане брзине кретања моторних возила, што је мање за 11,3% у односу на 2022. годину. Удио прекршаја прекорачења прописане брзине кретања моторних возила у укупном броју санкционисаних прекршаја је 45,1% (у току 2022. године је удио износио 47,9%).

Табела 41. Упоредни преглед предузетих мјера и радњи полиције у саобраћају у 2023/2022.

рб	Предузете мјере и радње	2023.	2022.	+ - %
1.	Број КД	312	287	8,7
1.а	Извјештаји о КД	298	274	8,8
1.б.	Пријављена лица	301	278	8,3
2.	Покренуто прекрш. поступака	334.518	358.165	-6,6
2.1.	Укупан број прекршаја	363.803	386.742	-5,9
2.2.	Укупан број починилаца прекршаја	336.252	360.146	-6,6
2.а.	Број захтјева за ППП	3.512	3.443	2,0
-	Пријављена лица по захтјеву	5.246	5.441	-3,6
2.б.	Прекршајни налози	331.006	354.705	-6,7
-	Лица по налозима	331.006	354.705	-6,7
3.	Искључено возила	3.931	3.573	10,0
4.	Искључено возача	22.342	21.094	5,9

Тужилаштвима је у 2023. години поднесено 298 извјештаја (више за 8,8%) против 301 лица (више за 8,3%), због основа сумње да су починили 312 кривичних дјела у саобраћају (више за 8,7%).

Табела 42. Преглед предузетих мјера и радњи полиције у саобраћају по ПУ у 2023.

рб	Предузете мјере и радње	БЛ	ГР	ПД	МГ	ДО	БН	ЗВ	ИС	ФО	ТБ	МУП сј
1.	Број КД	83	17	27	15	42	37	16	38	14	23	-
1.а.	Извјештаји о КД	79	15	26	15	40	35	16	35	14	23	-
1.б.	Пријављена лица	79	16	26	15	40	35	16	36	14	24	-
2.	Покрен прекр. поступ.	44.309	8.895	15.945	6.413	40.267	21.961	15.627	27.076	8.690	14.825	130.510
2.1.	Укупан број прекршаја	52.574	9.791	17.342	7.151	45.002	24.048	16.686	33.977	9.072	15.455	132.705
2.а.	Број захтјева за ППП	873	232	280	234	289	436	231	534	92	198	113
-	Пријав. лица по захтјеву	1.256	348	343	507	386	673	264	911	162	219	177
2.б.	Прекршајни налози	43.436	8.663	15.665	6.179	39.978	21.525	15.396	26.542	8.598	14.627	130.397
-	Лица по налозима	43.436	8.663	15.665	6.179	39.978	21.525	15.396	26.542	8.598	14.627	130.397
3.	Искључено возила	482	363	696	497	663	184	269	361	198	218	-
4.	Искључено возача	6.048	1.527	2.770	1.088	3.732	1.900	1.286	2.278	530	1.183	-

Проведећи планиране контролне активности из саобраћаја је **искључено 3.931 возило** (34,1% возила због техничке неисправности, 29,7% возила због истека регистрације преко мјесец дана, 4,5% због одбијања ванредног техничког прегледа, 5,7% због неправилно натовареног/обезбјеђеног терета и 25,9% возила из других разлога). Број искључених возила из саобраћаја је већи за 10% у односу на 2022. годину. На ванредни технички преглед упућено је 1.818 возила, од чега су у 186 случајева возачи одбили да иду на ванредни технички преглед. Од возила над којима је извршен

технички преглед, код 1.408 возила или 86,3% је утврђена техничка неисправност, док су 224 возила била технички исправна.

Такође, из саобраћаја су **искључена 22.342 возача** (84,1% возача због вожње под утицајем алкохола, 1,3% возача због одбијања контроле на присуство алкохола у организму, 5,7% возача због вожње прије стицања права на управљање возилом, 0,8% возача због вожње под утицајем опијата, 5,5% возача због одбијања контроле на присуство наркотика, 1,9% возача због управљања возилом за вријеме трајања забране, 0,5% возача због управљања возилом без одговарајуће категорије и 0,2% возача због осталих разлога) што је за 5,9% више у односу на 2022. годину.

Реализоване су републичке и регионалне акције, те бројне превентивне кампање са циљем повећања безбједности пјешака, бициклиста, возача и других учесника у саобраћају.

Активност јачања рада саобраћајне полиције у заједници, реализована је кроз пројекат „Школске саобраћајне патроле“ са циљем подстицања активности учесника према проблемима безбједности саобраћаја.

Поред тога, спроведено је истраживање мјерења индикатора безбједности саобраћаја у Републици Српској, радним данима и у дневним условима одвијања саобраћаја, које је показало:

- *степен употребе заштитних система (сигурносни појас)* код путничких аутомобила и доставних возила до 3,5 t је смањен. Током вожње сигурносни појас користи 69,7% возача, 69,3% сувозача и 22% путника на задњем сједишту⁶⁷. Употреба сигурносног појаса код возача тешких теретних возила износи 46,6% (2022=47,2%) и возача аутобуса 24,6% (2022=26,1%);
- повећан је проценат употребе заштитних система код дјеце до три године (2023=83% и 2022=81,9%) и код дјеце од три до 12 година (2023=19,5%, 2022=17,6%);
- *употреба мобилног телефона* током вожње је остала на приближно истом нивоу. Током вожње, мобилни телефон је користило 6,6% возача путничких возила, 14,1% возача тешких теретних возила и 10,9% возача аутобуса⁶⁸;
- повећан је проценат прекорачења ограничења брзине на скоро свим путевима у Републици Српској за категорије возила: путничка и тешка теретна возила⁶⁹.
- *Индикатор проценат конзумирања алкохола* код возача је смањен и износио је 1,3% (2022=2,7%), али и даље спада у категорију врло високе вриједности.

⁶⁷ У 2022. години сигурносни појас је користило 71,1% возача, 71,3% сувозача и 19,5% путника на задњем сједишту.

⁶⁸ У 2022. години мобилни телефон приликом вожње је користило 6,3% возача путничких возила, 13% возача тешких теретних возила и 9% возача аутобуса.

⁶⁹ Проценат прекорачења ограничења брзине путничких и доставних возила је у 2023. години износио 60,4% (2022=55,9%), тешких теретних возила 29,2% (2022=25%) и аутобуса 48,4% (2022=15,2%).

У наредном периоду неопходно је наставити са активностима:

- на унапређењу стања безбједности саобраћаја кроз појачану контролу учесника у саобраћају;
- континуираном подизању нивоа превенције (обилазак и присуство полицијских патрола на дионицама пута на којима су учестале саобраћајне незгоде са посљедицама по лица и на којима се чине прекршаји који директно угрожавају безбједност учесника у саобраћају, интервентно регулисање саобраћаја, обилазак путне мреже, сагледавање стања коловоза и саобраћајне сигнализације, обавјештавање управљача пута ради отклањања уочених недостатака и остало);
- спровођењу конкретних, циљаних и ефикасних репресивних активности;
- те планском дјеловању на узроке, а не на посљедице саобраћајних незгода.

У циљаним репресивним акцијама, квалитетном припремом и контролом на терену потребно је обезбједити максималну репресију по принципу нулте толеранције у наредном периоду.

Поређећи показатеље безбједности саобраћаја у 2023. години са просјечним вриједностима на нивоу задњих 10 и задњих пет година, може се оцијенити да је стање безбједности у саобраћају на путевима у Републици Српској задовољавајуће.

5. Остали послови полиције

У 2023. години успјешно су реализоване активности на обезбјеђењу активности различитог карактера, као што су: прослава и обиљежавање Деветог јануара – Дана Републике Српске, Дана полиције, јавног скупа обиљежавања „Дана сјећања на жртве усташког злочина – геноцида у концентрационом логору Јасеновац“, јавног скупа „Видовдан“, комеморативног скупа „Сребреница 2023“, тениског турнира „Srpska Open 2023“ и друго.

Обављене су 664 пратње вангабаритног терета, 3.322 пратње „Б“ материја и 182 пратње осталих транспорта.

Надлежне организационе јединице Министарства предузимале су мјере обезбјеђења одобреног кретања наоружања и војне опреме приликом изласка и уласка припадника војске и полиције земаља које су у саставу мисије ЕУ у БиХ.

Од затражене 1.362 асистенције, извршено је 97,1%, чиме је пружена помоћ другим органима у спровођењу њихових јавних овлашћења. Асистенције нису пружене у 40 случајева, у којима нису били испуњени законом одређени услови или због тога што други надлежни органи нису обавили претходно потребне радње.

По потреби је остваривана сарадња са оперативним центрима других безбједносних агенција у БиХ, као и са оперативним центрима земаља у окружењу.

5.1. Обезбјеђење личности и објеката

Обезбјеђење личности и објеката вршено је континуирано и у складу са пословима и задацима. По потреби је вршено и појачано обезбјеђење личности и објеката који се на основу закона, одлука Владе РС и рјешењем министра унутрашњих послова РС посебно обезбјеђују. Осим планираних активности вршено је физичко, саобраћајно и оперативно обезбјеђење других личности и делегација приликом њихових посјета Републици Српској.

Вршено је обезбјеђење објеката који се посебно обезбјеђују, као и појачано обезбјеђење објекта Народне скупштине Републике Српске за вријеме засједања сједница и других објеката у складу са конкретном безбједносном проценом и приликом посјете делегација и личности које се посебно обезбјеђују. Вршено је обезбјеђење 21 штићене личности и 30 објеката (девет објеката институција и 21 објекат у којим станују штићене личности и породице штићених личности). У складу са проценом безбједносне ситуације и конкретним догађајима, извршено је и 171 појачано обезбјеђење објеката који се посебно обезбјеђују, као и 5.683 службе обезбјеђења личности и 240 служби непосредног саобраћајног обезбјеђења.

У току 2023. године нису регистровани случајеви нарушавања интегритета штићених личности, као ни објеката који се посебно обезбјеђују.

Почасна јединица, која је попуњена са 50 полицијских службеника, у 2023. години је ангажована 54 пута у активностима као што су свечаности и почести. Обука за припаднике Почасне јединице је вршена 14 пута.

У континуитету се предузимају мјере и активности у циљу одржавања повољног стања безбједности штићених личности и објеката кроз: појачано ангажовање полицијских службеника, посједовање дугог наоружања на позицијама и у службеним возилима, интензивније вршење ПДЗ прегледа, прикупљање безбједносно-интересантних обавјештења, затим непосредним опажањем, контролом хотела, хотела и преноћишта, и кроз друге оперативне активности.

Коришћењем расположиве специјалистичке опреме и уређаја, вршена је противдиверзиона заштита објеката, возила штићених личности, сале Народне скупштине РС и других мјеста по захтјеву и указаној потреби. Извршена су укупно 3.124 противдиверзиона прегледа, од чега: 296 ПД прегледа штићених објеката по наложеним појачаним мјерама, 104 редовна ПД прегледа објеката, 1.054 ПД прегледа по захтјеву, 72 ПД прегледа напуштених објеката (на траси кретања штићених личности), 631 ПД преглед трасе кретања, 15 ПД трасе кретања, простора и објеката и 502 ПД прегледа моторних возила.

Интензивирани су контакти и сарадња у области посебног обезбјеђења са Министарством безбједности БиХ, Дирекцијом за координацију полицијских тијела БиХ, Државном агенцијом за истраге и заштиту БиХ, Граничном полицијом БиХ, Министарством унутрашњих послова ФБиХ, Полицијом Брчко Дистрикта БиХ и безбједносно-полицијским агенцијама страних држава. Континуирано су прикупљана

безбједносно-интересантна обавјештења, те је у складу са истим вршена провјера безбједносно интересантних лица.

По потреби је остваривана сарадња и двосмјерна размјена релевантних података са протоколом институција Републике Српске и шефовима кабинета штићених личности у Републици Српској, а у вези са организацијом и функционисањем мјера посебног обезбеђења.

5.2. Заштита од пожара и експлозија

На територији Републике Српске у 2023. години, регистрована су 503⁷⁰ пожара (за 34,6% мање у односу на 2022. годину), од којих се 13 пожара догодило на објектима у државној својини и 490 на објектима у приватној својини. Од укупног броја пожара (503) регистровано је 90 шумских пожара (мање за 74,3%). Највећи број шумских пожара је забиљежен на подручју ПУ Бања Лука, 57,8% од укупног броја шумских пожара.

У пожарима је смртно страдало 15 лица (више за једно лице), теже су повријеђена четири, а лакше је повријеђено 13 лица. Укупна процијењена материјална штета причињена пожарима износи 18.264.000 КМ⁷¹, што је за више од четири пута у односу на 2022. годину. Ради утврђивања узрока пожара извршено је 247 увиђаја, од којих је у 89,9% случајева утврђен узрок настанка пожара.

Од пожара са већом материјалном штетом у 2023. години, издвајамо:

- пожар на производним објектима предузећа „Мега Дрво“ ДОО Бијељина у Великој Обарској, град Бијељина, гдје је узрок пожара највјероватније кратак спој на електричној инсталацији. Материјална штета према изјави власника износи око 15 милиона КМ.
- пожар на фарми пилића, власништво ДОО „Андрић-Фарм“ Пелагићево у мјесту Трамошница, гдје узрок пожара технички квар на електроинсталацијма. Материјална штета према изјави власника износи 400.000 КМ.
- пожар на пословном објекту „Рибњак код Баније“, у мјесту Горње Липље, општина Теслић, гдје је узрок пожара кориштење неадекватно изведених и преоптерећених електричних инсталација. Материјална штета према изјави власника износи око 100.000 КМ.

Извршено је 1.176 инспекцијских прегледа по свим основама (мање за 8,1%), од чега: 124 редовна и три контролна прегледа (складишта за смјештај експлозива, продавница пиротехнике, возила за превоз опасних материја, ватрогасних јединица, те контрола примјене прописа ЗОП код привредних друштава), 947 осталих прегледа (по превентивно-техничкој заштити, на захтјев странака и друго) и 99 прегледа у вези са категоризацијом објеката.

Вршени су редовни и контролни инспекцијски прегледи производних објеката,

⁷⁰ Од укупног броја пожара, на подручју ПУ Бања Лука догодило се 212 пожара, ПУ Градишка 32, Приједор 16, Мркоњић Град 10, Добој 47, Бијељина 111, Зворник 25, Источно Сарајево 29, Фоча 11 и Требиње 10.

⁷¹ Процијењена настала материјална штета од пожара у 2022. години је износила 4.002.000 КМ.

постројења и уређаја, пословних простора, надзор промета експлозивних материја, запаљивих течности и гасова, те рада ватрогасних јединица. Издата су четири рјешења којима је наложено 19 мјера заштите од пожара (више за двије мјере).

Издато је 2.860 сагласности у складу са Законом о заштити од пожара и Законом о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова (мање за 19,5%) од којих: 1.912 сагласности на мјере и нормативе заштите од пожара предвиђене у инвестиционо-техничкој документацији за грађење објеката; 884 за мјере и нормативе заштите од пожара предвиђене у инвестиционо-техничкој документацији за употребу објеката; 26 за план и програм стручног оспособљавања и усавршавања ватрогасаца, 31 за локацију објеката и постројења за запаљиве течности и гасове, те седам осталих сагласности.

Издато је 1.748 одобрења из области промета експлозивних материја и запаљивих течности и гасова (3,9% више), од чега седам за трговински промет експлозивних материја; 270 за набавку експлозивних материја, 1.155 за превоз експлозивних материја у унутрашњем саобраћају, 263 за превоз експлозивних материја преко границе или територије Републике Српске, те 53 друга одобрења у складу са надлежностима.

Дато је 259 стручних мишљења, реализована су 192 стручна испита у области заштите од пожара и издато је 1.978 увјерења о пожарима и експлозијама за раднике који обављају превоз опасних материја и раде на пословима заштите од пожара, те за професионалне ватрогасце и друге.

5.3. Мигранти

Директор полиције Републике Српске је предсједавајући Координационог тијела за праћење кретања илегалних миграната преко територије Републике Српске. Поред директора полиције, Координационо тијело чине: представници Управе полиције, Управе за борбу против тероризма и екстремизма, полицијских управа, Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства управе и локалне самоуправе, Министарства финансија, Републичког секретаријата за расељена лица и миграције, Републичке управе цивилне заштите, Црвеног крста Републике Српске, Савеза општина и градова Републике Српске и локалних заједница. Задатак Координационог тијела је да оперативно спроводи активности с циљем праћења улазака, задржавања, кретања миграната и њиховог што бржег проласка кроз Републику Српску. Сви закључци које је донијело Координационо тијело су реализовани, а у току је реализација закључака чије спровођење захтјева континуитет. О свом раду Координационо тијело за праћење кретања илегалних миграната преко територије Републике Српске редовно извјештава Владу Републике Српске.

У складу са потписаним Споразумом о пружању помоћи и оперативној сарадњи у надзору границе од 28.06.2018. године, полиција Републике Српске је пружала помоћ Граничној полицији БиХ у заштити источне границе од илегалног преласка границе, ангажовањем полицијских службеника Министарства. Током 2023. године континуирано је ангажовано 40 полицијских службеника Министарства.

У складу са процјеном и својим капацитетима, полиција Републике Српске проводила је појачане активности на праћењу уласка и проналаску илегалних миграната и њиховој предаји надлежним органима са нивоа БиХ⁷² или, уколико посједују потврду о израженој намјери подношења захтјева за азил, тада се упућују у смјеру који је наведен у потврди.

Полицијски службеници су на територији Републике Српске пронашли и евидентирали 1.078 лица – миграната⁷³ који су илегално прешли границу БиХ, што је за 77,2% мање у односу на 2022. годину.

Највећи број пронађених и контролисаних миграната евидентиран је у септембру (168) и октобру (147), а најмањи у априлу (28) и мају (37).

Од укупног броја пронађених и контролисаних миграната највећи број их је поријеклом из Авганистана (503), Марока (115), Пакистана (76), Сирије (48), Ирака (28), Ирана (26), Алжира (7), Либије (2), осталих држава Блиског Истока (105), других држава (159). Поред тога, за девет миграната (0,83%) није утврђен идентитет и земља поријекла.

Према мјесту проналаска миграната, односно подручја које покривају полицијске управе, највише миграната или 25,8% је пронађено на подручју ПУ Зворник, затим ПУ Градишка (15,8%), ПУ Приједор (13,5%), ПУ Добој (12,7%), ПУ Бања Лука (11,6%), ПУ Фоча (8,1%), ПУ Бијељина (7,5%), ПУ Источно Сарајево (3,6%), док је најмањи број миграната пронађен на територији ПУ Требиње (1,2%) и ПУ Мркоњић Град (0,19%).

Према полу миграната, око 92,7% су мушкарци. Од укупног броја миграната евидентирано је 1,4% дјеце до 7 година и 4,36% дјеце од 7 до 18 година.

Од укупног броја миграната, њих 67,17% са собом није посједовало никакву документацију. Поријекло миграната је у највећем броју случајева евидентирано на основу њихових изјава.

Министарство унутрашњих послова Републике Српске поднијело је 11 извјештаја Тужилаштву БиХ због извршених 13 КД Кријумчарење лица (члан 189. КЗ БиХ) против 16 лица која су кријумчарила 78 миграната. Поред тога извршена су и два КД Организовање групе или удружења за извршење КД Кријумчарење лица, за која су Тужилаштву БиХ поднесена два извјештаја (један против три лица због кријумчарења три мигранта и други против више лица због кријумчарења до сада идентификованих 15 миграната).

Четири мигранта из Авганистана су на подручју општине Чајниче изазвала пожар на штали, која је у потпуности изгорјела. Лица су лишена слободе и уз извјештај о почињеном КД Оштећење и одузимање туђе ствари предата у надлежност ОЈТ Требиње.

Нису евидентирани прекршаји које су починили мигранти.

⁷² Мигранти се упућују Служби за послове са странцима БиХ уколико буду пронађени на удаљености већој од 10 km од граничне линије или Граничној полицији БиХ уколико буду пронађени у граничном појасу ширине до 10 km.

⁷³ Статистички подаци у вези са мигрантима су преузети из базе „Аналитички извјештаји“.

Три идентификована лица из Братунца су над једним мигрантом извршила КД Разбојништво. ПУ Зворник је доставио Извјештај ОЈТ Бијељина, против три лица због почињеног КД Разбојништво.

Константно пратећи кретање криминалитета и стање безбједности на подручју Републике Српске, БиХ и земаља у окружењу, уочено је прегруписивање организованих криминалних група и структура из области трговине наркотицима ка транспорту и кријумчарењу миграната ка земљама Европске уније са простора БиХ, из два основна разлога - мање законом предвиђене санкције и већа могућност стицања материјалне користи.

Како би се адекватно одговорило на овај ризик, новим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у МУП РС, у оквиру Управе за организовани и тешки криминалитет, систематизована је организациона јединица која ће се бавити спречавањем, откривањем и расвјетљавањем кривичних дјела трговине и кријумчарења људи.

Представници Министарства су присуствовали Регионалној министарској конференцији „Sarajevo Migration Dialogue 3“. Поред тога, 50 полицијских службеника је похађало једнодневне радионице на тему сузбијања и спречавања илегалних миграција, које су подржале међународне организације (UNHCR, UNICEF, UNDSS, IOM, OSCE) и Служба за послове са странцима.

Министарство је учествовало у изради Стратегије у области миграција и азила и Акционог плана за период 2021-2025. године у БиХ, о чему је редовно извјештавана Влада Републике Српске. Савјет министара БиХ је 07.12.2022. године усвојио Стратегију, а у наредном периоду је планирано разматрање Акционог плана.

У оквиру ИОМ⁷⁴ реализује се пројекат „Унапређење помоћи мигрантима и тражиоцима азила и подршка локалним заједницама у Републици Српској“, с циљем утврђивања броја и локација миграната који бораве изван прихватних центара.

На територији Републике Српске функционише пет мобилних тимова Црвеног крста Републике Српске, који имају по три до четири члана, а често се у рад укључују и волонтери Црвеног крста. Мобилни тимови мигрантима пружају медицинску и психолошку прву помоћ, услуге пуњења мобилних телефона, помоћ у прехранбеним, непрехранбеним и хигијенским артиклима, те дијеле летке и упозорења на опасност од мина.

⁷⁴ Интернационална организација за миграције.

III - ОСТАЛИ УНУТРАШЊИ ПОСЛОВИ

1. Информатички послови и комуникације

У области развоја информационих система у току 2023. године, припадницима Министарства је путем Портала МУП РС било доступно 70 електронских евиденција а развијено је и имплементирано пет нових електронских евиденција и девет апликација.

Развијена је и имплементирана апликација „*еСН фотографије*“, која служи за складиштење дигиталних података фото-документација саобраћајних незгода у свим полицијским станицама за безбједност саобраћаја. Развијен је апликативни модул за службенике који врше послове припреме штампе и израде фотографија. Овим системом је омогућен ефикасан преглед и филтрирање фотодокументације коју је потребно изградити, као и сигурно складиштење фотодокументације на мрежне сервере (НАС).

У складу са Упутством о вођењу депозита развијена је апликација за евиденцију предмета у депозиту. Реализоване су обуке за 19 службеника за депозит и 11 администратора за пружање техничке подршке корисницима апликације.

Унапријеђена је апликација о евиденцији безбједносно-интересантних лица у склопу апликације криминалистичко-обавјештајни извјештаји и извршено је ажурирање старих података, као и унос активних података.

Кроз Пројекат Електронски идентификациони документ за припаднике Министарства⁷⁵, самостално су развијене софтверске компоненте: систем за управљање производњом картица, Апликација за електронску персонализацију на удаљеним локацијама и Веб апликација за администрацију картица.

Електронске службене легитимације за полицијске службенике и идентификациони документи за државне службенике и намјештенике у МУП-у РС, поред основне функције за визуелну идентификацију, користе се и за дигитално представљање и потписивање унутар Министарства. Усвојена су неопходна документа у складу са Законом о електронском потпису Републике Српске, као и Уредба о службеној полицијској легитимацији и полицијској значки и Правилник о идентификационом документу државног службеника и намјештеника Министарства унутрашњих послова. Произведене су 7.642 електронске идентификационе картице. На свакој службеној легитимацији и идентификационом документу уписана су два електронска сертификата: за аутентификацију службеника и за дигитално потписивање.

Реализацијом овог пројекта Министарство унутрашњих послова је стекло потребно искуство за квалитетну реализацију пројекта електронске Управе Републике Српске, који је један од кључних пројеката у процесу реформе јавне управе и европских интеграција.

Развијено је апликативно рјешење Преглед забрана управљања моторним возилом – иностране возачке дозволе, које обухвата преглед и унос изречених мјера забране управљања моторним возилом за возаче са иностраном возачком дозволом.

⁷⁵ Опрема за овај Пројекат је набађена путем фонда IPA 2015.

У сарадњи са Министарством управе и локалне самоуправе Републике Српске, имплементиран је сервис за аутоматску провјеру података у матичним књигама у процесу издавања личних документа, чиме је убрзан процес издавања документа грађанима Републике Српске, што ће убрзати процес издавања документа и у наредној години, када већини грађана истичу рокови важења личне карте и возачке дозволе.

Извршена је дорада интернет презентације Министарства са увођењем нове опције прегледа информација и документације везане за полицијско образовање. Формиране су странице за Полицијску академију, Средњу школу унутрашњих послова и Стручне обуке, чиме су подаци везани за полицијско образовање обједињени и презентовани на званичном интернет сајту Министарства.

Извршена је анализа и дорада апликације Селекција кандидата са израдом модула за евиденцију података о кандидатима, документацији и бодовању успјешности кандидата за упис у Средњу школу унутрашњих послова.

У вези са информационо-комуникационим системима, реализовано је сљедеће:

- На основу пројекта адаптације сервер сале у МУП у сједишту завршени су архитектонско-грађевински радови на примарном Data центру МУП-а. Слједи адаптација и набавка опреме, система за хлађење, стабилног система за гашење пожара, модуларног УПС система и рек ормара са пратећом опремом.
- Извршено је подешавање радне станице и приступа е-mail серверу Заједничке контакт тачке у Одјељењу за полицијску сарадњу са Интерполом, Еурополом и Селеком.

Техничка подршка 24/7 (Help Desk) МУП-а у сједишту је извршила 4.106 интервенција по позиву корисника. Сервисирано је 390 рачунара, извршено је 218 инсталација корисничких програма, 894 интервенције на штампачима и скенерима, као и 1.224 интервенције помоћи кориснику.

Вршено је администрирање и надзор услуге VAS SMS сервиса, којом је омогућено грађанима да слањем SMS поруке одговарајућег садржаја провјере статус у поступку рјешавања захтјева за издавање личних документа, као и да могу провјерити да ли имају неплаћене новчане казне. Послато је 34.365 порука путем VAS SMS и 2.096 Broadcast PRO сервис, односно обавјештења која су референти на локацијама за издавање документа слали грађанима по различитом основу.

Између МУП РС и компаније „М:tel“ а.д. Бања Лука, склопљен је Уговор о јавној набавци услуге повезивања организационих јединица МУП-а РС и стационарних радара телекомуникационим водовима у регионалну рачунарску мрежу путем нове IP/MPLS оптичке рачунарске мреже за 101 организациону јединицу МУП РС и 118 локација стационарних радара.

Обновљена је лиценца за FortiClient EMS софтвер који се користи за успостављање VPN IPsec конекције са мобилних радних станица (лаптоп, таблет,

телефон, рачунар) преко GPRS-а и менаџмент конектованих уређаја. Овим софтвером је повећана безбједност приступа информационом систему Министарства са мобилних уређаја.

Имплементацијом *лог менаџмент система* на нивоу интранет окружења кроз Open Source рјешење Graylog, омогућено је праћење доступности ИКТ система, уочавање могућих аномалија и низ неправилности у функционисању ИКТ система МУП.

У оквиру послова *радиокомуникације и техничких система* највише активности се реализовало у области система за снимање и надзор како јавних мјеста, тако и у објектима Министарства. Систем за снимање и надзор јавних мјеста у локалним заједницама по концепту „Безбједан град“ је покренут у 55 општина и градова. Инсталиране су 1.463 камере, од којих је 191 ANPR.

У области радиокомуникација, вршена је редовна администрација на 60 стационарних радио репетитора, 10 мобилних радио репетитора, 244 фиксних (167 аналогних, 77 дигиталних), 349 мобилних (179 аналогних, 170 дигиталних) и 1.895 ручних радио станица (1.234 аналогних, 661 дигиталних) чиме је омогућено обављање редовних радних задатака свих организационих јединица МУП у сједишту.

У складу са Планом набавки МУП РС за 2023. годину покренута је набавка нове телефонске централе за објект МУП-а у сједишту на адреси Булевар Десанке Максимовић број 4.

Министарство је обезбјеђивало радио везе приликом одржавања „Дана Републике 9. јануар 2023“, тениског турнира „Srpska Open 2023“, манифестације „Viva Run& More Weekend Festival“, показне вјежбе САЈ-а, јавног скупа обиљежавања „Дана сјећања на жртве усташког злочина – геноцида у концентрационом логору Јасеновац“, јавног скупа „Видовдан“, комеморативног скупа „Сребреница 2023“.

2. Нормативни и управно-правни послови

2.1. Нормативни послови

У 2023. години, у области нормативних послова израђен је Закон о измјенама и допунама Закона о полицији и унутрашњим пословима („Службени гласник Републике Српске“, број 55/23) и 36 подзаконских аката, од чега 16 правилника и једна исправка правилника, једна уредба, 12 упутстава, два статута, два наставна плана и програма и једна стандардна оперативна процедура. Урађено је и седам изјава о усклађености прописа са правном тековином ЕУ и праксом и стандардима Савјета Европе.

Такође, урађено је низ аката који се односе на: давање мишљења по разним основама (на нацрте, приједлоге закона и правилника, тумачење одредби закона и правилника, како из надлежности МУП РС, тако и на нивоу БиХ), одлуке, позиве, анализе, информације, извјештаје, образложења, као и ажурирање регистра одобрења и интранет портала и Web странице МУП Републике Српске у дијелу који се односи на

законске и подзаконске акте. С тим у вези издвајамо мишљење на приједлог законодавног и регулаторног оквира за деактивацију малог и лаког наоружања (SALW), мишљење на измјене и допуне Закона о странцима, мишљење на Нацрт Радног договора између БиХ и Европске уније о оперативним активностима које спроводи Агенција за европску граничну и обалну стражу у БиХ, мишљење на нацрт Закона о судовима БиХ, мишљење на Нацрт правилника о регистровању возила, мишљење на Приједлог измјена и допуна Закона о омбудсмену БиХ, те мишљење на Нацрт закона о заштити од насиља у породици и насиља према женама. Поред тога издвајамо и одговор Уставном суду Републике Српске на иницијативу за оцјену уставности одредби Закона о оружју и муницији, одговор Суду БиХ на апелацију у предмету везано за приступ информацијама, одговор Окружном суду у предмету везано за приступ информацијама, као и одлуку Уставног суда Републике Српске на оцјену уставности Закона о допуни Закона о полицији и унутрашњим пословима у корист Министарства унутрашњих послова.

Поред наведеног, истичемо и учествовање у раду радних група: за хармонизацију прописа о оружју и муницији међусобно и са правном стечевином ЕУ, и за успостављање система за размјену података о путницима, које су формиране Одлуком Савјета министара БиХ.

2.2. Управно-правни послови и послови надзора

У области управно-правног рјешавања у извјештајном периоду урађено је 230 другостепених рјешења по жалби⁷⁶, 242 првостепене одлуке, 20 приједлога првостепених одговора и мишљења датих по захтјеву Службе министра, а поводом захтјева странака за приступ информацијама и пет овлашћења.

Судови су доставили 27 одлука када је пред истим остваривана судска заштита незадовољних странака, и то: 24 одлуке окружних судова (14 у корист Министарства и 10 у корист странака), једна одлука Врховног суда РС у корист Министарства и једна одлука Суда БиХ у корист Министарства.

Министарство цивилних послова БиХ је у корист Министарства донијело једну одлуку по жалби странака изјављених против другостепених рјешења.

Из области управно-правних унутрашњих послова, који се обављају у полицијским управама и полицијским станицама, у 2023. години спроведена су 885.082 поступака, што је за 11,2% више у односу на 2022. годину, а на шта је утицало повећање поднесених захтјева за издавање личних карата за 60%.

У области регистрације моторних возила повећан је број регистрованих возила свих категорија, тако је регистрација трактора повећана за 10,5%, мопеда, мотоцикала, трицикла, четвороцикла за 9,8%, прикључних возила за 8,2%, радних машина за 6,4%, теретних возила за 3,1%, и путничких возила за 2,8%.

⁷⁶ Од тога је 90 поништених првостепених рјешења, 137 рјешења којима се жалба одбија, два рјешења којима се првостепено рјешење укида и једно рјешење којим се жалба усваја због ћутања управе.

Табела 43. Упоредни преглед структуре спроведених управно-правних послова у 2023/2022.

Рбр	Опис	2023.	2022.	%
1.	Број поднесених захтјева за издавање личних карата	122.973	76.848	60,0
2.	Број пријава пребивалишта	30.926	33.635	-8,1
2.а	Број одјава пребивалишта	9.114	9.062	0,6
3.	Број пријава боравишта	366	432	-15,3
4.	Број издатих путних исправа	103.159	93.396	10,5
4а.	Број издатих путних исправа по хитном поступку	9.446	8.380	12,7
5.	Број одређених ЈМБ	15.050	15.466	-2,7
6.	Број издатих одобрења за набавку оружја	4.009	3.933	1,9
7.	Број издатих одобрења за набавку муниције	14	20	-30,0
8.	Број издатих оружних листова	4.893	4.765	2,7
9.	Број издатих дозвола за ношење оружја за личну безбједност	266	278	-4,3
10.	Број издатих одобрења за држање оружја	40	36	11,1
11.	Број издатих одобрења за промет оружја, дијелова за оружје и муницију	102	101	1,0
12.	Број издатих одобрења за обављање послова поправке и преправке оружја	-	1	-
13.	Број издатих овлашћења за обављање послова физичког обезбјеђења	180	220	-18,2
14.	Број издатих овлашћења за обављање послова техничког обезбјеђења	6	14	-57,1
15.	Број издатих легитимација припадника обезбјеђења	364	265	37,4
16.	Број издатих овлашћења за обављање детективских послова	-	-	-
17.	Број издатих овлашћења за обављање дјелатности за обезбјеђење лица и имовине	55	3	xxx
18.	Број издатих возачких дозвола	84.800	64.404	31,7
19.	Број уписаних заштитних мјера забране управљања моторним возилима	27.700	27.479	0,8
20.	Број регистрованих моторних возила по категоријама	489.444	474.288	3,2
20.а	први пут	30.135	26.496	13,7
20.б	продужена регистрација	378.267	375.917	0,6
20.в	привремена регистрација	66	105	-37,1
20.г	поновна пријава возила	76.114	67.352	13,0
20.1.	Категорија Л-мопеди, мотоцикли, трицикли, четвороцикли	9.804	8.930	9,8
20.1.а	први пут	1.986	1.874	6,0
20.1.б	продужена регистрација	4.539	4.388	3,4
20.1.в	привремена регистрација	6	3	100
20.1.г	поновна пријава возила	3.273	2.665	22,8
20.2.1	Категорија М1- путнички аутомобил	408.665	397.703	2,8
20.2.1.а	први пут	23.366	20.212	15,6
20.2.1.б	продужена регистрација	321.863	320.815	0,3
20.2.1.в	привремена регистрација	12	29	-58,6
20.2.1.г	поновна пријава возила	63.424	56.647	12,0
20.2.2.	Категорија М2 и М3- аутобус	1.578	1.573	0,3
20.2.2.а	први пут	115	95	21,1
20.2.2.б	продужена регистрација	1.232	1.248	-1,3
20.2.2.в	привремена регистрација	8	-	-
20.2.2.г	поновна пријава возила	223	230	-3,0
20.3.	Категорија Н- теретна возила	43.582	42.291	3,1
20.3.а	први пут	2.545	2.286	11,3
20.3.б	продужена регистрација	35.026	34.664	1,0

20.3.в	привремена регистрација	22	19	15,8
20.3.г	поновна пријава возила	5.989	5.322	12,5
20.4.	Категорија О - прикључна возила	20.953	19.373	8,2
20.4.а	први пут	2.123	2.029	4,6
20.4.б	продужена регистрација	15.607	14.802	5,4
20.4.в	привремена регистрација	18	54	-66,7
20.4.г	поновна пријава возила	3.205	2.488	28,8
20.5.	Трактори	4.377	3.962	10,5
20.6.	Радна машина	485	456	6,4
20.7.	Потврде о власништву возила	44.140	37.145	18,8
20.8.	Потврде о регистрацији возила	128.057	113.883	12,4
20.9.	Стикер наљепница	372.869	338.772	10,1
20.10.	Пробне таблице	3.936	3.585	9,8
21.	Знакови приступачности лицима са инвалидитетом	735	711	3,4

Током 2023. године извршено је 46 редовних прегледа у области управно - правних послова (регистрације возила, издавања возачких дозвола, издавања личних карата, пријаве пребивалишта и боравишта, одређивања јединственог матичног броја, издавања путних исправа, регистрације оружја, канцеларијског пословања писарница и архива) и исто толико контролних прегледа извршења наложених мјера по уоченим недостацима у редовним прегледима.

Поред тога, извршен је и један ванредни инструктивно – контролни преглед.

Извршеним инструктивним надзорима – редовним прегледима, утврђено је да је стање у примјени прописа и поступку издавања личних докумената у организационим јединицама Министарства у којима је вршен надзор, задовољавајуће, као и претходних година.

Наложено је 14 мјера у области регистрације возила и возачких дозвола, области личних карата, области путних исправа, те у области оружја, док за послове у области пребивалишта, боравишта и ЈМБ и области канцеларијског пословања, писарнице и архиве, нису наложене мјере.

3. Материјално-финансијски и имовински послови

Финансирање личних примања запослених, набавке роба и услуга, издатака за нефинансијску имовину и осталих издатака Министарства унутрашњих послова у 2023. години извршено је путем три фонда (01, 02 и 03) и из резервисаних средстава из Јавних инвестиција Републике Српске.

На фонду 01 (редован буџет), Одлуком о усвајању ребаланса буџета Републике Српске за 2023. годину Министарству унутрашњих послова одобрен је буџет од 276.844.900 КМ⁷⁷. Поред наведеног буџета, за набавку опреме, у току године из буџетских резерви Министарства финансија и реалокацијом средстава са позиције буџета Предсједника Републике Српске обезбјеђено је укупно 955.000 КМ. Расположиви

⁷⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број: 99/23.

годишњи буџет је износио 275.042.789 КМ, што је мање за 2.757.111 КМ, у односу на свеукупно одобрени буџет.

Извршење буџета Министарства унутрашњих послова за 2023. годину износи 275.035.201 КМ, док су настале обавезе према радницима и добављачима у 2023. години, за које није било расположивих средстава евидентиране на обрачунским расходима у укупном износу од 5.759.792 КМ.

Расходи за бруто плате у Министарству за 2023. годину, за просјечан број запослених од 7.134, износе 230.709.155 КМ и већи су за 8,3 % у односу на бруто плате из претходне године.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених (накнаде за превоз на посао и са посла, дневнице у земљи и иностранству, јубиларне награде, расходи за отпремнине и једнократне помоћи за рођење дјетета, болести, помоћи у случају смрти, накнаде по одлуци и накнаде синдикалним повјереницима) укупно износе 13.209.855 КМ. Због недостатка расположивих средстава, укалкулисане обавезе по основу јубиларних награда за запослене, за мјесец новембар и децембар 2023. године износе 1.086.550 КМ, које су обрачунате у складу са Посебним колективним уговором за запослене у МУП РС.

Расходи за пензиони допринос за добровољно пензионо осигурање запослених на терет послодавца износе 987.180 КМ.

Расходи по основу коришћења роба и услуга износе укупно 17.086.816 КМ. Односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, утрошка режијског материјала, материјала за посебне намјене (храна, лабораторијски материјал, материјал за потребе полиције), услуге одржавања зграда, опреме и возила, расходи по основу путовања и смјештаја (гориво и смјештај), стручне услуге (услуге осигурања, информисања, медија) услуге одржавања јавних површина, расходи по основу стручног усавршавања и оспособљавања запослених, расходи за бруто накнаде по основу уговора о дјелу, трошкове репрезентације, доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида и друго. Наведени трошкови највећим дјелом се односе на трошкове енергије, гријања, горива, поштанских услуга, одржавање возила, набавке хране и канцеларијског материјала. Поред наведених расхода, а због недостатка расположивих буџетских средстава, укалкулисане су обавезе настале по основу коришћења роба и услуга и евидентиране на обрачунским расходима у укупном износу од 4.673.242 КМ.

Текући грантови за оперативне намјене у Министарству су реализовани у износу 27.250 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину износе укупно 11.879.646 КМ, а структуру истих чине: издаци за изградњу објеката износ од 2.167.067 КМ (улагање у Центар за обуку у Залужанима (485.324 КМ), улагање у објекат за ПУ Источно Сарајево у Палама (1.390.395 КМ), улагање у објекат за Жандармерију у ПУ Требиње (286.376 КМ) и за кућицу за псе у ПУ Фоча (4.972 КМ), издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију објеката износ од 621.580 КМ (за опремање ДАТА центра (336.896 КМ), за изградњу

плочастих пропуста у Центру за обуку (146.250 КМ), за реконструкцију гријања у ПУ Фоча (40.950 КМ) а за санацију објеката у ПС Петрово, ПУ Бања Лука, ПУ Приједор и ПУ Мркоњић Град и санација споменика износ од 97.484 КМ) и за набавку опреме износ од 7.251.276 КМ (за набавку полицијских специјалних возила „ВИХОР“ и путничких возила (1.855.168 КМ), специјалне опреме (185.503 КМ) а рачунарске опреме, комуникационе опреме, камера, канцеларијског намјештаја и остале опреме (298.193 КМ), за отплату рата за радаре (2.398.500 КМ), за набавку хеликоптера (824.619 КМ), резервација средстава за уговорену набавку опреме у укупном износу од 1.293.350 КМ) и за набавку материјала, робе и ситног инвентара износ од 1.339.723 КМ, од тог износа 327.600 КМ је резервисано за набавку одјеће за запослене на издавању личних докумената. Због недостатка расположивих буџетских средстава, укалкулисане обавезе по основу издатих фактура за изградњу објекта ПУ Источно Сарајево, у Палама износе 467.470 КМ.

Такође, из објективних разлога продужена је резервација средстава из буџета 2022. године у износу од 2.553.671 КМ, за измирење обавеза по основу ПДВ-а за набавку трећег хеликоптера.

Издаци за отплату дугова износе 1.815.559 КМ, а односе се на издатке за изнајмљена возила путем оперативног лизинга. Уговором из 2019. године, Министарство унутрашњих послова је преузело у закуп 102 возила (ШКОДЕ), на период од четири године и реализација је трајала до октобра 2023. године. Од новембра 2023. године, закуп возила на лизинг је продужен на период од 36 мјесеци. У току године, путем оперативног лизинга извршена је набавка још 75 возила (50 путничких возила на период од 48 мјесеци и 25 путничких возила на период од 54 мјесеца).

Остали издаци у износу од 104.669 КМ, односе се на издатке по основу пореза на додату вриједност (настали фактурисањем купцима).

Резервисана средства из јавних улагања у износу од 4.282.510 КМ намјенски су утрошена у току 2023. године, за следеће пројекте: за изградњу и опремање новог објекта Полицијске академије у Бања Луци од 1.288.544 КМ, изградњу хангара за смјештај хеликоптера у Центру за обуку од 1.857.671 КМ, адаптацију и санацију хангара за чување депозита у Центру за обуку од 53.394 КМ, за изградњу објекта за потребе ПУ Источно Сарајево од 1.000.000 КМ и за изградњу објекта за САЈ и за изградњу паркинга у Центру за обуку од 82.901 КМ.

План набавки Министарства за 2023. годину донесен је и објављен на порталу Министарства, на начин и у року прописаном Законом о јавним набавкама. У извјештајном периоду укупно је проведено 268 поступака, од тога, 38 отворених поступака, 58 конкурентских захтјева, 166 директних споразума (до вриједности од 6.000 КМ) и шест преговарачких поступака без објаве обавјештења. Уговорено је 15.213.096 КМ са ПДВ-ом.

У извјештајном периоду, извршена је набавка 75 возила путем оперативног лизинга, извршен је технички пријем и прибављена је употребна дозвола за објекат интерната за Полицијску академију укупне вриједности од око 13.000.000 КМ, завршени су радови и извршена је примопредаја радова на извођењу реконструкције и адаптације

објекта за Управу за полицијску обуку у вриједности од 1.200.000 КМ, завршени су радови на изградњи 1. фазе хангара за хеликоптере, уговорене вриједности од 1.913.187 КМ. Закључен је уговор о набавци радова на изградњи плочастих пропуста у Центру за обуку, вриједности од 125.000 КМ. Предвиђеном динамиком у току је извршење уговора о извођењу радова на изградњи ПУ Источно Сарајево у Палама, уговорене вриједности од 9.802.480 КМ. У завршној фази су радови на 1. фази изградње објекта жандармерије у ПУ Требиње, вриједности од 400.000 КМ. Окончани су поступци набавке униформе уговорене вриједности од 11.306.326 КМ, те је у цијелости извршена испорука појединих дијелова редовне и свих посебних униформи полицијских службеника. У току је завршна фаза реализације пројекта постављања и пуштања у рад цјелокупног система 100 испоручених стационарних радара на подручју Републике Српске и 10 мобилних радара са пратећом опремом.

Све набавке у извјештајном периоду, проведене су у складу са Планом набавки Министарства и измјенама плана набавки за 2023. годину, у оквирима средстава обезбјеђених буџетом за текућу годину и одговарајућим одлукама Владе Републике Српске.

На фонду 02 (Фонд прихода по посебним прописима) планирани расходи и издаци износе 1.346.300 КМ а извршење истих је 627.484 КМ, од тога износ од 134.232 КМ се односи на исплаћене накнаде интерним и екстерним предавачима о посљедицама које произилазе из непоштовања или непознавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима, по ЗОБС-у, затим издатак од 228.416 КМ, за набавку опреме за потребе Јединице за форензику Криминалистичко техничког центра и износ од 264.836 КМ, за уградњу система за гријање и хлађење у ПУ Градишка, за санацију простора за депозит и трафо станице у Центру за обуку. Остварени приходи од 383.470 КМ односе се на уплате позваних возача по ЗОБС-у а од продаје секундарне сировине приход од 15.532 КМ.

На Фонду 03 (Фонд грантова) утрошена су средства у износу од 47.967 КМ, за набавку лиценци за коришћење рачунарске опреме и средства у износу од 52.042 КМ, за набавку рачунарске опреме, што укупно износи 100.008 КМ.

Остварени приходи у вриједности од 29.622.627 КМ, уплаћени на Рачун јавних прихода Републике Српске, највећим дијелом чине приходи од издавања прекршајних налога (20.126.000 КМ). Остали приходи од 9.496.627 КМ, чине приходи од издавања путних исправа, возачких дозвола, регистарских таблица, противпожарне сагласности, оружног листа, услуге пратњи и обезбјеђења новца и друго.

4. Образовање, стручно оспособљавање и усавршавање кадрова

Активности из области образовања су реализоване кроз извођење основних полицијских и специјалистичких обука, те других обука припадника Министарства, стручног оспособљавања и усавршавања кадрова за рад у Министарству, као и у другим полицијским агенцијама.

Ове активности у Министарству се реализују у Центру за обуку и у Управи за полицијску обуку у оквиру које се налази Јединица за полицијску обуку - Полицијска академија и Јединица за стручну обуку.

Активности из области образовања су реализоване кроз извођење основних полицијских, специјалистичких и других обука, стручног оспособљавања и усавршавања кадрова за рад у Министарству, као и у другим полицијским агенцијама.

Са циљем дугорочног рјешавања питања људских ресурса у Министарству унутрашњих послова, Влада РС је на сједници одржаној у марту 2023. године, донијела Одлуку о оснивању Средње школе унутрашњих послова, након чега су донијети потребни законски и подзаконски акти како би Средња школа почела са радом.

Подсјећања ради, Средња школа унутрашњих послова, формирана је први пут 1992. године и радила је до 2001. године, када је промовисана VIII класа. У наведеном периоду, ову школу је завршило 1.139 полицајаца.

У школску 2023/2024 годину, у трећи разред Средње школе унутрашњих послова уписано је 186 ученика из свих дијелова Републике Српске. Дана 01.09.2023. године, почела је реализација наставе за ученике IX класе Средње школе унутрашњих послова.

Ученици Средње школе су учествовали и на свечаном дефилеу посвећеном Дану Републике Српске.

Напомињемо да је XXIV класа Полицијске академије (176 кадета) и X класа кадета за припаднике САЈ (7 кадета) окончала обуку и промовисана је 21.07.2023. године, док су припадници XXV класе (252) и XI класе за САЈ (10), 08.11.2023. године завршили полицијску обуку и потом упућени на приправнички стаж у полицијске управе.

У току 2023. године извршена је селекција кадета за XXVI класу Полицијске академије, коју је успјешно окончао 300 кандидата.

Током новембра протекле године полицијску обуку за припаднике САЈ (XI класа), успјешно је окончао 10 кадета.

Јединица за стручну обуку је за 538 припадника МУП-а РС реализовала 33 обуке стручног усавршавања. Реализовано је 26 специјалистичких обука, коју је похађало 945 полазника. Организовано је 28 курсева, семинара и других облика стручног усавршавања. Напомињемо да је реализована полицијска обука и за 95 студената Факултета безбједносних наука.

Министарство је обезбиједило прихват и смјештај за полазнике 25. и 26. класе Полицијске академије, те X и XI класе Полицијске академије за припаднике САЈ, као и за полазнике семинара и курсева.

У Центру за обуку МУП-а РС, 811 полазника је обучено кроз 35 реализованих основних, напредних и специјалистичких обука: „Обуке за полицијске службенике Специјалне антитерористичке јединице“, „Контрола маса“, „Топографија“, „Обука за полицајце-коњанике“, „Употреба алпинистичке опреме“, „Тактичко-ватрена обука“,

„Снајперска обука“, „Обука за полицијске службенике јединица Жандармерије“, „Обуке за обезбјеђење штићене личности“, „Обука за млађег рониоца“, те обуке у правилном руковању и гађању аутоматским оружјем и пиштољем.

ЗАКЉУЧАК

Министарство унутрашњих послова Републике Српске је у 2023. години, успјешно реализовало послове и задатке из своје надлежности. **Стање безбједности у областима криминалитета, саобраћаја и јавног реда и мира је задовољавајуће.**

Анализирајући задњих пет година, у области криминалитета задржан је тренд пада стопе криминалитета (2019=650, 2023=602) и тренд повећања укупне расвијетљености кривичних дјела (2019=84%, 2023=90,3%), као и расвијетљености кривичних дјела која су починила непозната лица (2019=67%, 2023=74,1%). Стопа кривичних дјела је у 2023. години (602) је испод петогодишњег просјека (611).

У 2023. години је сачињен 16.741 крим-обавјештајни извјештај, са различитим степеном поузданости извора и информација. На основу крим-обавјештајних информација које су стручна лица процијенила као квалитетне, откривено је 866 КД и 940 починилаца. Приликом обављања редовних службених задатака, полицијски службеници су затекли на лицу мјеста 186 лица у вршењу 165 КД.

Надлежним тужилаштвима поднесено је 5.955 извјештаја због основа сумње да су почињена 7.042 КД и 4.360 извјештаја о предузетим мјерама и радњама. Причињена материјална штета настала извршењем свих кривичних дјела у 2023. години је износила око 29,9 милиона КМ, што је за око 9 милиона КМ мање у односу на 2022. годину.

Забилежено је **повећање криминалитета** за 3,1%, на које су утицала кривична дјела која је својим радом открила полиција (КД привредног криминалитета су повећана за 12,2%, КД у вези са злоупотребама опојних дрога за 26,3%, КД високотехнолошког криминалитета за 23,9%). Поред тога, реализованим превентивним активностима, смањен је укупан број кривичних дјела која су починила непозната лица (за 7,2%), а у исто вријеме је ефикасним радом повећана њихова расвијетљеност за око 3%.

Евидентирано је 211 малољетних делинквената⁷⁸ који су извршили укупно 177 кривичних дјела. Број малољетних починилаца је већи за 31,1%.

Од укупног броја евидентираних кривичних дјела, 82,3% чине кривична дјела **општег криминалитета**, којих је у односу на 2022. годину више за 0,8%. На њихов пораст је утицало повећање откривених КД против сексуалног злостављања и искориштавања дјетета за 21,7% - као резултат дуготрајних истрага, као и смањење почињених имовинских кривичних дјела за 4% - као резултат превентивних активности полиције, предузетих на спречавању чињења кривичних дјела.

Полиција је велику пажњу посвећивала сузбијању, откривању и расвјетљавању тежих кривичних дјела, односно **КД против живота и тијела** која изазвају узнемиреност

⁷⁸На ову категорију извршилаца кривичних дјела примјењиване су одредбе Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетним лицима у кривичном поступку.

грађана. Повећан је коефицијент расвијетљености КД против живота и тијела која су починила непозната лица за око 4%. Сва извршена убиства, а извршено их је 14 (7 КД Тешко убиство, 5 КД Убиство и 2 убиства након којих је починилац извршио самоубиство) су расвијетљена. Од укупног броја убистава, девет убистава су извршила тада непозната лица и сви извршиоци су веома брзо идентификовани. Посебно тежак случај за полицију је убиство извршено на подручју ПУ Бијељина, када је убијен полицијски инспектор. Починилац је врло брзо идентификован и лишен слободе.

Повећан је број **КД против полног интегритета** за 30,8%. Повећање броја **КД сексуалног злостављања и искориштавања дјетета** за 21,7% је резултат ефикасног рада полиције.

Повећан је број пријављених случајева **вршњачког насиља** (евидентираних 61) за 27,1%. У 2023. години, вршњачко насиље су извршила 92 малољетника, а полицијски службеници су надлежним тужилаштвима поднијели 32 извјештаја о почињеним кривичним дјелима, 14 извјештаја о предузетим мјерама и радњама, у 10 случајева је покренут прекршајни поступак и у пет случајева поступак је завршен у оквиру органа школе.

Повећан је број пријављених случајева **насиља у породици** за 15,3%. Извршена су 1.034 кривична дјела, а за 158 случајева су поднесени извјештаји ОЈТ у складу са ЗоЗоНУП. Поред тога, унутар породице је извршено шест убистава у којима је смртно страдало седам лица (чланова породице/породичне заједнице).

Смањен је број **имовинских кривичних дјела** за 4%, а посебно КД Тешка крађа за 15,2%, КД Крађа за 9% и КД Разбојништво за 8,3%, док је повећан број КД у вези са отуђењем моторних возила за 41,3%.

Министарство је реализовало **121 оперативну акцију**, од којих је 25 међународног карактера. Током акција слободе су лишена 272 лица. Надлежним тужилаштвима је поднесено 366 извјештаја против 513 лица, због основа сумње да су починила КД која имају елементе организованости. Откривено је **12 организованих криминалних група** у вези са извршеним КД Кријумчарење лица, КД Кријумчарења, КД Фалсификовања исправа, КД из области злоупотреба опојних дрога и недозвољеног посједовања оружја.

Од наведених акција, у области **спречавања злоупотреба опојних дрога** спроведене су 54 оперативне акције, од којих је 12 међународног карактера. Повећан је број откривених КД у вези са злоупотребима опојних дрога (403 КД) за 26,3% и прекршаја за 35,1% (евидентирано 2.278 прекршаја). Највеће количине одузетих опијата односе се на опојну дрогу марихуану (око 455 kg), а заплијењено је и око 6 kg кокаина.

Министарство је у 2023. години, учествовало у спровођењу 11 оперативних акција (од којих је седам међународног карактера) у вези са **високотехнолошким**

криминалитетом на откривању кривичних дјела: дјечије порнографије, превара у куповини путем интернета, заштите ауторских права, компјутерских превара, изнуда, прања новца, неовлашћеног коришћења личних података и других кривичних дјела. Повећан је број откривених КД из области високотехнолошког криминалитета (202 КД) за 23,9%.

Укупна материјална штета настала извршењем КД **привредног криминалитета** износила је око 14,6 милиона КМ, а остварена противправна имовинска корист око 27,9 милиона КМ. Откривеност ових КД је повећана за 12,2% (откривена 543 КД). Од укупног броја КД привредног криминалитета откривено је и пријављено 295 КД која имају обиљежја корупције (више за 9,7%).

Поступано је у 157 истрага и провјера (од којих је **29 финансијских истрага**) на утврђивању нелегално стечене имовине. Предложено је и одређивање привремене мјере одузимања ради обезбјеђивања покретне и непокретне имовине вриједне око 5,5 милиона КМ.

Надлежним тужилаштвима је поднесено пет извјештаја о почињеним **кривичним дјелима ратни злочин** против 15 идентификованих лица, за које постоје основи сумње да су починили осам КД над најмање 15 идентификованих жртава.

Кроз праћење безбједносно-интересантних појава и догађаја и прикупљање оперативних сазнања у вези са лицима, групама и организацијама, чије је дјеловање повезано или се може довести у везу са **вјерски или етнички мотивисаним тероризмом**, сачињаване су оперативнo–криминалистичке анализе и вршене провјере преласка државне границе.

Повећан је број почињених прекршаја у вези са **нарушавањем јавног реда и мира** за 3,5%. Нису евидентирана нарушавања ЈРиМ у већем обиму.

Смањен је **број напада на полицијске службенике** за пет напада (евидентирана 43).

На територији Републике Српске евидентирано је 1.078 **миграната**, што је мање за 77,2% у односу на претходну годину. Евидентирано је 13 КД Кријумчарење људи – миграната и два КД Организовање групе или удружења за извршење кривичног дјела у вези са кријумчарењем миграната.

Број **саобраћајних незгода** (10.618) је већи за 7,3%, а број смртно страдалих лица (109) је већи за девет лица.

Пројекат постављања и пуштања у рад **стационарних радара** на територији Републике Српске је у завршној фази – у функцији се налази 99 радара.

Систем **јавних надзора општина и градова** по концепту „Безбједан град“ је покренут у 54 општине и града у Републици Српској. Инсталиране су 1.463 камере, од којих је 191 ANPR (камере за препознавање регистарских ознака). Употреба савремених

техничких средстава за контролу саобраћаја, допринијела је смањењу саобраћајних незгода и смртно страдалих лица, као и брзом и ефикасном откривању починиоца кривичних дјела.

У области **нормативних послова** Министарство је учествовало у изради једног закона и 36 подзаконских аката. Из области **управно-правних унутрашњих послова**, заprimљено је и издато за 11,2% више захтјева, дозвола, овлашћења, исправа, и других аката који се односе на пријаве и одјаве пребивалишта, издавање личних карата, путних исправа, возачких дозвола, регистрацију возила, набавку и држање оружја и муниције, и друго.

Остварен је напредак у области **информатичких послова и комуникација**. У рад је пуштено пет нових електронских евиденција и девет апликација којима је унапријеђено извјештавање, осигуран једнообразан и ефикасан рад запослених, те брза претрага података у оперативном раду. У 2023. години послато је 34.365 порука путем VAS SMS и 2.096 Broadcast PRO сервис, односно обавјештења која су референти на локацијама за издавање докумената слали грађанима по различитом основу.

У току је изградња хангара за смјештај хеликоптера у Центру за обуку у Залужанима, као и радови на изградњи новог објекта Полицијске управе Источно Сарајево на Палама и објекта СОП Горица у Требињу.

Активности из области образовања су реализоване кроз извођење основних полицијских, специјалистичких и других обука, стручног оспособљавања и усавршавања кадрова за рад у Министарству, као и у другим полицијским агенцијама.

Са циљем дугорочног рјешавања питања људских ресурса у Министарству унутрашњих послова основана је Средња школа унутрашњих послова. У школску 2023/2024 годину, у трећи разред Средње школе унутрашњих послова уписано је 186 ученика из свих дијелова Републике Српске. Дана 01.09.2023. године, почела је реализација наставе за ученике IX класе Средње школе унутрашњих послова.

Окончана је обука за XXIV класу Полицијске академије (176 кадета) и X класу кадета за припаднике САЈ (7 кадета) а припадници XXV класе (252) и XI класе за САЈ (10), су завршили полицијску обуку и потом упућени на приправнички стаж у полицијске управе.

У току 2023. године извршена је селекција кадета за XXVI класу Полицијске академије, коју је успјешно окончао 300 кандидата. Током новембра протекле године полицијску обуку за припаднике САЈ (XI класа), успјешно је окончао 10 кадета.

У циљу стварања личног и институционалног интегритета, поштивању највиших професионалних и етичких стандарда у раду, у 2023. години је суспендовано 35 полицијских службеника.